

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

رسالت
علیهما الصلوات
والتسلیمات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

بانك احاديث

اهل بيت عليهم السلام

با موضوع:

اجتماعي

جلد (۷)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بانک احادیث اهل بیت (ع)

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ فهرست
۴۰ بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۷ - (اجتماعی)
۴۰ مشخصات کتاب
۴۰ اجتماعی
۴۰ مصالح اجتماعی
۴۰ حدیث ۱
۴۰ حدیث ۲
۴۰ حدیث ۳
۴۰ حدیث ۴
۴۰ حدیث ۵
۴۱ حدیث ۶
۴۱ حدیث ۷
۴۱ حدیث ۸
۴۱ حدیث ۹
۴۱ حدیث ۱۰
۴۱ حدیث ۱۱
۴۱ حدیث ۱۲
۴۱ حدیث ۱۳
۴۲ حدیث ۱۴
۴۲ حدیث ۱۵
۴۲ حدیث ۱۶
۴۲ حدیث ۱۷
۴۲ حدیث ۱۸

۴۲	حدیث ۱۹
۴۲	حدیث ۲۰
۴۳	حدیث ۲۱
۴۳	حدیث ۲۲
۴۳	حدیث ۲۳
۴۳	حدیث ۲۴
۴۳	حدیث ۲۵
۴۳	حدیث ۲۶
۴۳	حدیث ۲۷
۴۴	حدیث ۲۸
۴۴	حدیث ۲۹
۴۴	حدیث ۳۰
۴۴	حدیث ۳۱
۴۴	حدیث ۳۲
۴۴	حدیث ۳۳
۴۴	حدیث ۳۴
۴۵	حدیث ۳۵
۴۵	حدیث ۳۶
۴۵	حدیث ۳۷
۴۵	حدیث ۳۸
۴۵	حدیث ۳۹
۴۵	حدیث ۴۰
۴۵	حدیث ۴۱
۴۶	حدیث ۴۲

۴۶	حدیث ۴۳
۴۶	حدیث ۴۴
۴۶	حدیث ۴۵
۴۶	حدیث ۴۶
۴۶	حدیث ۴۷
۴۶	حدیث ۴۸
۴۶	حدیث ۴۹
۴۷	حدیث ۵۰
۴۷	حدیث ۵۱
۴۷	حدیث ۵۲
۴۷	حدیث ۵۳
۴۷	حدیث ۵۴
۴۷	حدیث ۵۵
۴۷	حدیث ۵۶
۴۷	حدیث ۵۷
۴۸	حدیث ۵۸
۴۸	حدیث ۵۹
۴۸	حدیث ۶۰
۴۸	حدیث ۶۱
۴۸	حدیث ۶۲
۴۸	حدیث ۶۳
۴۸	حدیث ۶۴
۴۸	حدیث ۶۵
۴۹	حدیث ۶۶

۴۹	حدیث ۶۷
۴۹	حدیث ۶۸
۴۹	حدیث ۶۹
۴۹	حدیث ۷۰
۴۹	حدیث ۷۱
۴۹	حدیث ۷۲
۴۹	حدیث ۷۳
۵۰	حدیث ۷۴
۵۰	حدیث ۷۵
۵۰	حدیث ۷۶
۵۰	حدیث ۷۷
۵۰	حدیث ۷۸
۵۰	حدیث ۷۹
۵۰	حدیث ۸۰
۵۰	حدیث ۸۱
۵۰	حدیث ۸۲
۵۱	حدیث ۸۳
۵۱	حدیث ۸۴
۵۱	حدیث ۸۵
۵۱	حدیث ۸۶
۵۱	حدیث ۸۷
۵۱	حدیث ۸۸
۵۱	حدیث ۸۹
۵۲	حدیث ۹۰

۵۲	حدیث ۹۱
۵۲	حدیث ۹۲
۵۲	حدیث ۹۳
۵۲	حدیث ۹۴
۵۲	حدیث ۹۵
۵۳	حدیث ۹۶
۵۳	حدیث ۹۷
۵۳	حدیث ۹۸
۵۳	حدیث ۹۹
۵۳	حدیث ۱۰۰
۵۳	حدیث ۱۰۱
۵۳	حدیث ۱۰۲
۵۴	حدیث ۱۰۳
۵۴	حدیث ۱۰۴
۵۴	حدیث ۱۰۵
۵۴	حدیث ۱۰۶
۵۴	حدیث ۱۰۷
۵۴	حدیث ۱۰۸
۵۴	حدیث ۱۰۹
۵۵	حدیث ۱۱۰
۵۵	حدیث ۱۱۱
۵۵	حدیث ۱۱۲
۵۵	حدیث ۱۱۳
۵۵	حدیث ۱۱۴

۵۵	حدیث ۱۱۵
۵۵	حدیث ۱۱۶
۵۶	حدیث ۱۱۷
۵۶	حدیث ۱۱۸
۵۶	حدیث ۱۱۹
۵۶	حدیث ۱۲۰
۵۶	حدیث ۱۲۱
۵۶	حدیث ۱۲۲
۵۶	حدیث ۱۲۳
۵۷	حدیث ۱۲۴
۵۷	حدیث ۱۲۵
۵۷	حدیث ۱۲۶
۵۷	حدیث ۱۲۷
۵۷	حدیث ۱۲۸
۵۷	حدیث ۱۲۹
۵۷	حدیث ۱۳۰
۵۸	حدیث ۱۳۱
۵۸	حدیث ۱۳۲
۵۸	حدیث ۱۳۳
۵۸	حدیث ۱۳۴
۵۸	حدیث ۱۳۵
۵۸	حدیث ۱۳۶
۵۸	حدیث ۱۳۷
۵۹	حدیث ۱۳۸

۵۹	حدیث ۱۳۹
۵۹	حدیث ۱۴۰
۵۹	حدیث ۱۴۱
۵۹	حدیث ۱۴۲
۵۹	حدیث ۱۴۳
۵۹	حدیث ۱۴۴
۵۹	حدیث ۱۴۵
۶۰	حدیث ۱۴۶
۶۰	حدیث ۱۴۷
۶۰	حدیث ۱۴۸
۶۰	حدیث ۱۴۹
۶۰	حدیث ۱۵۰
۶۰	حدیث ۱۵۱
۶۰	حدیث ۱۵۲
۶۰	حدیث ۱۵۳
۶۱	حدیث ۱۵۴
۶۱	حدیث ۱۵۵
۶۱	حدیث ۱۵۶
۶۱	حدیث ۱۵۷
۶۱	حدیث ۱۵۸
۶۱	حدیث ۱۵۹
۶۲	حدیث ۱۶۰
۶۲	حدیث ۱۶۱
۶۲	حدیث ۱۶۲

۶۲	حدیث ۱۶۳
۶۲	حدیث ۱۶۴
۶۲	حدیث ۱۶۵
۶۲	حدیث ۱۶۶
۶۲	حدیث ۱۶۷
۶۳	حدیث ۱۶۸
۶۳	حدیث ۱۶۹
۶۳	حدیث ۱۷۰
۶۳	حدیث ۱۷۱
۶۳	حدیث ۱۷۲
۶۳	حدیث ۱۷۳
۶۳	حدیث ۱۷۴
۶۳	حدیث ۱۷۵
۶۴	حدیث ۱۷۶
۶۴	حدیث ۱۷۷
۶۴	حدیث ۱۷۸
۶۴	حدیث ۱۷۹
۶۴	حدیث ۱۸۰
۶۴	حدیث ۱۸۱
۶۴	حدیث ۱۸۲
۶۴	حدیث ۱۸۳
۶۵	حدیث ۱۸۴
۶۵	حدیث ۱۸۵
۶۵	حدیث ۱۸۶

۶۵	حدیث ۱۸۷
۶۵	حدیث ۱۸۸
۶۶	حدیث ۱۸۹
۶۶	حدیث ۱۹۰
۶۶	حدیث ۱۹۱
۶۶	حدیث ۱۹۲
۶۶	حدیث ۱۹۳
۶۶	حدیث ۱۹۴
۶۶	حدیث ۱۹۵
۶۶	حدیث ۱۹۶
۶۷	حدیث ۱۹۷
۶۷	حدیث ۱۹۸
۶۷	حدیث ۱۹۹
۶۷	حدیث ۲۰۰
۶۷	حدیث ۲۰۱
۶۷	حدیث ۲۰۲
۶۷	حدیث ۲۰۳
۶۸	حدیث ۲۰۴
۶۸	حدیث ۲۰۵
۶۸	حدیث ۲۰۶
۶۸	حدیث ۲۰۷
۶۸	مفاسد اجتماعی
۶۸	حدیث ۱
۶۸	حدیث ۲

۶۸	حدیث ۳
۶۹	حدیث ۴
۶۹	حدیث ۵
۶۹	حدیث ۶
۶۹	حدیث ۷
۶۹	حدیث ۸
۶۹	حدیث ۹
۶۹	حدیث ۱۰
۶۹	حدیث ۱۱
۷۰	حدیث ۱۲
۷۰	حدیث ۱۳
۷۰	حدیث ۱۴
۷۰	حدیث ۱۵
۷۰	حدیث ۱۶
۷۰	حدیث ۱۷
۷۰	حدیث ۱۸
۷۰	حدیث ۱۹
۷۱	حدیث ۲۰
۷۱	حدیث ۲۱
۷۱	حدیث ۲۲
۷۱	حدیث ۲۳
۷۱	حدیث ۲۴
۷۱	حدیث ۲۵
۷۱	حدیث ۲۶

۷۱	حدیث ۲۷
۷۲	حدیث ۲۸
۷۲	حدیث ۲۹
۷۲	حدیث ۳۰
۷۲	حدیث ۳۱
۷۲	حدیث ۳۲
۷۲	حدیث ۳۳
۷۲	حدیث ۳۴
۷۳	حدیث ۳۵
۷۳	حدیث ۳۶
۷۳	حدیث ۳۷
۷۳	حدیث ۳۸
۷۳	حدیث ۳۹
۷۳	حدیث ۴۰
۷۳	حدیث ۴۱
۷۳	حدیث ۴۲
۷۴	حدیث ۴۳
۷۴	حدیث ۴۴
۷۴	حدیث ۴۵
۷۴	حدیث ۴۶
۷۴	حدیث ۴۷
۷۴	حدیث ۴۸
۷۴	حدیث ۴۹
۷۴	حدیث ۵۰

۷۵	حدیث ۵۱
۷۵	حدیث ۵۲
۷۵	حدیث ۵۳
۷۵	حدیث ۵۴
۷۵	حدیث ۵۵
۷۵	حدیث ۵۶
۷۵	حدیث ۵۷
۷۵	حدیث ۵۸
۷۵	حدیث ۵۹
۷۶	حدیث ۶۰
۷۶	حدیث ۶۱
۷۶	حدیث ۶۲
۷۶	حدیث ۶۳
۷۶	حدیث ۶۴
۷۶	حدیث ۶۵
۷۶	حدیث ۶۶
۷۶	دوست و دوست یابی
۷۷	حدیث ۱
۷۷	حدیث ۲
۷۷	حدیث ۳
۷۷	حدیث ۴
۷۷	حدیث ۵
۷۷	حدیث ۶
۷۷	حدیث ۷

۷۷	حدیث ۸
۷۸	حدیث ۹
۷۸	حدیث ۱۰
۷۸	حدیث ۱۱
۷۸	حدیث ۱۲
۷۸	حدیث ۱۳
۷۸	حدیث ۱۴
۷۸	حدیث ۱۵
۷۹	حدیث ۱۶
۷۹	حدیث ۱۷
۷۹	حدیث ۱۸
۷۹	حدیث ۱۹
۷۹	حدیث ۲۰
۷۹	حدیث ۲۱
۷۹	حدیث ۲۲
۸۰	حدیث ۲۳
۸۰	حدیث ۲۴
۸۰	حدیث ۲۵
۸۰	حدیث ۲۶
۸۰	حدیث ۲۷
۸۰	حدیث ۲۸
۸۰	حدیث ۲۹
۸۰	حدیث ۳۰
۸۰	حدیث ۳۱

۸۱	حدیث ۳۲
۸۱	حدیث ۳۳
۸۱	حدیث ۳۴
۸۱	حدیث ۳۵
۸۱	حدیث ۳۶
۸۱	حدیث ۳۷
۸۱	حدیث ۳۸
۸۲	حدیث ۳۹
۸۲	حدیث ۴۰
۸۲	حدیث ۴۱
۸۲	حدیث ۴۲
۸۲	حدیث ۴۳
۸۲	حدیث ۴۴
۸۲	حدیث ۴۵
۸۲	حدیث ۴۶
۸۳	حدیث ۴۷
۸۳	حدیث ۴۸
۸۳	حدیث ۴۹
۸۳	حدیث ۵۰
۸۳	حدیث ۵۱
۸۳	حدیث ۵۲
۸۳	حدیث ۵۳
۸۳	حدیث ۵۴
۸۴	حدیث ۵۵

۸۴	حدیث ۵۶
۸۴	حدیث ۵۷
۸۴	حدیث ۵۸
۸۴	حدیث ۵۹
۸۴	حدیث ۶۰
۸۴	حدیث ۶۱
۸۴	حدیث ۶۲
۸۴	حدیث ۶۳
۸۵	حدیث ۶۴
۸۵	حدیث ۶۵
۸۵	حدیث ۶۶
۸۵	حدیث ۶۷
۸۵	حدیث ۶۸
۸۵	حدیث ۶۹
۸۵	حدیث ۷۰
۸۵	حدیث ۷۱
۸۶	حدیث ۷۲
۸۶	حدیث ۷۳
۸۶	حدیث ۷۴
۸۶	حدیث ۷۵
۸۶	حدیث ۷۶
۸۶	حدیث ۷۷
۸۶	حدیث ۷۸
۸۶	حدیث ۷۹

۸۷	حدیث ۸۰
۸۷	حدیث ۸۱
۸۷	حدیث ۸۲
۸۷	حدیث ۸۳
۸۷	حدیث ۸۴
۸۷	حدیث ۸۵
۸۷	حدیث ۸۶
۸۷	حدیث ۸۷
۸۸	حدیث ۸۸
۸۸	حدیث ۸۹
۸۸	حدیث ۹۰
۸۸	حدیث ۹۱
۸۸	حدیث ۹۲
۸۸	حدیث ۹۳
۸۸	حدیث ۹۴
۸۹	حدیث ۹۵
۸۹	حدیث ۹۶
۸۹	حدیث ۹۷
۸۹	حدیث ۹۸
۸۹	حدیث ۹۹
۸۹	حدیث ۱۰۰
۸۹	حدیث ۱۰۱
۸۹	حدیث ۱۰۲
۹۰	حدیث ۱۰۳

۹۰	حدیث ۱۰۴
۹۰	حدیث ۱۰۵
۹۰	حدیث ۱۰۶
۹۰	حدیث ۱۰۷
۹۰	حدیث ۱۰۸
۹۰	حدیث ۱۰۹
۹۱	حدیث ۱۱۰
۹۱	حدیث ۱۱۱
۹۱	حدیث ۱۱۲
۹۱	حدیث ۱۱۳
۹۱	حدیث ۱۱۴
۹۱	حدیث ۱۱۵
۹۲	حدیث ۱۱۶
۹۲	حدیث ۱۱۷
۹۲	حدیث ۱۱۸
۹۲	حدیث ۱۱۹
۹۲	حدیث ۱۲۰
۹۲	حدیث ۱۲۱
۹۲	حدیث ۱۲۲
۹۲	حدیث ۱۲۳
۹۳	حدیث ۱۲۴
۹۳	حدیث ۱۲۵
۹۳	حدیث ۱۲۶
۹۳	حدیث ۱۲۷

۹۳	حدیث ۱۲۸
۹۳	حدیث ۱۲۹
۹۳	حدیث ۱۳۰
۹۳	حدیث ۱۳۱
۹۴	حدیث ۱۳۲
۹۴	حدیث ۱۳۳
۹۴	حدیث ۱۳۴
۹۴	حدیث ۱۳۵
۹۴	حدیث ۱۳۶
۹۴	حدیث ۱۳۷
۹۴	حدیث ۱۳۸
۹۴	حدیث ۱۳۹
۹۵	حدیث ۱۴۰
۹۵	حدیث ۱۴۱
۹۵	حدیث ۱۴۲
۹۵	حدیث ۱۴۳
۹۵	حدیث ۱۴۴
۹۵	حدیث ۱۴۵
۹۵	حدیث ۱۴۶
۹۵	حدیث ۱۴۷
۹۶	حدیث ۱۴۸
۹۶	حدیث ۱۴۹
۹۶	حدیث ۱۵۰
۹۶	حدیث ۱۵۱

۹۶	حدیث ۱۵۲
۹۶	حدیث ۱۵۳
۹۶	حدیث ۱۵۴
۹۶	حدیث ۱۵۵
۹۷	حدیث ۱۵۶
۹۷	حدیث ۱۵۷
۹۷	حدیث ۱۵۸
۹۷	حدیث ۱۵۹
۹۷	حدیث ۱۶۰
۹۷	حدیث ۱۶۱
۹۷	حدیث ۱۶۲
۹۷	حدیث ۱۶۳
۹۸	حدیث ۱۶۴
۹۸	حدیث ۱۶۵
۹۸	حدیث ۱۶۶
۹۸	حدیث ۱۶۷
۹۸	حدیث ۱۶۸
۹۸	حدیث ۱۶۹
۹۹	حدیث ۱۷۰
۹۹	حدیث ۱۷۱
۹۹	حدیث ۱۷۲
۹۹	حدیث ۱۷۳
۹۹	حدیث ۱۷۴
۹۹	حدیث ۱۷۵

۹۹	حدیث ۱۷۶
۹۹	حدیث ۱۷۷
۱۰۰	حدیث ۱۷۸
۱۰۰	حدیث ۱۷۹
۱۰۰	حدیث ۱۸۰
۱۰۰	حدیث ۱۸۱
۱۰۰	حدیث ۱۸۲
۱۰۰	حدیث ۱۸۳
۱۰۰	حدیث ۱۸۴
۱۰۰	حدیث ۱۸۵
۱۰۰	حدیث ۱۸۶
۱۰۱	حدیث ۱۸۷
۱۰۱	حدیث ۱۸۸
۱۰۱	حدیث ۱۸۹
۱۰۱	حدیث ۱۹۰
۱۰۱	حدیث ۱۹۱
۱۰۱	حدیث ۱۹۲
۱۰۲	حدیث ۱۹۳
۱۰۲	حدیث ۱۹۴
۱۰۲	حدیث ۱۹۵
۱۰۲	حدیث ۱۹۶
۱۰۲	حدیث ۱۹۷
۱۰۲	حدیث ۱۹۸
۱۰۳	حدیث ۱۹۹

۱۰۳	حدیث ۲۰۰
۱۰۳	حدیث ۲۰۱
۱۰۳	حدیث ۲۰۲
۱۰۳	حدیث ۲۰۳
۱۰۳	حدیث ۲۰۴
۱۰۳	حدیث ۲۰۵
۱۰۳	حدیث ۲۰۶
۱۰۳	حدیث ۲۰۷
۱۰۴	حدیث ۲۰۸
۱۰۴	حدیث ۲۰۹
۱۰۴	حدیث ۲۱۰
۱۰۴	حدیث ۲۱۱
۱۰۴	حدیث ۲۱۲
۱۰۴	حدیث ۲۱۳
۱۰۴	حدیث ۲۱۴
۱۰۴	حدیث ۲۱۵
۱۰۵	حدیث ۲۱۶
۱۰۵	حدیث ۲۱۷
۱۰۵	حدیث ۲۱۸
۱۰۵	حدیث ۲۱۹
۱۰۵	حدیث ۲۲۰
۱۰۵	حدیث ۲۲۱
۱۰۵	حدیث ۲۲۲
۱۰۵	حدیث ۲۲۳

۱۰۵	حدیث ۲۲۴
۱۰۶	حدیث ۲۲۵
۱۰۶	حدیث ۲۲۶
۱۰۶	حدیث ۲۲۷
۱۰۶	حدیث ۲۲۸
۱۰۶	حدیث ۲۲۹
۱۰۶	حدیث ۲۳۰
۱۰۶	حدیث ۲۳۱
۱۰۶	حدیث ۲۳۲
۱۰۶	حدیث ۲۳۳
۱۰۷	حدیث ۲۳۴
۱۰۷	حدیث ۲۳۵
۱۰۷	حدیث ۲۳۶
۱۰۷	حدیث ۲۳۷
۱۰۷	حدیث ۲۳۸
۱۰۷	حدیث ۲۳۹
۱۰۷	حدیث ۲۴۰
۱۰۷	حدیث ۲۴۱
۱۰۷	حدیث ۲۴۲
۱۰۸	حدیث ۲۴۳
۱۰۸	حدیث ۲۴۴
۱۰۸	حدیث ۲۴۵
۱۰۸	حدیث ۲۴۶
۱۰۸	حدیث ۲۴۷

۱۰۸	حدیث ۲۴۸
۱۰۸	حدیث ۲۴۹
۱۰۸	حدیث ۲۵۰
۱۰۸	حدیث ۲۵۱
۱۰۹	حدیث ۲۵۲
۱۰۹	حدیث ۲۵۳
۱۰۹	حدیث ۲۵۴
۱۰۹	حدیث ۲۵۵
۱۰۹	حدیث ۲۵۶
۱۰۹	حدیث ۲۵۷
۱۰۹	حدیث ۲۵۸
۱۰۹	حدیث ۲۵۹
۱۱۰	حدیث ۲۶۰
۱۱۰	حدیث ۲۶۱
۱۱۰	حدیث ۲۶۲
۱۱۰	حدیث ۲۶۳
۱۱۰	حدیث ۲۶۴
۱۱۰	حدیث ۲۶۵
۱۱۰	حدیث ۲۶۶
۱۱۰	حدیث ۲۶۷
۱۱۱	حدیث ۲۶۸
۱۱۱	حدیث ۲۶۹
۱۱۱	حدیث ۲۷۰
۱۱۱	حدیث ۲۷۱

۱۱۱	حدیث ۲۷۲
۱۱۱	حدیث ۲۷۳
۱۱۱	حدیث ۲۷۴
۱۱۱	حدیث ۲۷۵
۱۱۲	حدیث ۲۷۶
۱۱۲	حدیث ۲۷۷
۱۱۲	حدیث ۲۷۸
۱۱۲	حدیث ۲۷۹
۱۱۲	حدیث ۲۸۰
۱۱۲	حدیث ۲۸۱
۱۱۲	حدیث ۲۸۲
۱۱۲	حدیث ۲۸۳
۱۱۳	حدیث ۲۸۴
۱۱۳	حدیث ۲۸۵
۱۱۳	حدیث ۲۸۶
۱۱۳	حدیث ۲۸۷
۱۱۳	حدیث ۲۸۸
۱۱۳	حدیث ۲۸۹
۱۱۳	حدیث ۲۹۰
۱۱۳	حدیث ۲۹۱
۱۱۴	حدیث ۲۹۲
۱۱۴	حدیث ۲۹۳
۱۱۴	حدیث ۲۹۴
۱۱۴	حدیث ۲۹۵

۱۱۴	حدیث ۲۹۶
۱۱۴	حدیث ۲۹۷
۱۱۴	حدیث ۲۹۸
۱۱۵	حدیث ۲۹۹
۱۱۵	حدیث ۳۰۰
۱۱۵	حدیث ۳۰۱
۱۱۵	حدیث ۳۰۲
۱۱۵	حدیث ۳۰۳
۱۱۵	حدیث ۳۰۴
۱۱۵	حدیث ۳۰۵
۱۱۵	حدیث ۳۰۶
۱۱۶	حدیث ۳۰۷
۱۱۶	حدیث ۳۰۸
۱۱۶	حدیث ۳۰۹
۱۱۶	حدیث ۳۱۰
۱۱۶	حدیث ۳۱۱
۱۱۶	حدیث ۳۱۲
۱۱۶	حدیث ۳۱۳
۱۱۶	حدیث ۳۱۴
۱۱۷	حدیث ۳۱۵
۱۱۷	حدیث ۳۱۶
۱۱۷	حدیث ۳۱۷
۱۱۷	حدیث ۳۱۸
۱۱۷	حدیث ۳۱۹

۱۱۷	حدیث ۳۲۰
۱۱۷	حدیث ۳۲۱
۱۱۷	حدیث ۳۲۲
۱۱۸	حدیث ۳۲۳
۱۱۸	حدیث ۳۲۴
۱۱۸	حدیث ۳۲۵
۱۱۸	حدیث ۳۲۶
۱۱۸	حدیث ۳۲۷
۱۱۸	حدیث ۳۲۸
۱۱۸	حدیث ۳۲۹
۱۱۸	حدیث ۳۳۰
۱۱۹	حدیث ۳۳۱
۱۱۹	حدیث ۳۳۲
۱۱۹	حدیث ۳۳۳
۱۱۹	حدیث ۳۳۴
۱۱۹	حدیث ۳۳۵
۱۱۹	حدیث ۳۳۶
۱۱۹	حدیث ۳۳۷
۱۲۰	حدیث ۳۳۸
۱۲۰	حدیث ۳۳۹
۱۲۰	حدیث ۳۴۰
۱۲۰	حدیث ۳۴۱
۱۲۰	حدیث ۳۴۲
۱۲۰	همسایه -

۱۲۰	حدیث ۱
۱۲۰	حدیث ۲
۱۲۱	حدیث ۳
۱۲۱	حدیث ۴
۱۲۱	حدیث ۵
۱۲۱	حدیث ۶
۱۲۱	حدیث ۷
۱۲۱	حدیث ۸
۱۲۱	حدیث ۹
۱۲۱	حدیث ۱۰
۱۲۲	حدیث ۱۱
۱۲۲	حدیث ۱۲
۱۲۲	حدیث ۱۳
۱۲۲	حدیث ۱۴
۱۲۲	حدیث ۱۵
۱۲۲	حدیث ۱۶
۱۲۲	حدیث ۱۷
۱۲۳	حدیث ۱۸
۱۲۳	حدیث ۱۹
۱۲۳	حدیث ۲۰
۱۲۳	حدیث ۲۱
۱۲۳	حدیث ۲۲
۱۲۳	حدیث ۲۳
۱۲۳	حدیث ۲۴

۱۲۴	حدیث ۲۵
۱۲۴	حدیث ۲۶
۱۲۴	حدیث ۲۷
۱۲۴	حدیث ۲۸
۱۲۴	حدیث ۲۹
۱۲۴	حدیث ۳۰
۱۲۴	حدیث ۳۱
۱۲۴	حدیث ۳۲
۱۲۵	حدیث ۳۳
۱۲۵	حدیث ۳۴
۱۲۵	حدیث ۳۵
۱۲۵	حدیث ۳۶
۱۲۵	حدیث ۳۷
۱۲۵	حدیث ۳۸
۱۲۵	حدیث ۳۹
۱۲۶	حدیث ۴۰
۱۲۶	حدیث ۴۱
۱۲۶	حدیث ۴۲
۱۲۶	حدیث ۴۳
۱۲۶	حدیث ۴۴
۱۲۶	حدیث ۴۵
۱۲۶	حدیث ۴۶
۱۲۶	حدیث ۴۷
۱۲۶	حدیث ۴۸

۱۲۷	حدیث ۴۹
۱۲۷	حدیث ۵۰
۱۲۷	حدیث ۵۱
۱۲۷	حدیث ۵۲
۱۲۷	طبیعت و محیط زیست
۱۲۷	حدیث ۱
۱۲۷	حدیث ۲
۱۲۷	حدیث ۳
۱۲۸	حدیث ۴
۱۲۸	حدیث ۵
۱۲۸	حدیث ۶
۱۲۸	حدیث ۷
۱۲۸	حدیث ۸
۱۲۸	حدیث ۹
۱۲۸	حدیث ۱۰
۱۲۹	حدیث ۱۱
۱۲۹	حدیث ۱۲
۱۲۹	حدیث ۱۳
۱۲۹	حدیث ۱۴
۱۲۹	حدیث ۱۵
۱۲۹	حدیث ۱۶
۱۲۹	حدیث ۱۷
۱۳۰	حدیث ۱۸
۱۳۰	حدیث ۱۹

حدیث ۲۰	۱۳۰
حدیث ۲۱	۱۳۰
حدیث ۲۲	۱۳۰
حدیث ۲۳	۱۳۰
مسافرت و آداب آن	۱۳۰
حدیث ۱	۱۳۰
حدیث ۲	۱۳۱
حدیث ۳	۱۳۱
حدیث ۴	۱۳۱
حدیث ۵	۱۳۱
حدیث ۶	۱۳۱
حدیث ۷	۱۳۱
حدیث ۸	۱۳۲
حدیث ۹	۱۳۲
حدیث ۱۰	۱۳۲
حدیث ۱۱	۱۳۲
حدیث ۱۲	۱۳۲
حدیث ۱۳	۱۳۲
حدیث ۱۴	۱۳۲
حدیث ۱۵	۱۳۳
حدیث ۱۶	۱۳۳
حدیث ۱۷	۱۳۳
حدیث ۱۸	۱۳۳
حدیث ۱۹	۱۳۳

۱۳۳	حدیث ۲۰
۱۳۳	حدیث ۲۱
۱۳۴	حدیث ۲۲
۱۳۴	حدیث ۲۳
۱۳۴	حدیث ۲۴
۱۳۴	حدیث ۲۵
۱۳۴	حدیث ۲۶
۱۳۴	حدیث ۲۷
۱۳۵	مهمانی و ضیافت
۱۳۵	حدیث ۱
۱۳۵	حدیث ۲
۱۳۵	حدیث ۳
۱۳۵	حدیث ۴
۱۳۵	حدیث ۵
۱۳۵	حدیث ۶
۱۳۶	حدیث ۷
۱۳۶	حدیث ۸
۱۳۶	حدیث ۹
۱۳۶	حدیث ۱۰
۱۳۶	حدیث ۱۱
۱۳۶	حدیث ۱۲
۱۳۷	حدیث ۱۳
۱۳۷	حدیث ۱۴
۱۳۷	حدیث ۱۵

۱۳۷	حدیث ۱۶
۱۳۷	حدیث ۱۷
۱۳۷	حدیث ۱۸
۱۳۸	حدیث ۱۹
۱۳۸	حدیث ۲۰
۱۳۸	حدیث ۲۱
۱۳۸	حدیث ۲۲
۱۳۸	حدیث ۲۳
۱۳۸	حدیث ۲۴
۱۳۸	حدیث ۲۵
۱۳۹	حدیث ۲۶
۱۳۹	حدیث ۲۷
۱۳۹	حدیث ۲۸
۱۳۹	حدیث ۲۹
۱۳۹	حدیث ۳۰
۱۳۹	حدیث ۳۱
۱۳۹	حدیث ۳۲
۱۴۰	حدیث ۳۳
۱۴۰	حدیث ۳۴
۱۴۰	حدیث ۳۵
۱۴۰	حدیث ۳۶
۱۴۰	حوادث و بلايا
۱۴۰	حدیث ۱
۱۴۰	حدیث ۲

۱۴۰	حدیث ۳
۱۴۱	حدیث ۴
۱۴۱	حدیث ۵
۱۴۱	حدیث ۶
۱۴۱	حدیث ۷
۱۴۱	حدیث ۸
۱۴۱	حدیث ۹
۱۴۱	حدیث ۱۰
۱۴۲	حدیث ۱۱
۱۴۲	حدیث ۱۲
۱۴۲	حدیث ۱۳
۱۴۲	حدیث ۱۴
۱۴۲	حدیث ۱۵
۱۴۲	حدیث ۱۶
۱۴۲	حدیث ۱۷
۱۴۳	حدیث ۱۸
۱۴۳	حدیث ۱۹
۱۴۳	حدیث ۲۰
۱۴۳	حدیث ۲۱
۱۴۳	حدیث ۲۲
۱۴۳	حدیث ۲۳
۱۴۴	حدیث ۲۴
۱۴۴	حدیث ۲۵
۱۴۴	حدیث ۲۶

۱۴۴	حدیث ۲۷
۱۴۴	حدیث ۲۸
۱۴۴	حدیث ۲۹
۱۴۴	حدیث ۳۰
۱۴۴	حدیث ۳۱
۱۴۵	مشورت
۱۴۵	حدیث ۱
۱۴۵	حدیث ۲
۱۴۵	حدیث ۳
۱۴۵	حدیث ۴
۱۴۵	حدیث ۵
۱۴۶	حدیث ۶
۱۴۶	حدیث ۷
۱۴۶	حدیث ۸
۱۴۶	حدیث ۹
۱۴۶	حدیث ۱۰
۱۴۶	حدیث ۱۱
۱۴۷	حدیث ۱۲
۱۴۷	حدیث ۱۳
۱۴۷	حدیث ۱۴
۱۴۷	حدیث ۱۵
۱۴۷	حدیث ۱۶
۱۴۷	حدیث ۱۷
۱۴۷	حدیث ۱۸

۱۴۸ حدیث ۱۹

۱۴۸ حدیث ۲۰

۱۴۸ حدیث ۲۱

۱۴۸ حدیث ۲۲

۱۴۸ حدیث ۲۳

۱۴۸ حدیث ۲۴

۱۴۸ حدیث ۲۵

۱۴۸ حدیث ۲۶

۱۴۹ حدیث ۲۷

۱۴۹ حدیث ۲۸

۱۴۹ حدیث ۲۹

۱۴۹ حدیث ۳۰

۱۴۹ حدیث ۳۱

۱۴۹ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۷ - (اجتماعی)

مشخصات کتاب

سرشناسه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۰ عنوان و نام پدید آور: بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۷ - (اجتماعی) / واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان. مشخصات نشر: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه موضوع: احادیث شیعه موضوع: اهل بیت (ع) موضوع: اجتماعی

اجتماعی

مصالح اجتماعی

حدیث ۱

الإمامُ الحسنُ عليه السلام لرجل جاء إليه يستشيره في تزويج ابنته: رَوَّجَهَا مِنْ رَجُلٍ تَقِيٍّ ، فَإِنَّهُ إِنْ أَحَبَّهَا أَكْرَمَهَا وَإِنْ أَبْغَضَهَا لَمْ يَظْلِمْهَا ؛ امام حسن عليه السلام - خطاب به مردی که با ایشان در باره ازدواج دختر خود مشورت کرد- فرمودند: او را به مردی باتقوا شوهر ده ؛ زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد گرامیش می‌دارد و اگر دوستش نداشته باشد به وی ستم نمی‌کند . مکارم الأخلاق : ۱ / ۴۴۶ / ۱۵۳۴ منتخب میزان الحکمه : ۲۵۴

حدیث ۲

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم : مَنْ عَزَى مُصَابَا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ ؛ هر که فرد سوگواری را تسلی دهد ، (اجری) همانند اجر او دارد . بحار الأنوار : ۸۲ / ۹۴ / ۴۶ منتخب میزان الحکمه : ۳۸۰

حدیث ۳

امام صادق علیه السلام : إِنَّ الْمَشُورَةَ لَا تَكُونُ إِلَّا بِحُدُودِهَا الْأَرْبَعَةَ ... فَأُولَئِهَا أَنْ يَكُونَ الَّذِي تُشَاوِرُهُ عَاقِلًا ، وَالثَّانِيَةُ أَنْ يَكُونَ حُرًّا مُتَدَيِّنًا ، وَالثَّلَاثَةُ أَنْ يَكُونَ صَدِيقًا مُوَاخِيًا ، وَالرَّابِعَةُ أَنْ تُطَّلِعَ عَلَيْهِ عَلَى سِرِّكَ فَيَكُونَ عِلْمُهُ بِكَ كَعِلْمِكَ بِكَ ثُمَّ يُسِرُّ ذَلِكَ وَيَكْتُمُهُ ؛ مشورت جز با حدود چهارگانه آن تحقق نپذیرد ؛ نخستین حد آن این است که کسی که با او مشورت می‌کنی ، خردمند باشد ، دوم این که آزاده و متدین باشد ، سوم این که دوست و برادروار باشد و چهارم این که راز خود را به او بگویی و او به اندازه خودت از آن راز آگاه باشد ، اما آن را بپوشاند و به کسی نگوید . مکارم الأخلاق : ۲ / ۹۸ / ۲۲۸۰ منتخب میزان الحکمه : ۳۰۸

حدیث ۴

امام علی علیه السلام : مَنْ اسْتَقْبَلَ وُجُوهَ الْأَرَاءِ عَرَفَ مَوَاقِعَ الْخَطَا ؛ هر که با آرای گوناگون رو به رو شود جایگاههای خطا (و نادرست اندیشی) را باز شناسد . نهج البلاغه : الحکمه ۱۷۳ منتخب میزان الحکمه : ۲۲۸

حدیث ۵

امام علی علیه السلام: اِضْرِبُوا بَعْضَ الرَّأْيِ بِبَعْضٍ يَتَوَلَّدُ مِنْهُ الصَّوَابُ؛ رایزنی کنید تا اندیشه درست متولد شود. غرر الحکم: ۲۵۶۷
منتخب میزان الحکمه: ۲۲۸

حدیث ۶

امام علی علیه السلام: جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّكَ عِلْمُكَ، وَيَحْسُنُ أَدَبُكَ، وَتَزَكُّ نَفْسُكَ؛ با دانشمندان بنشین تا بر دانشت افزوده گردد، تربیت و ادب نیکو شود و روانت پاکیزه شود. غرر الحکم: ۴۷۸۶ منتخب میزان الحکمه: ۱۰۶

حدیث ۷

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: لَا تَجْلِسُوا إِلَّا عِنْدَ كُلِّ عَالِمٍ يَدْعُوكُمْ مِنْ خَمْسٍ إِلَى خَمْسٍ: مِنَ الشُّكِّ إِلَى الْيَقِينِ، وَمِنَ الرَّبِيَاءِ إِلَى الْإِخْلَاصِ، وَمِنَ الرَّغْبَةِ إِلَى الرَّهْبَةِ، وَمِنَ الْكِبَرِ إِلَى التَّوَضُّعِ، وَمِنَ الْغَشِّ إِلَى التَّصِيحَةِ؛ تنها در محضر دانشمندی نشینید که شما را از پنج چیز به پنج چیز فرا می‌خوانند: از دودلی به یقین، از ریا به اخلاص، از دنیا‌گریزی به دنیا‌گریزی، از تکبر به فروتنی و از فریبکاری به خیر خواهی. بحار الأنوار: ۷۴ / ۱۸۸ / ۱۸ / ۱۰۶ منتخب میزان الحکمه: ۱۰۶

حدیث ۸

امام صادق (سلام الله علیه): ثَلَاثَةٌ أَشْيَاءُ يَحْتَاجُ النَّاسُ إِلَيْهَا: الْأَمْنُ وَالْعَدْلُ وَالْخِصْبُ؛ سه چیز است که مردم به آنها نیاز دارند: امنیت، عدالت و رفاه. تحف العقول، ص ۳۲۰

حدیث ۹

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ نِصْفُ الْعَقْلِ؛ دوستی با مردم، نیمی از خرد است. الکافی: ج ۲، ص ۶۴۳، ح ۴

حدیث ۱۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ، فَإِنَّمَا يَأْخُذُ اللَّذِّبُ مِنَ الْغَنَمِ الْقَاصِيَةَ؛ با جماعت همراه شو؛ زیرا گرگ، گوسفند دورمانده را می‌خورد. مسند احمد، ج ۶، ص ۴۴۶

حدیث ۱۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: إِنَّ الْعَفْوَ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَتَعَاوَا يُعِزُّكُمْ اللَّهُ؛ گذشت، جز بر عزت بنده نمی‌افزاید، پس از یکدیگر در گذرید تا خداوند به شما عزت بخشد. الکافی، ج ۶، ص ۱۰۸

حدیث ۱۲

امام سجّاد (علیه السلام) فرمودند: الْمُؤْمِنُ يَصْمُتُ لِيَسْلَمَ وَيَنْطِقُ لِيُغْنِمَ؛ مؤمن سکوت می‌کند تا سالم ماند و سخن می‌گوید تا سود برد. الکافی، ج ۲، ص ۲۳۱

حدیث ۱۳

حضرت زهرا (سلام الله علیها) فرمودند: فَجَعَلَ اللَّهُ...إِطَاعَتَنَا نِظَامًا لِلْمِلَّةِ وَإِمَامَتَنَا أَمَانًا لِلْفِرْقَةِ خُدا اطاعت و پیروی از ما اهل بیت را سبب برقراری نظم اجتماعی در امت اسلامی و امامت و رهبری ما را عامل وحدت و درامان ماندن از تفرقه ها قرار داده است. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۵۸

حدیث ۱۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِنَّكَ مُقَوِّمٌ بِأَدْبِكَ فَرْيَنَهُ بِالْحِلْمِ؛ تو با ادب ارزش گذاری می شوی، پس آن را با بردباری زینت بخش. مشکاه الأنوار، ص ۲۳۹، ح ۶۸۹

حدیث ۱۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ اسْتَبَدَّ بِرِيهِ هَلَكَ وَمَنْ شَاوَرَ الرَّجَالَ شَارَكَهَا فِي عُقُولِهَا؛ هر کس خود رأی شد هلاک می شود و هر کس با افراد صاحب نظر مشورت کند در عقل آنان شریک می شود. (نهج البلاغه، قصار ۱۶۱)

حدیث ۱۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: خَيْرٌ مَنْ شَاوَرْتَ ذُوَ الْنُهَى وَالْعِلْمِ وَأَوْلُوا التَّجَارِبِ وَالْحَزْمِ؛ بهترین کسی که با او مشورت کنی کسی است که صاحب عقل و علم و تجربه ها و دوراندیشی باشد. (غرر الحکم، ج ۳، ص ۴۲۸، ح ۴۹۹۰)

حدیث ۱۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ وَحُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ فرزندانان را به سه چیز ادب کنید: عشق به پیامبرتان، عشق به خاندان او، و قرآن خواندن. غرر الحکم، ح ۴۴۸۸

حدیث ۱۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: إِيَّاكَ أَنْ تَضْحَكَ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ، أَوْ تَمْسَى وَتَتَكَلَّمَ فِي غَيْرِ آدَبٍ؛ از خندیدن بی تعجب [و بی جا] یا راه رفتن و سخن گفتن بی ادبانه بپرهیز. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۸، ح ۶۳

حدیث ۱۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: أَيُّهَا النَّاسُ، عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ، وَإِيَّاكُمْ وَالْفُرْقَةَ أَي مَرْدَم! به جماعت (یکپارچگی) روی آرید و از پراکندگی بپرهیزید. میزان الحکمه، ح ۲۵۸۹

حدیث ۲۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: إِيَّاكُمْ وَالتَّلَوْنَ فِي دِينِ اللَّهِ فَإِنَّ جَمَاعَةً فِيمَا تَكْرَهُونَ مِنَ الْحَقِّ خَيْرٌ مِنْ فُرْقَةٍ فِيمَا تُحِبُّونَ مِنَ الْبَاطِلِ وَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يُعْطِ أَحَدًا بِفُرْقَةٍ خَيْرًا مِمَّنْ مَضَى وَلَا مِمَّنْ بَقِيَ؛ از چند رنگی و اختلاف در دین خدا بپرهیزید، زیرا یکپارچگی در آنچه حق است ولی شما آن را ناخوش می دارید، از پراکندگی در آنچه باطل است اما خوشایند شما می باشد، بهتر

است. خدای سبحان به هیچ یک از گذشتگان و باقی ماندگان بر اثر تفرقه و جدایی خیر و خوبی عطا نکرده است. نهج البلاغه، از

خطبه ۱۷۶

حدیث ۲۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدِ فَرَضَ عَلَيْكُمُ الْجُمُعَةَ فَمَنْ تَرَكَهَا فِي حَيَاتِي وَبَعْدَ مَمَاتِي وَ لَهُمْ إِمَامٌ عَادِلٌ اسْتِخْفَافًا بِهَا وَ جُحُودًا لَهَا فَلَا جَمَعَ اللَّهُ شَمْلَهُ وَ لَا بَارَكَ لَهُ فِي أَمْرِهِ إِلَّا وَ لَا صِيْلَةٌ لَهُ إِلَّا وَ لَا زَكَاةٌ لَهُ إِلَّا وَ لَا حِجٌّ لَهُ إِلَّا وَ لَا صَوْمٌ لَهُ إِلَّا وَ لَا بَرَكَهَةٌ لَهُ حَتَّى يَتُوبَ؛** بدانید که خداوند متعال نماز جمعه را بر شما واجب ساخته است پس آنان که در زندگی و پس از مرگ من، از روی سبک شمردن و یا انکار، آن را ترک کنند، با وجود این که پیشوای عادل دارند، خداوند وحدتشان نبخشد و در کارشان برکت ندهد، آگاه باشید نه زکات، نه نماز، نه حج و نه روزه آنان پذیرفته است. بدانید که زندگی آنان برکتی نخواهد داشت، مگر توبه کنند. عوالی اللالی، ج ۲، ص ۵۴، ح ۱۴۶

حدیث ۲۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **إِرْحَمُوا عَزِيزًا ذَلًّا، وَ غَنِيًّا افْتَقَرَ وَ عَالِمًا ضَاعَ فِي زَمَانِ الْجُهَالِ؛** به عزیزی که خوار گشته و ثروتمندی که فقیر شده و دانشمندی که در روزگار نادانان تباه گردیده است، رحم کنید. غررالحکم، ج ۲، ص ۴۵۳، ح ۳۲۶۵

حدیث ۲۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يَرْحَمُ وَ مَنْ لَا يَغْفِرُ لَا يَغْفِرُ لَهُ وَ مَنْ لَا يَتُوبُ لَا يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِ؛** هر کس رحم نکند به او رحم نشود، هر کس نبخشد بخشیده نشود و هر کس پوزش را نپذیرد، خداوند پوزش و توبه او را نخواهد پذیرفت. غررالحکم، ج ۲، ص ۴۳۸، ح ۳۲۰۱

حدیث ۲۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **إِرْحَمِ الصَّغِيرَ وَ وَقِّرِ الْكَبِيرَ تُكُنْ مِنْ رُفَقَائِي؛** به کودکان رحم کن و بزرگسالان را احترام نما تا از دوستان من باشی. کافی، ج ۲، ص ۳۱۶، ح ۷

حدیث ۲۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **إِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ يُحِبُّ الرَّحِيمَ يَضَعُ رَحْمَتَهُ عَلَى كُلِّ رَحِيمٍ؛** خداوند رحیم است و رحیم را دوست دارد و دست مهر خود را بر سر هر رحیمی می گذارد. نهج الفصاحه، ح ۹۹۲

حدیث ۲۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: **إِنَّ الْمُؤْمِنَ هِمَّتُهُ فِي الصَّلَاةِ وَالصَّيَامِ وَالْعِبَادَةِ وَالْمُنَافِقُ هِمَّتُهُ فِي الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ كَالْبَهِيمَةِ؛** همت مؤمن در نماز و روزه و عبادت است و همت منافق در خوردن و نوشیدن؛ مانند حیوانات. تنبیه الخواطر، ج ۱، ص ۹۴

حدیث ۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **إِنَّا أُمِرْنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أُمِرْنَا بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ؛** ما پیامبران، همان گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده‌ایم، به مدارا کردن با مردم نیز مأمور شده‌ایم. امالی طوسی، ص ۵۲۱

حدیث ۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَزَكٍ حَقٌّ؛** کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود. تحف العقول، ص ۴۲

حدیث ۲۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **لَا يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا يَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ إِلَّا مَنْ كَانَ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: رَفِيقٌ بِمَا يَأْمُرُ بِهِ رَفِيقٌ فِيمَا يَنْهَى عَنْهُ، عَدِلٌ فِيمَا يَأْمُرُ بِهِ عَدِلٌ فِيمَا يَنْهَى عَنْهُ، عَالِمٌ بِمَا يَأْمُرُ بِهِ عَالِمٌ بِمَا يَنْهَى عَنْهُ؛** امر به معروف و نهی از منکر نکند مگر کسی که سه خصلت در او باشد: در امر و نهی خود مدارا کند، در امر و نهی خود میانه روی نماید و به آنچه امر و نهی می کند، دانا باشد. بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۸۷، ح ۶۴

حدیث ۳۰

إِنَّ فِي الرَّفْقِ الزِّيَادَةَ وَالْبَرَكَاتَةَ وَ مَنْ يُحْرَمِ الرَّفْقَ يُحْرَمِ الْخَيْرَ؛ در مدارا، فرونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر، محروم شده است. کافی، ج ۲، ص ۱۱۹، ح ۷

حدیث ۳۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **إِنَّ النَّبِيَاءَ إِتْمَا فَضَّلَهُمُ اللَّهُ عَلَى خَلْقِهِ بِشِدَّةِ مُدَارَاتِهِمْ لِأَعْدَاءِ دِينِ اللَّهِ وَحُسْنِ تَقِيَّتِهِمْ لِأَجْلِ إِخْوَانِهِمْ فِي اللَّهِ؛** خداوند از این رو پیامبران را بر دیگر مردمان برتری داد که با دشمنان دین خدا بسیار با مدارا رفتار می کردند و برای حفظ برادران همکیش خود نیکو تقیه می کردند. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۴۰۱، ح ۴۲

حدیث ۳۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّفْقَ وَيُعِينُ عَلَيْهِ؛** خداوند مدارا را دوست دارد و انسان را بر انجام آن یاری می کند. کافی، ج ۲، ص ۱۲۰، ح ۱۲

حدیث ۳۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **مَا كَانَ الرَّفْقُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ؛** مدارا با چیزی همراه نشد مگر آن که آن را زینت بخشید. تحف العقول، ص ۴۷

حدیث ۳۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **مَنْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ الرَّفْقِ فَقَدْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛** هر کس را که بهره ای

از مدارا داده اند، بدون شک بهره اش را از خیر دنیا و آخرت داده اند. نهج الفصاحه، ح ۲۸۳۸

حدیث ۳۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **أَعْقَلُ النَّاسِ أَشَدُّهُمْ مُدَارَاةً لِلنَّاسِ؛** عاقل ترین مردم کسی است که بیشتر با مردم مدارا کند. من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۹۵، ح ۵۸۴۰

حدیث ۳۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **أَمَرَنِي رَبِّي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِدَاءِ الْفَرَائِضِ؛** پروردگارم، همان گونه که مرا به انجام واجبات فرمان داده، به مدارا کردن با مردم نیز فرمان داده است. کافی، ج ۲، ص ۱۱۷، ح ۴

حدیث ۳۷

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **يَا عَلِيُّ لَا تُشَاوِرْ جَبَانًا فَإِنَّهُ يُضَيِّقُ عَلَيْكَ الْمَخْرَجَ وَلَا تُشَاوِرِ الْبَخِيلَ فَإِنَّهُ يَقْصُرُ بِكَ عَنِ غَايَتِكَ وَلَا تُشَاوِرْ حَرِيصًا فَإِنَّهُ يُزَيِّنُ لَكَ شَرَّهَا؛** ای علی با ترسو مشورت مکن، زیرا او راه بیرون آمدن از مشکل را بر تو تنگ می کند و با بخیل مشورت مکن، زیرا او تو را از هدف باز می دارد و با حریص مشورت مکن، زیرا او حریص بودن را در نظرت زیبا جلوه می دهد. (علل الشرایع، ج ۲، ص ۵۵۹، ح ۱)

حدیث ۳۸

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **مَنْ اسْتَشَارَهُ أَخُوهُ الْمُؤْمِنُ فَلَمْ يَمَحْضُهُ النَّصِيحَةَ سَلَبَهُ اللَّهُ لُبَّهُ؛** هر کس برادر مؤمنش با او مشورت کند و او صادقانه راهنمائی نکند، خداوند عقلش را از او بگیرد. (بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۱۰۴، ح ۳۶)

حدیث ۳۹

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ رُشْدٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ فَإِذَا أَشَارَ عَلَيْكَ النَّاصِحُ الْعَاقِلُ فَإِيَّاكَ وَالْخِلَافَ فَإِنَّ فِي ذَلِكَ الْعَطَبَ؛** مشورت کردن با عاقل خیرخواه مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هرگاه خیرخواه عاقل تو را راهنمایی کرد، مبادا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود. (محاسن، ج ۲، ص ۶۰۲، ح ۲۵)

حدیث ۴۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: **مَا يَسْتَعْنِي رَجُلٌ عَنِ مَشْوَرَةٍ؛** هیچ کس از مشورت بی نیاز نیست. (نهج الفصاحه، ح ۱۶۳۷)

حدیث ۴۱

امام کاظم (علیه السلام) فرمودند: **مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ يُمْنٌ وَبَرَكَهٌ وَرُشْدٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ؛** مشورت با عاقل خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. تحف العقول، ص ۳۹۸

حدیث ۴۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا خیر فی قوم لیسوا بناصه حین و لا یجیبون الناصه حین؛ قومی را که خود خیرخواه نیستند و خیرخواهان را هم دوست ندارند، خیری نباشد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۸۸۴

حدیث ۴۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا یتغنی العاقل عن المشاوره؛ خردمند، خود را از مشورت بی نیاز نمی‌بیند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۶۹۳

حدیث ۴۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تقضن سینه صالحه عمل بها واجتمعت اللفه لها و صلحت الرعيه عليها؛ هیچ رسم پسندیده‌ای را که به آن عمل می‌شود و رشته پیوند مردم و صلاح توده‌ها در آن است، در هم نشکن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۳۷۷

حدیث ۴۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تشرکن فی مشورتک حریصاً یهون علیک الشر و یرین لک الشره؛ با هیچ آزمندی مشورت مکن، که بدی را بر تو آسان می‌نماید و حرص و ولع را در نظرت می‌آراید. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۳۵۳

حدیث ۴۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تستشیر الکذاب؛ فانه کالسراب یقرب علیک البعید، و یبعده علیک القریب؛ با دروغگو مشورت مکن، که دروغگو سراب را می‌ماند: دور را در نظرت نزدیک و نزدیک را در نظرت دور می‌نمایاند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۳۵۱

حدیث ۴۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تمسک عن إظهار الحق إذا وجدت له أهلاً؛ از آشکار کردن حق، هنگامی که برای آن اهلی یافتی، خودداری نکن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۱۸۸

حدیث ۴۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: نزل نفسك دون منزلتها تنزلك الناس فوق منزلتك؛ خود را در جایی فروتر از منزلت خویش نشان تا مردم تو را در جایی فراتر از منزلت نشانند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۹۸۵

حدیث ۴۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: یکتسب الصیادق بصده ثلاثاً: حسن الثقه به، و المحبه له، و المهایه عنه؛ راستگو با

راست گویی‌اش سه چیز به دست می‌آورد: به او نیک اعتماد کنند، دوستی‌اش بر دل‌ها نشیند، و از وی اندیشه کنند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۱۰۳۸

حدیث ۵۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ اسْتَعَانَ بِذَوِي الْأَبَابِ سَلَكَ سَبِيلَ الرَّشَادِ؛ هر که از خردمندان یاری جوید، راه بالندگی را پوید. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۹۱۲

حدیث ۵۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ عَمِلَ بِالْحَقِّ مَالَ إِلَيْهِ الْخَلْقُ؛ هر که به حق عمل کند، مردم به او روی می‌آورند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۶۴۶

حدیث ۵۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ دَارَى النَّاسَ أَمِنَ مَكْرَهُمْ؛ هر کس با مردم مدارا کند، از مکرشان در امان می‌ماند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۴۶۵

حدیث ۵۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ عَرَفَ النَّاسَ لَمْ يَعْتَمِدْ عَلَيْهِمْ؛ هر کس مردم را بشناسد، به آنها اعتماد نمی‌کند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۲۳۲

حدیث ۵۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنِ أَنْصَفَ أَنْصَفَ؛ هر که انصاف ورزد، با او انصاف ورزند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۶۹۲

حدیث ۵۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لِقَاءُ أَهْلِ الْمَعْرِفَةِ عِمَارَةُ الْقُلُوبِ وَ مُسْتَفَادُ الْحِكْمَةِ؛ دیدار با اهل معرفت، مایه آبادانی دل‌ها و بهره بردن از حکمت است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۶۳۵

حدیث ۵۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَنْ لِمَنْ غَالَطَكَ فَإِنَّهُ يُوشِكُ أَنْ يَلِينَ لَكَ؛ با کسی که با تو درستی می‌کند، نرم باش، که دور نیست او هم با تو نرم شود. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۶۲۰

حدیث ۵۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لِيَكُنْ أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَيْكَ وَ أَبْعَدُهُمْ مِنْكَ أَطْلَبُهُمْ لِمَعَايِبِ النَّاسِ ؛ باید مبعوض‌ترین مردم و دورترین آنها از تو کسی باشد که بیش از همه از مردم عیب‌جویی می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۳۷۸

حدیث ۵۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: كُنْ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا ، وَ لِلظَّالِمِ حَصْمًا ؛ یار ستم‌دیده و دشمن ستمگر باش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۱۵۳

حدیث ۵۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: قَارِنِ أَهْلَ الْخَيْرِ تَكُنْ مِنْهُمْ ، وَ بَايِنِ أَهْلَ الشَّرِّ تَبَيَّنْ عَنْهُمْ ؛ با نیکوکاران همراه باش تا از آنان باشی ، و از بدکاران کناره جو تا از آنان جدا باشی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۸۰۵

حدیث ۶۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: فَازَ مَنْ تَجَلَّبَبَ الْوَفَاءَ وَ أَدْرَعَ الْأَمَانَةَ ؛ رستگار شد آن‌که جامه وفاداری پوشید و زره امانتداری بر تن کرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۵۵۶

حدیث ۶۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: غَضُّ الطَّرْفِ مِنْ أَفْضَلِ الْوَرَعِ ؛ پرهیز از نگاه ناروا ، برترین پرهیزگاری است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۴۰۰

حدیث ۶۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَامِلِ سَائِرِ النَّاسِ بِالْإِنصَافِ وَ عَامِلِ الْمُؤْمِنِينَ بِالْإِيثَارِ ؛ با دیگر مردمان به انصاف رفتار کن و با مؤمنان به ایثار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۳۴۲

حدیث ۶۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَلَى الْمُشِيرِ الْإِجْتِهَادُ فِي الرَّأْيِ وَ لَيْسَ عَلَيْهِ ضَمَانُ النَّجْحِ ؛ وظیفه مشورت‌شونده ، کوشش در ارائه نظر [درست] است ؛ اما ضمانت پیروزی بر عهده او نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۱۹۴

حدیث ۶۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَلَيْكَ بِالسَّكِينَةِ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ زِينَةٍ ؛ با وقار باش که وقار ، برترین زینت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۰۸۸

حدیث ۶۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: صِيَمْتُ يُعَقِّبُكَ السَّلَامَةُ خَيْرٌ مِنْ نُطْقٍ يُعَقِّبُكَ الْمَلَامَةُ ؛ سکوتی که سلامت در پی دارد ، بهتر از سخنی است که سرزنش در پی آورد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۸۶۵

حدیث ۶۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: صَلَةُ الْأَرْحَامِ تُثَمِّرُ الْأَمْوَالَ وَ تُنْسِيءُ فِي الْأَجَالِ ؛ پیوند با خویشاوندان ، دارایی‌ها را به بار می‌نشانند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۸۴۷

حدیث ۶۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: شَارِكُوا الْآذَى قَدْ أَقْبَلَ عَلَيْهِ الزُّزُقُ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ بِالْحِطِّ وَ أَخْلَقُ بِالْغِنَى ؛ با کسی که روزی به او روی آورده است ، شریک شوید ؛ زیرا وی به بهره‌مندی شایسته‌تر و به توانگری لایق‌تر است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۷۹۰

حدیث ۶۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: شَاوِرَ قَبْلَ أَنْ تَعَزِمَ ، وَ فَكِّرَ قَبْلَ أَنْ تُقَدِّمَ ؛ قبل از تصمیم‌گیری مشورت کن و پیش از اقدام ، بیندیش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۷۵۴

حدیث ۶۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: سَالِمِ النَّاسِ تَسْلَمَ ، وَ أَعْمَلِ لِلْآخِرَةِ تَغْنَمَ ؛ با مردم در آشتی باش تا سالم باشی و برای آخرت کار کن تا غنیمت یابی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۶۰۵

حدیث ۷۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: سَبَبُ الْمَحَبَّةِ الْبِشْرُ ؛ خوش رویی موجب محبت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۵۴۶

حدیث ۷۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: سَبَبُ الْإِتِّلَافِ الْوَفَاءُ ؛ وفاداری ، سبب الفت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۵۱۱

حدیث ۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: رَأْسُ السِّيَاسَةِ اسْتِعْمَالُ الرَّفِيقِ ؛ سرلوحه سیاست ، به کار بردن مداراست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۲۶۶

حدیث ۷۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: خَيْرُ مَنِ شَاوَرْتَ ذَوُو النَّهْيِ وَ الْعِلْمِ ، وَ أَوْلُوا التَّجَارِبِ وَ الْحَزْمِ ؛ بهترین کسان برای مشورت، خردمندان و عالمان و دارندگان تجربه و دور اندیشان‌اند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۹۹۰

حدیث ۷۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: خَالَطُوا النَّاسَ مُخَالَطَةً إِنْ مِتُّمْ بَكَوْا عَلَيْكُمْ وَإِنْ غِبْتُمْ حُنُوا إِلَيْكُمْ؛ با مردم آن گونه بیامیزید که اگر مُردید، بر شما بگریزند و اگر غایب شوید، مشتاق دیدار شما باشند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۰۷۰

حدیث ۷۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: بَاكِرُوا فَالْبِرْكَهُ فِي الْمُبَاكِرَةِ وَ شَاوِرُوا فَالْتَّجُحُ فِي الْمُشَاوَرَةِ؛ بامداد، در پی کسب و کار باشید، که برکت در کسب و کار بامداد است، و مشورت کنید که پیروزی در مشورت است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۴۴۱

حدیث ۷۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِذَا رَأَيْتَ مَظْلُومًا فَاعِنهُ عَلَى الظَّالِمِ؛ هر گاه ستم‌دیده‌ای دیدی، او را در مقابل ستمگر یاری کن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۰۶۸

حدیث ۷۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِنْ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَحْوَجُ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ؛ مردم به ادب نیکو محتاج‌ترند تا به سیم و زر. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۵۹۰

حدیث ۷۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِنْ أَفْضَلَ الْخَيْرِ صَدَقَةُ الْبِرِّ وَ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَ صَلَّةُ الرَّحِمِ؛ برترین خوبی، صدقه پنهانی و نیکی به پدر و مادر و صله رحم است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۵۵۰

حدیث ۷۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: أَفْضَلُ الْمَعْرُوفِ إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ؛ برترین کار نیک، فریادرسی ستم‌دیده است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۹۵۹

حدیث ۸۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِضْرِبُوا بَعْضَ الرَّأْيِ بَبَعْضٍ يَتَوَلَّدُ مِنْهُ الصَّوَابُ؛ آرای خود را با یکدیگر در میان گذارید تا اندیشه درست، پدید آید. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۵۶۷

حدیث ۸۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: أَطْعَمَ مَنْ فَوْقَكَ يُطْعَمَكَ مَنْ دُونَكَ؛ از بالا دست خود فرمان بر، تا زیر دست از تو فرمان برد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۴۷۵

حدیث ۸۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **إِجْعَلْ لِكُلِّ إِنْسَانٍ مِنْ خَدَمِكَ عَمَلًا تَأْخُذُهُ بِهِ فَإِنَّ ذَلِكَ أَحْرَى أَنْ لَا يَتَوَاكَلُوا فِي خِدْمَتِكَ**؛ هر یک از زیر دستانت را به کاری بگمار، چندان که آنان را بر آن کار، باز خواست کنی [پاسخگوی مسئولیت خود باشند] که این کار، شایسته‌تر است و هر یک از آنان خدمتگزاری به تو را به عهده دیگری نیندازد. **غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۴۳۲**

حدیث ۸۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **أَشْعِرْ قَلْبَكَ الرَّحْمَةَ لِجَمِيعِ النَّاسِ وَ الْإِحْسَانَ إِلَيْهِمْ وَ لَا تُبْلِهِمْ حَيْفًا وَ لَا تُكُنْ عَلَيْهِمْ سَيْفًا**؛ مهربانی با همه مردم و نیکی به ایشان را شعار دل خویش ساز و به آنها ستمی مرسان و شمشیری بر آنان مباش. **غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۳۹۲**

حدیث ۸۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **الِاسْتِشَارَةَ عَيْنِ الْهِدَايَةِ**؛ مشورت کردن، سرچشمه هدایت است. **غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۲۱**

حدیث ۸۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **الْمَوَاعِظُ حَيَاةُ الْقُلُوبِ**؛ موعظه، مایه حیات دل‌هاست. **غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۲۱**

حدیث ۸۶

امام علی (علیه السلام): **إِنَّ أَحْسَنَ الرِّبِّيِّ مَا خَلَطَكَ بِالنَّاسِ وَ جَمَّلَكَ بَيْنَهُمْ وَ كَفَّ أَلْسِنَتَهُمْ عَنْكَ**؛ نیکوترین هیأت (وسلوک) آن است که تو را با مردم آمیزش دهد و در میان آنها زیبایت گرداند و زبان (بدگویی) آنان را از تو باز دارد. **غرر الحکم: ۳۴۷۰**

حدیث ۸۷

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله -: **إذا سئلت عمن لا يشهد الجماعة فقل: لا اعرفه**؛ هنگامی که از شما راجع به کسی که در نماز جماعت شرکت نمی کند بپرسند، بگویند او را نمی شناسم. (بحار الانوار، ج ۸۸، ص ۵)

حدیث ۸۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **المشاوره حصن من النِّدامه و أمن من الملامه**؛ مشورت حصار ندامت است و ایمنی از ملامت. **نهج الفصاحه**

حدیث ۸۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **من أفضل الشِّفاعة أن تشفع بين اثنين في النِّكاح**؛ از جمله بهترین وساطت، وساطت میان دو کس در کار زناشویی است. **نهج الفصاحه**

حدیث ۹۰

امام سجاد (علیه‌السلام) فرمودند: حَقُّ الْمُسْتَشِيرِ إِنْ عَلِمْتَ أَنَّ لَهُ رِيَا أَسْرَتْ عَلَيْهِ وَإِنْ لَمْ تَعْلَمْ أُرْسِدْتَهُ إِلَى مَنْ يَعْلَمُ؛ حَقَّ مَشُورَتِ كُنْدَه ااین است، که اگر برای راهنمایی او نظر داری، راهنمائیش کنی و اگر اطلاعی نداشته باشی او را به کسی که (در آن زمینه) آگاهی دارد راهنمایی کنی. (خصال، ص ۵۷۰)

حدیث ۹۱

امام جواد (علیه‌السلام) فرمودند: ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ لَمْ يَنْدَمْ: تَرَكَ الْعَجَلَةَ، وَ الْمَشُورَةَ، وَ التَّوَكُّلَ عَلَى اللَّهِ عِنْدَ الْعَزْمِ؛ سه چیز است که هر کس آن را مراعات کند، پشیمان نگردد: ۱ - اجتناب از عجله، ۲ - مشورت کردن، ۳ - و توکل بر خدا در هنگام تصمیم گیری. (مسند الامام الجواد، ص ۲۴۷)

حدیث ۹۲

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: إِنَّ الشَّيْطَانَ لَيَطْمَعُ فِي عَالِمٍ بَغَيْرِ آدَبٍ أَكْثَرَ مِنْ طَمَعِهِ فِي عَالِمٍ بِآدَبٍ، فَتَادَّبُوا وَ الْآفَاتِمُ أَعْرَابٌ؛ شیطان، در عالم بی‌بهره از ادب بیشتر طمع می‌کند تا عالم برخوردار از ادب. پس ادب داشته باشید و گرنه شما، بیابانی (فاقد تمدن) هستید. کنز العمال، ح ۴۵۴۰۹

حدیث ۹۳

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: فَكُونُوا أَقْلًا مَا يَكُونُونَ فِي الْبَاطِنِ أَمْوَالًا، أَحْسَنَ مَا يَكُونُونَ فِي الظَّاهِرِ أَمْوَالًا فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى آدَبُ عِبَادَةِ الْمُؤْمِنِينَ الْعَارِفِينَ آدَبًا حَسِينًا، فَقَالَ حَيْلٌ مِنْ قَائِلٍ: يَخْسِبُ بِهِمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَشْتَبِلُونَ النَّاسَ الْإِحْفَافُ؛ حالی که در واقع از کمترین مال برخوردار هستید، در ظاهر بهترین حال را از خود نشان دهید؛ زیرا خداوند متعال، بندگان با ایمان با معرفتش را این گونه نیکو ادب نموده که [در وصف فقیران پارسا] فرموده است: شخص بی‌خبر آنان را از شدت خویشنداری توانگر می‌پندارد. ایشان را از نشانه‌هایشان می‌شناسی، با اصرار (چیزی) از مردم نمی‌خواهند. تحف العقول، ص ۴۸۹

حدیث ۹۴

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: الْمُؤْمِنُ... يَنْصُرُ الْمَظْلُومَ وَيَرْحَمُ الْمِسْكِينَ. نَفْسُهُ مِنْهُ فِي عَنَاءٍ وَالنَّاسُ مِنْهُ فِي رَاحَةٍ؛ مؤمن... مظلوم را یاری می‌کند و به مسکین و درمانده رحم می‌نماید، جانش از او در رنج است و مردم از او در آسایش. خصال، ص ۶۹

حدیث ۹۵

امام حسن عسکری (علیه‌السلام) فرمودند: فی تفسیر قوله تعالی «وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» قَالَ: قُولُوا لِلنَّاسِ كُلِّهِمْ حُسْنًا مُؤْمِنُهُمْ وَ مُخَالَفُهُمْ، أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَسِيطُ لَهُمْ وَجْهٌ وَ أَمَّا الْمُخَالَفُونَ فَيَكَلِّمُهُم بِالْمِدَارَةِ لِاجْتِنَابِهِم إِلَى الْإِيمَانِ. فَإِنْ اسْتَتَرَ مِنْ ذَلِكُكَ بِكُفِّ شُرُورِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ وَ عَنِ إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ؛ در تفسیر آیه «با مردم به زبان خوش سخن بگویند» فرمود: یعنی با همه مردم، چه مؤمن و چه مخالف، به زبان خوش سخن بگویند. مؤمن، به هم مذهببان، روی خوش نشان می‌دهد و با مخالفان، با مدارا سخن می‌گوید تا به ایمان، جذب شوند و حتی اگر نشدند، با این رفتار، از بدی‌های آنان در حق خود و برادران مؤمنش، پیشگیری کرده است.

مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۶۱

حدیث ۹۶

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى (وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا) -: أَيِّ لِلنَّاسِ كُلِّهِمْ مُؤْمِنِهِمْ وَمُخَالَفِهِمْ ، أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَسِيْرُ لَهُمْ وَجْهَهُ ، وَأَمَّا الْمُخَالَفُونَ فَيُكَلِّمُهُمْ بِالْمِدَارَةِ لِاجْتِنَابِهِمْ إِلَى الْإِيْمَانِ ، فَإِنَّهُ بِأَيْسَرٍ مِنْ ذَلِكَ يَكْفُفُ شُرُورَهُمْ عَنِ نَفْسِهِ ، وَعَنْ إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ؛ درباره آیه (و با مردم سخن نیکو گویند) فرمود: مقصود همه مردمان اعم از مؤمن و کافر است. اما با مؤمنان باید گشاده رو بود و اما با کافران باید به نرمی و مدارا سخن گفت، تا به سوی ایمان کشیده شوند و کمترین ثمرش این است که خود و برادران مؤمنش را از گزند آنان مصون می دارد. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۴۰۱، ح ۴۲

حدیث ۹۷

امام حسین (علیه السلام) فرمودند: مَنْ أَحْجَمَ عَنِ الرَّيِّ وَعَيَّتَ بِهِ الْجَيْلُ كَانَ الرَّفَقَ مِفْتَاحَهُ؛ هر کس فکرش به جایی نرسد و راه تدبیر بر او بسته شود، کلیدش مداراست. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۱۲۸، ح ۱۱

حدیث ۹۸

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: لَا تُشَاوِرِ أَحْمَقَ وَلَا تَسْتَعِنَّ بِكَذَّابٍ وَلَا تَتَّقِ بِمَوَدَّةِ مُلُوكٍ؛ با احمق مشورت نکن و از دروغگو یاری مجو و به دوستی زمامداران اعتماد مکن. (تحف العقول، ص ۳۱۶)

حدیث ۹۹

امام حسن (علیه السلام) فرمودند: مَا تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ؛ هیچ ملتی با هم مشورت نکردند مگر آن که راه درست خود را پیدا کردند. (تحف العقول، ص ۲۳۳)

حدیث ۱۰۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَلْيَبْدَأْ بِتَعْلِيمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ وَلْيُكُنْ تَأْدِيْبُهُ بِسِيْرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيْبِهِ بِلِسَانِهِ وَ مَعْلَمٌ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِجْلَالِ مِنْ مُعَلِّمِ النَّاسِ وَ مُؤَدِّبِهِمْ؛ کسی که خود را پیشوای مردم قرار داده، باید پیش از آموزش دیگران، خود را آموزش دهد و پیش از آن که دیگران را با زبان، ادب بیاموزد، با کردارش ادب آموزد و البته آموزش دهنده و ادب آموز خود بیش از آموزگار و ادب آموز مردم، شایسته تجلیل است. غرر الحکم، ح ۷۰۱۶

حدیث ۱۰۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: تَحَرَّى الصُّدْقِ وَ تَجَنَّبُ الكَذِبِ أَجْمَلُ شِيْمَةٍ وَ أَفْضَلُ أَدَبٍ؛ راستگو بودن و پرهیز نمودن از دروغ، زیباترین اخلاق و بهترین ادب است. کافی، ج ۸، ص ۱۵۰، ح ۱۳۲

حدیث ۱۰۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَلَيْكَ بِمِدَارَةِ النَّاسِ وَ إِكْرَامِ الْعُلَمَاءِ وَ الصَّفْحِ عَنْ زَلَّاتِ الْإِخْوَانِ فَقَدْ أَدَّبَكَ سَيِّدُ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ

بِقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَعْفُ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَصَلِّ مَنْ قَطَعَكَ وَاعْطِ مَنْ حَرَمَكَ؛ تو را سفارش می‌کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است: «گذشت کن از کسی که به تو ظلم کرده، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث ۱۰۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا يَزَأْسُ مَنْ خَلَا عَنِ الْأَدَبِ وَصَيَا إِلَى اللَّعِبِ؛ کسی که از ادب بی‌بهره باشد و شیفته بازی شود، به ریاست نمی‌رسد. غرر الحکم، ح ۴۷۸۶

حدیث ۱۰۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: كَفَاكَ مُؤَدِّبًا لِنَفْسِكَ تَجَنَّبُ مَا كَرِهْتَهُ مِنْ غَيْرِكَ؛ برای ادب آموزی‌ات همین بس که از آنچه از دیگران نمی‌پسندی، دوری کنی. بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۳۴۳، ح ۱۵

حدیث ۱۰۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَلَيْكُمْ بِالْأَدَبِ، فَإِنْ كُنْتُمْ مُلُوكًا بَرَزْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ وَسِيطًا فُقُتُمْ، وَإِنْ أَعُوزْتُمْ الْمَعِيشَةَ عِشْتُمْ بِأَدْبِكُمْ؛ ادب بیاموزید، زیرا که [در این صورت] اگر پادشاه باشید، برجسته می‌شوید، اگر میانه باشید، سرآمد می‌شوید و اگر تنگ‌دست باشید، با ادبتان گذران زندگی می‌کنید. غرر الحکم، ح ۷۰۷۷

حدیث ۱۰۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِنَّ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَخْوَجُ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیت) درست، نیازمندترند، تا به طلا و نقره. مشکاه الانوار، ص ۴۳۳

حدیث ۱۰۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: امام علی (علیه السلام) فرمودند: النَّصَافُ يَرْفَعُ الْخِلَافَ وَيُوجِبُ الْيَتْلَافَ؛ انصاف، اختلافات را از بین می‌برد و موجب الفت و همبستگی می‌شود. غرر الحکم، ج ۲، ص ۳۰، ح ۱۷۰۲

حدیث ۱۰۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِرْحَمَ مَنْ دُونَكَ يَرْحَمَكَ مَنْ فَوْقَكَ وَقَسَّ سَهْوُهُ بِسَهْوِكَ وَمَعْصِيَتُهُ لَكَ بِمَعْصِيَتِكَ لِزَيْتِكَ وَفَقْرُهُ إِلَى رَحْمَتِكَ بِفَقْرِكَ إِلَى رَحْمَةِ رَبِّكَ؛ به زیر دست خود رحم کن تا بالا دستت به تو رحم کند و خطای او را با خطای خودت و نافرمانی‌اش از تو را با نافرمانی خود از پروردگارت و احتیاج او به تو را به احتیاجت به رحمت و بخشایش خدایت بسنج. نهج البلاغه، نامه ۵۳

حدیث ۱۰۹

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: إِنَّ سَيِّمَتَ هِمَّتِكَ لِإِصْلَاحِ النَّاسِ فَابَدَ بِنَفْسِكَ ، فَإِنَّ تَعَاظِيكَ صِلَاحَ غَيْرِكَ وَأَنْتَ فَاسِدٌ أَكْبَرُ الْعَيْبِ؛ اگر همت والای اصلاح مردم را در سرداری، از خودت آغاز کن، زیرا پرداختن تو به اصلاح دیگران، در حالی که خود فاسد باشی بزرگترین عیب است. غررالحکم، ج ۳، ص ۲۳، ح ۳۷۴۹

حدیث ۱۱۰

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: إِقْصِرْ هِمَّتَكَ عَلَى مَا يَلْزُمُكَ وَلَا تَخْضُ فِيمَا لَا يَعْنيكَ؛ همت خود را صرف چیزهایی کن که به آن نیاز داری و آنچه را به کار تو نمی آید پی گیری مکن. غررالحکم، ج ۲، ص ۱۸۲، ح ۲۳۰۳

حدیث ۱۱۱

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: أَلْكَفُ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ عَفَّةٌ وَكِبْرٌ هِمَّةٌ؛ طمع نداشتن به آنچه در نزد مردم است، (نشان) عزت نفس و بلند همتی است. غررالحکم، ج ۱، ص ۳۶۵، ح ۱۳۸۷

حدیث ۱۱۲

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: أَشْرَفُ الْهِمَمِ رِعَايَةُ الدَّمَامِ؛ شریف ترین همت ها نگهداری حق و حرمت ها و رعایت عهد و پیمان هاست. غررالحکم، ج ۲، ص ۴۶۳، ح ۳۳۰۵

حدیث ۱۱۳

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: أَلْفِعْلُ الْجَمِيلِ يُنْبِئُ عَنِ عُلُوِّ الْهِمَّةِ؛ کردار زیبا از بلندی همت خبر می دهد. غررالحکم، ج ۱، ص ۳۶۵، ح ۱۳۸۸

حدیث ۱۱۴

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: أَلْشَّرَفُ بِالْهِمَمِ الْعَالِيَةِ لَا بِالرَّمَمِ الْبَالِيَةِ؛ شرافت به همت های بلند است نه به استخوان های پوسیده. غررالحکم، ج ۲، ص ۱۰۶، ح ۱۹۹۱

حدیث ۱۱۵

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: عَلَيْكَ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ وَإِكْرَامِ الْعُلَمَاءِ وَالصَّفْحِ عَنْ زَلَّاتِ الْإِخْوَانِ فَقَدْ أَدَّبَكَ سَيِّدُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ بِقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : أَعْظُ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَصَلُّ مَنْ قَطَعَكَ وَأَعْطِ مَنْ حَرَمَكَ ؛ تو را سفارش می کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است : «گذشت کن از کسی که به تو ظلم کرده ، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث ۱۱۶

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: دَارِ النَّاسِ تَمَنُّ غَوَائِلَهُمْ وَتَسْلَمُ مِنْ مَكَايِدِهِمْ؛ با مردم مدارا کن، تا از گزندهایشان در امان باشی و از نیرنگهایشان سالم بمانی. غررالحکم، ج ۴، ص ۱۵، ح ۱۲۸

حدیث ۱۱۷

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: لَيْسَ الْحَكِيمُ مَنْ لَمْ يُدَارِ مَنْ لَا يَجِدُ بُدًّا مِنْ مُدَارَاتِهِ؛ حکیم نیست آن کس که مدارا نکند با کسی که چاره ای جز مدارا کردن با او نیست. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۵۷، ح ۱۲۱

حدیث ۱۱۸

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: مَنْ شَاوَرَ ذَوِي الْعُقُولِ اسْتِضَاءَ بِأَنْوَارِ الْعُقُولِ؛ هر کس با عقلا مشورت کند، از نور عقل‌ها بهره می‌برد. (غررالحکم، ح ۸۶۳۴)

حدیث ۱۱۹

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: إِذَا احْتَجَجْتَ إِلَى الْمَشُورَةِ فِي أَمْرٍ قَدْ طَرَأَ عَلَيْكَ فَاسْتَبَدَّ بِبِدَايَةِ الشُّبَّانِ، فَإِنَّهُمْ أَخَذُوا أَذْهَانًا وَأَسْرَعُ حُدْسًا، ثُمَّ رَدُّهُ بَعْدَ ذَلِكَ إِلَى رِيِّ الْكُهُولِ وَالشُّبُوحِ لَيْسَتْ عَقْبُوهُ وَيَحْسَبُونَ، الْخِيَارَ لَهُ، فَإِنَّ تَجْرِبَتَهُمْ أَكْثَرُ؛ هر گاه به مشورت نیازمند شدی، نخست به جوانان مراجعه نما، زیرا آنان ذهنی تیزتر و حدسی سریع‌تر دارند. سپس (نتیجه) آن را به نظر میان سالان و پیران برسان تا پیگیری نموده، عاقبت آن را بسنجند و راه بهتر را انتخاب کنند، چرا که تجربه آنان بیشتر است. (شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۳۷، ح ۸۶۶)

حدیث ۱۲۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: مَنْ أَرَادَ أَمْرًا فَشَاوَرَ فِيهِ امْرَأًا مُسْلِمًا وَفَقَّهَ اللَّهُ لِأَرْشَادِ أُمُورِهِ؛ هر که اراده کاری کند و با مرد مسلمانی در باره آن مشورت کند خدایش به معقولترین کارها توفیق دهد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: لَا مَظَاهِرَ أَوْثَقَ مِنَ الْمَشَاوِرَةِ وَلَا إِيمَانَ كَالْحَيَاءِ؛ تعاونی بهتر از مشورت نیست و ایمانی چون حیا نیست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ وَ مَا يَسْتَعْنِي رَجُلٌ عَنِ مَشُورَةٍ وَإِنَّ أَهْلَ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمُ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ وَإِنَّ أَهْلَ الْمُنْكَرِ فِي الدُّنْيَا هُمُ أَهْلُ الْمُنْكَرِ فِي الْآخِرَةِ؛ اساس عقل پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است هیچ کس از مشورت بی‌نیاز نیست: نیکوکاران این جهان نیکوکاران آن جهانند و بدکاران این جهان بدکاران آن جهانند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: دعوا التَّاسِ یصیب بعضهم من بعض فإن استنصح أحدکم أخاه فلینصحه؛ بگذارید مردم از یک دیگر فائده برند و وقتی یکی از شما از برادر خویش مشورت خواست رأی خوت را به او بگوید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حقّ المسلم علی المسلم ستّ: إذا لقیته فسلمّ علیه و إذا دعاک فأجبه و إذا استنصحتک فانصح له و إذا عطس فحمد الله فشمته و إذا مرض فعده و إذا مات فاتبعه؛ حق مسلمان بر مسلمان شش چیز است: وقتی او را دیدی، بر او سلام کن و وقتی تو را دعوت کرد، بپذیر و وقتی با تو مشورت کرد، رأی خود را به او بگو و همین که عطسه زد، عافیت باد بگو و همین که مریض شد، او را عیادت کن و همین که مرد، همراه جنازه اش برو. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جالسوا الکبراء و سائلوا العلماء و خالطوا الحکماء؛ با بزرگان مجالست کنید و از دانشمندان بپرسید و با حکیمان آمیزش کنید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جالس الأبرار فإنک إذا فعلت خیرا حمدوک و إن أخطأت لم یعنوک؛ با نیکان مجالست کن که اگر خوبی کردی تو را ستایش کنند و اگر خطا کردی با تو بسختی رفتار نکنند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ثلاث من حقائق الإیمان: الإنفاق من الإقتار و إنصافک الناس من نفسک و بذل العلم للمتعلّم؛ سه چیز از حقایق ایمان است: بخشش با تنگدستی و رعایت انصاف در باره مردم بر ضرر خویش و بذل علم برای دانش آموز. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تهادوا فإنّ الهدیه تضعف الحبّ و تذهب بغوائل الصّدر؛ به یکدیگر هدیه بدهید زیرا هدیه محبت را فزون می کند و دل گیری ها را از میان می برد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تهادوا إنّ الهدیه تذهب و خز الصّدر و لا تحقرنّ جاره لجارتها و لو شقّ فرسن شاه؛ هدیه به یکدیگر بدهید زیرا هدیه دلگیری را از میان می برد و هدیه را اگر چه یک قطعه پارچه بز باشد حقیر نشمارید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: تهادوا تحابوا فإن الهدیه تضعف الحبّ و تذهب بغوائل الصّدر؛ هدیه به یکدیگر بدهید تا رشته محبتتان استوار شود زیرا هدیه محبت را بیافزاید و کینه و کدورت را از میان ببرد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: تواضعوا و جالسوا المساکین تكونوا من کبراء الله و تخرجوا من الکبر؛ فروتنی کنید و با فقیران بنشینید تا در پیش خدا بزرگ باشید و از تکبر برکنار مانید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: تتکح المرأه لأربع، لمالها، و لحسبها و لجمالها و لدينها فاطفر بذات الدین تربت یداک؛ زن را برای چهار چیز گیرند، مال و شرف و جمال و دین و تو زن دین دار بجوی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: تخيروا لنطفکم فإنّ النساء یلدن أشباه إخوانهنّ و أخواتهنّ؛ برای نطفه های خود جای مناسب انتخاب کنید زیرا زنان نظیر برادران و خواهران خود فرزند می آورند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: تخيروا لنطفکم فأنکحوا الأكفاء و أنکحوا إلیهم؛ برای نطفه های خود محل مناسب انتخاب کنید و از اشخاص هم شأن خود زن بگیرید و به آنها زن بدهید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: الاقتصاد فی التّفقه نصف المعیشه و التّودّد إلی النّاس نصف العقل و حسن السّؤال نصف العلم؛ میانه روی در خرج یک نیمه معیشت است و دوستی با مردم یک نیمه عقل است و خوب پرسیدن یک نیمه دانش است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: ألا أخبرکم بأفضل من درجه الصّیام و الصّیلموه و الصّدقه اصلاح ذات البین فإنّ فساد ذات البین هی الحالقه؛ میخواهید شما را از چیزی که بهتر از روزه و نماز و صدقه است خبر دهم؟ اصلاح میان کسان، زیرا فساد میان کسان مایه هلاک است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: أفضل الصّدقه إصلاح ذات البین؛ بهترین اقسام صدقه آن است که میان دو کس را اصلاح دهی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل صدقه اللسان الشفاعة تفك بها الأسير و تحقن بها الدّم و تجرّ بها المعروف و الإحسان إلى أخيك و تدفع عنه الكريهه؛ بهترین صدقه زبان، شفاعتی است که به وسیله آن اسیر را آزاد سازی و از ریختن خون جلوگیری کنی و نیکی و احسان را به سوی برادر خویش بکشانی و بدی را از او دفع کنی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أصلح بین الناس و لو تعنى الكذب؛ میان مردم را به اصلاح آرا گر چه با دروغ باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: استووا و لا تختلفوا فتختلف قلوبكم؛ با یکدیگر برابر شوید و مختلف مشوید تا دلهایتان مختلف نشود. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: استرشدوا العاقل ترشدوا و لا تعصوه فتندموا؛ از خردمند رهبری جوئید تا به راه راست برسید و وی را نافرمانی نکنید که پشیمانی برید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا حدّث الرجل بحديث ثم التفت فهي أمانه؛ وقتی مردی سخنی گفت و به اطراف خود نگریست آن سخن در پیش شما امانت است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا جاءكم الأكفاء فأنكحوهنّ و لا تربصوا بهنّ الحدّثان؛ وقتی اشخاص هم شأن به خواستگاری پیش شما آمدند، دختران خود را شوهر بدهید و در کار آنها منتظر حوادث مباشید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا جاءكم الزّائر فأكرموه؛ وقتی کسی به ملاقات شما آمد وی را گرامی دارید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا استشار أحدكم أخاه فليشر عليه؛ وقتی یکی از شما با برادر خود مشورت می کند، وی باید رأی خود را صریح بگوید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَعْلَمْهُ فَإِنَّهُ أَبْقَى فِي الْأَلْفَةِ وَأَثْبَتَ فِي الْمَوْدَةِ؛ وقتی کسی آشنای خود را دوست دارد بدو خبر دهد که این کار موجب بقای الفت و دوام مودت است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: إِذَا اجْتَمَعَ الدَّاعِيَانِ فَأُجِبَ أَقْرَبُهُمَا بِأَبَا فَإِنَّ أَقْرَبَهُمَا جَوَارًا وَإِنْ سَبَقَ أَحَدُهُمَا فَأُجِبَ الَّذِي سَبَقَ؛ وقتی دو کس تو را با هم دعوت کردند دعوت کسی را که خانه اش نزدیکتر است بپذیر زیرا آن که خانه اش نزدیکتر است در همسایگی مقدم است و اگر یکی زودتر دعوت کرده است دعوت او را بپذیر. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: إِذَا أَتَاكُمْ مِنْ تَرْضُونَ خَلْقَهُ وَدِينَهُ فَرَّوْجُوهُ إِنْ لَا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِيضٌ؛ وقتی کسی که خلق و دین وی مایه رضایت است به خواستگاری می آید به وی زن بدهید و اگر چنین نکنید فتنه و فساد در زمین فراوان خواهد شد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: بَلِّغُوا حَاجَةَ مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِبْلَاغَهَا نَبَتْ اللَّهُ قَدَمَيْهِ عَلَى الصِّدْرِ اِطْرَاطِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ حاجت کسی را که از ابلاغ آن ناتوانست به بزرگان برسانید زیرا هر کس حاجت درمانده ای را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر صراط استوار می سازد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۰

امام صادق علیه السلام: ثَلَاثَةٌ أَشْيَاءُ يَحْتَاجُ النَّاسُ طُرًّا إِلَيْهَا: الْأَمْنُ وَالْعَدْلُ وَالْخِصْبُ؛ سه چیز است که همه مردم به آنها نیاز دارند: امنیت، عدالت و آسایش. تحف العقول، ص ۳۲۰.

حدیث ۱۵۱

امام کاظم علیه السلام: مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ يُمْنٌ وَبَرَكَهٌ وَرُشْدٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ؛ مشورت با عاقل خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. (تحف العقول، ص ۳۹۸).

حدیث ۱۵۲

امام علی (علیه السلام) می فرماید: بر شما باد که برای خواستن حاجت نزد مردمان شریف النفس که دارای ریشه و اصلی پاک هستند بروید، که حاجت نزد آنها زودتر بر آورده گردد آنها نزد شما پاکیزه تر از دیگران هستند. (غررالحکم، باب اصل)

حدیث ۱۵۳

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: حاجت کسی را که از ابلاغ آن ناتوان است به بزرگان برسانید زیرا هر کس حاجت در مانده ایی را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر صراط استوار می سازد. (نهج الفصاحه، حدیث ۲۱)

حدیث ۱۵۴

امام علی (علیه السلام) می فرماید: با خردمندان مصاحبت کن و با دانشمندان هم نشین شو و بر هوای نفس پیروز شو، تا با ساکنان ملاً اعلی (جایگاه والا) رفیق و همراه گردی. غررالحکم، باب همنشینی

حدیث ۱۵۵

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: خیارُ اُمّتی مَنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَحَبَّبَ عِبَادَةَ إِلَهِهِ؛ بهترین امت من کسانی هستند که مردم را به سوی خدا دعوت و بندگانش را محبوب او کنند (با اطاعت از امر و نهی خداوند محبت او بدست می آید). نهج الفصاحه، ح ۱۴۷۱.

حدیث ۱۵۶

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: مَنْ عَالَ يَتِيمًا حَتَّى يَسْتَعْنَى عَنْهُ أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ بِذَلِكَ الْجَنَّةَ كَمَا أَوْجَبَ اللَّهُ لِأَكْلِ مَالِ الْيَتِيمِ النَّارَ؛ هر کس یتیمی را سرپرستی کند تا آن که بی نیاز گردد، خداوند به سبب این کار بهشت را بر او واجب سازد، همچنان که آتش دوزخ را بر خورنده مال یتیم واجب ساخته است. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۴، ح ۸.

حدیث ۱۵۷

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْشَاهُمْ فِي أَرْضِهِ بِالنَّصِيحَةِ لِخَلْقِهِ؛ بلند مرتبه ترین مردم نزد خداوند در روز قیامت کسی است که در روی زمین بیشتر در خیرخواهی و ارشاد مردم قدم بردارد. کافی، ج ۲، ص ۲۰۸، ح ۵.

حدیث ۱۵۸

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ رُشْدٌ وَيُمْنٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ فَإِذَا أَشَارَ عَلَيْكَ النَّاصِحُ الْعَاقِلُ فَايَّاكَ وَالْخِلَافَ فَإِنَّ فِي ذَلِكَ الْعَطَبَ؛ مشورت کردن با عاقل خیرخواه مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هر گاه خیرخواه عاقل تو را راهنمایی کرد، مبدا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود. محاسن، ج ۲، ص ۶۰۲، ح ۲۵.

حدیث ۱۵۹

امام صادق علیه السلام می فرماید: صَدَقَةٌ يُحِبُّهَا اللَّهُ؛ إِصْلَاحٌ بَيْنَ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا، وَتَقَارُبٌ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا؛ صدقه ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصلاح میان مردم هر گاه رابطه شان تیره شد و نزدیک کردن آنها به یکدیگر هر گاه از هم دور شدند. کافی، ج ۲، ص ۲۰۹، ح ۱.

حدیث ۱۶۰

امام علی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ بَيْنَهُ الْإِنْسَانِ لِلنَّاسِ جَمِيلَةً، كَمَا يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ بَيْنَهُ فِي طَاعَتِهِ قَوِيَّةً غَيْرَ مَدْخُولَةٍ؛ خداوند دوست دارد که انسان نسبت به دیگران خوش نیت باشد، چنانکه دوست دارد نیتش در اطاعت از او محکم و خالص باشد. غررالحکم، ح ۳۷۰۳.

حدیث ۱۶۱

امام علی (علیه السلام): جَالِسِ الْعُلَمَاءِ يَزِدُّدْ عِلْمُكَ وَيَحْسُنْ أَدَبُكَ وَتَرْكُ نَفْسِكَ؛ با علما هم‌نشین باش، تا علمت زیاد و ادب نیکو و جانت پاک گردد. غررالحکم، ح ۴۷۸۶.

حدیث ۱۶۲

امام صادق علیه السلام می فرماید: إِنَّ مِمَّا يُزَيِّنُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقَ الْحَسَنَةَ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛ خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است. مشکاة الأنوار، ص ۴۲۲.

حدیث ۱۶۳

امام حسین علیه السلام می فرماید: مِنْ دَلَائِلِ عِلْمَاتِ الْقَبُولِ: الْجُلُوسُ إِلَى أَهْلِ الْعُقُولِ؛ از نشانه های خوش نامی و نیک بختی، همنشینی با خردمندان است. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۱۹.

حدیث ۱۶۴

امام صادق (علیه السلام) می فرماید: إِنَّ النَّاسَ يَسْتَعْنُونَ إِذَا عُدِلَ بَيْنَهُمْ وَتُنَزَّلُ السَّمَاءُ رِزْقَهَا وَتُخْرِجُ الْأَرْضُ بِرَكَّتِهَا بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى؛ اگر در میان مردم عدالت برقرار شود، همه بی نیاز می شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزی خود را فرو می فرستد و زمین برکت خویش را بیرون می ریزد. کافی، ج ۳، ص ۵۶۸، ح ۶.

حدیث ۱۶۵

امام کاظم (علیه السلام) می فرماید: مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ يُمْنٌ وَبَرَكَهَةٌ وَرُشْدٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ؛ مشورت با عاقل خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. تحف العقول، ص ۳۹۸.

حدیث ۱۶۶

امام علی (علیه السلام) می فرماید: خَيْرٌ مَنْ شَاوَرْتَ دَوُوَالنَّهْيِ وَالْعِلْمِ وَأَوْلُو التَّجَارِبِ وَالْحَزْمِ؛ بهترین کسان برای مشورت، صاحبان خرد و دانش و افراد با تجربه و دوراندیش اند. غررالحکم و دررالکلم، ح ۴۹۹۰.

حدیث ۱۶۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَرْكِ حَقِّ كَمَالِ عَقْلِ پَسِ از

ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود تحف العقول، ص ۴۲

حدیث ۱۶۸

حضرت علی (علیه السلام) می فرماید: إِنَّ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَحْوَجُ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیت) درست، نیازمندترند، تا به طلا و نقره. غرر الحکم، ح ۳۵۹۰

حدیث ۱۶۹

امام کاظم (علیه السلام) می فرماید: طُوبَى لِلْمُصْلِحِينَ بَيْنَ النَّاسِ، أَوْلَيْكَ هُمْ الْمُقَرَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خُوشَا بِهِ حَالِ اصْلَاحِ كُنْدِ كَانِ بَيْنِ مَرْدَمِ، كِهْ آنَانِ هَمَانِ مَقْرَبَانِ رُوزِ قِيَامَتِ اَنْدِ. بحار الأنوار، ج ۶۸، ص ۱۵۶، ح ۱۱

حدیث ۱۷۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّدَ عِلْمِيكَ وَ يَحْسُنُ أَدْبُكَ وَ تَزَكُّ نَفْسُكَ؛ با علما معاشرت کن تا علمت زیاد، ادبت نیکو و جانت پاک شود. مطالب السؤول، ص ۴۹

حدیث ۱۷۱

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: اسْتَشِرْ فِي أَمْرِكَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ اللَّهَ؛ در کار خود، [فقط] با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند. (تحف العقول، ص ۲۹۳)

حدیث ۱۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِنَّ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَحْوَجُ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیت) درست، نیازمندترند، تا به طلا و نقره. (مکارم الأخلاق، ص ۱۷)

حدیث ۱۷۳

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: إِنَّ مِمَّا يَزِينُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقَ الْحَسَنَةَ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛ خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است. (مشكاة الأنوار، ص ۴۲۲)

حدیث ۱۷۴

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَرَكَ حَقًّا؛ کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود. (تحف العقول، ص ۴۲)

حدیث ۱۷۵

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: أَسْعَدُ النَّاسِ مَنْ خَالَطَ كِرَامَ النَّاسِ خُوشِبَخْتِ تَرِينِ مَرْدَمِ كَسِيْ اَسْتِ كِهْ بَا مَرْدَمِ

بزرگوار معاشرت کند. (الأمالی صدوق، ص ۷۳، ح ۴۱)

حدیث ۱۷۶

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: **صَدَقَهُ يَجِبُهَا اللَّهُ: إِصْلَاحُ بَيْنِ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا، وَتَقَارُبُ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا** صدقه ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصلاح میان مردم هرگاه رابطه شان تیره شد و نزدیک کردن آنها به یکدیگر هرگاه از هم دور شدند. (کافی، ج ۲، ص ۲۰۹، ح ۱)

حدیث ۱۷۷

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: **مُجَالَسَةُ الصَّالِحِينَ دَاعِيَةٌ إِلَى الصَّالِحِ؛ هَمْنَشِينِي بِاَصَالِحَانِ، (انسان را) به سوی صلاح رهنمون می‌شود.** (بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۰۴)

حدیث ۱۷۸

امام علی علیه السلام فرمودند: **خَالَطُوا النَّاسَ مَخَالِطَهُ ان مَتَمَّ مَعَهَا بَكُوا عَلَيْكُمْ، و ان عَشْتُمْ حَنُوا إِلَيْكُمْ؛** با مردم آن چنان معاشرت کنید که اگر بمیرید بر مرگ شما اشک ریزند و اگر زنده بمانید به شما عشق ورزند. (نهج البلاغه)

حدیث ۱۷۹

امام حسین علیه السلام فرمودند: **لَا تَرْفَعِ حَاجَتَكَ إِلَّا إِلَى أَحَدٍ ثَلَاثَةً: إِلَى ذِي دِينٍ، أَوْ مُرُوَّةٍ أَوْ حَسَبٍ؛** جز به یکی از سه نفر حاجت مبر: به دیندار، یا صاحب مروت، یا کسی که اصالت خانوادگی داشته باشد. (تحف العقول، ص ۲۵۱)

حدیث ۱۸۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: **آمُرُوا النِّسَاءَ فِي بَنَاتِهِنَّ؛** با زنان در باره دخترانشان شور کنید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۸۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: **إِثْتُوا الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ؛** وقتی شما را دعوت کردند، بپذیرید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۸۲

قال الإمام الحسن المجتبی - عَلَيْهِ السَّلَام - : **ما تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ؛** امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: هیچ گروهی در کارهای - اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ... - با یکدیگر مشورت نکرده اند مگر آن که به رشد فکری و عملی و ... رسیده اند. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵، ح ۴

حدیث ۱۸۳

قال الإمام الحسن المجتبی - عَلَيْهِ السَّلَام - : **مَنْ أَكْثَرَ مُجَالَسَةَ الْعُلَمَاءِ أَطْلَقَ عَقْلَ لِسَانِهِ، وَفَتَقَ مَرَاتِقَ ذَهْنِهِ، وَسَرَّ مَا وَجَدَ مِنَ الزِّيَادَةِ فِي**

نَفْسِهِ، وَكَانَتْ لَهُ وَلايَةٌ لِّمَا يَعْلمُ، وَ إِفَادَةٌ لِّمَا تَعَلَّمَ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: هر که با علماء بسیار مجالست نماید، سخنش و بیانش در بیان حقایق آزاد و روشن خواهد شد، و ذهن و اندیشه اش باز و توسعه می یابد و بر معلوماتش افزوده می گردد و به سادگی می تواند دیگران را هدایت نماید. احقاق الحق، ج ۱۱، ص ۲۳۸

حدیث ۱۸۴

امام علی - علیه السلام - فرمودند: یک ساعت در محضر علماء نشستن - که انسان را به مبدأ و معاد آشنا سازند - از هزار سال عبادت نزد خداوند محبوب تر خواهد بود. توجه و نگاه به عالم از اعتکاف و یک سال عبادت - مستحبی - در خانه خدا بهتر است. زیارت و دیدار علماء، نزد خداوند از هفتاد مرتبه طواف اطراف کعبه محبوب تر خواهد بود، و نیز افضل از هفتاد حج و عمره قبول شده می باشد. همچنین خداوند او را هفتاد مرحله ترفیع درجه می دهد و رحمت و برکت خود را بر او نازل می گرداند، و ملائکه شهادت می دهند به این که او اهل بهشت است. بحار الأنوار، ج ۱، ص ۲۰۵، ح ۳۳

حدیث ۱۸۵

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : مَنْ زَارَ عَالِمًا فَكَانَتْما زَارَنِي، وَ مَنْ صَافَحَ عَالِمًا فَكَانَتْما صَافَحَنِي، وَ مَنْ جالَسَ عَالِمًا فَكَانَتْما جالَسَنِي، وَ مَنْ جالَسَنِي فِي الدُّنْيَا أَجَلَسْتُهُ مَعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر کس به دیدار و زیارت عالم و دانشمندی برود مثل آن است که مرا زیارت کرده، هر که با دانشمندی دست دهد و مصافحه کند مثل آن که با من مصافحه نموده، هر شخصی همنشین دانشمندی گردد مثل آن است که با من مجالست کرده، و هر که در دنیا با من همنشین شود، در آخرت همنشین من خواهد گشت. مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۳۰۰، ح ۲۱۴۰۶

حدیث ۱۸۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: شیطان گرگ انسان است همانند گرگ گوسفندان که همیشه میش های دورافتاده و کناره گیر را می گیرد. پس از دسته بندیها (گروه گرایی و خط بازی) پرهیزید و بر شما باد به حضور در جماعت و مجالس عمومی و مسجد. کنز العمال، ج ۷، ص ۵۸۱

حدیث ۱۸۷

امام علی (علیه السلام) می فرماید: مروءة الحضر، قراءة القرآن و مجالسة العلماء و النظر فی الفقه و المحافظة علی الصلاة فی الجماعات؛ از علی بن ابی طالب (علیه السلام) نقل شده که فرمود: جوانمردی در حضور در وطن، قرآن خواندن و همنشینی با علماء و نگرستن در احکام دین و مواظبت بر نماز خواندن در جماعتهاست. (بحار الانوار، ج ۸۸، ص ۱۰)

حدیث ۱۸۸

قال الامام الصادق (علیه السلام): صدقةٌ یجبها الله اصلاح بین الناس إذا تفاسدوا و تقارب بینهم إذا تباعدوا. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ایجاد وحدت هنگام پیدایش اختلاف، و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه ایست که خداوند آن را دوست دارد. الکافی، جلد ۲، ص ۲۰۹

حدیث ۱۸۹

قال الامام علی (علیه السلام) : صلاح ذات البین أفضل من عامه الصلاة و الصیام. امام علی (علیه السلام) فرمودند: اصلاح اختلافها، از تمامی نمازها و روزه ها برتر است. نهج البلاغه

حدیث ۱۹۰

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) : إسمعوا و أطیعوا لمن و لاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری مایه وحدت امت اسلام است. امالی مفید، جلد ۱ ص ۱۴ مجلس ۲ حدیث ۲

حدیث ۱۹۱

امام صادق علیه السلام می فرماید : کونوا دُعاةً لِلنَّاسِ بِغَيْرِ أَلْسِنَتِكُمْ، لِيَرَوْا مِنْكُمْ الْوَرَعَ وَالْإِجْتِهَادَ وَالصَّلَاةَ وَالْخَيْرَ، فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةٌ؛ مردم را به غیر از زبان خود، دعوت کنید، تا پرهیزکاری و کوشش در عبادت و نماز و خوبی را از شما ببینند، زیرا اینها خود دعوت کننده است. کافی، ج ۲، ص ۷۸، ح ۱۴.

حدیث ۱۹۲

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید : أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلِ مَنْ دَرَجَةُ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ؟ صَلَاحِ ذَاتِ الْبَيْنِ، فَإِنَّ فَسَادَ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ؛ آیا به چیزی با فضیلت تر از نماز و روزه و صدقه (زکات) آگاهتان نکنم؟ و آن اصلاح میان مردم است، زیرا تیره شدن رابطه بین مردم ریشه کن کننده دین است. نهج الفصاحه، ح ۴۵۸.

حدیث ۱۹۳

امام علی علیه السلام می فرماید : مَنْ شَاوَرَ ذَوِي الْعُقُولِ اشْتِئَاءَ بِأَنْوَارِ الْعُقُولِ؛ هر کس با عقلا مشورت کند، از نور عقلها بهره می برد. غررالحکم، ح ۸۶۳۴

حدیث ۱۹۴

امام کاظم علیه السلام می فرماید: طوبى لِلْمُضِلِّينَ بَيْنَ النَّاسِ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُقَرَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ خوشا به حال اصلاح کنندگان بین مردم، که آنان همان مقربان روز قیامت اند. تحف العقول، ص ۳۹۳.

حدیث ۱۹۵

تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد: ۱- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد. ۲- هر گاه دیگران از سخن گفتن درماندند، او سخن بگوید. ۳- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد. هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و در صدر مجلس بنشیند، احمق است. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۰۴.

حدیث ۱۹۶

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سرپیچی کنی که هلاک خواهی شد. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۱۳.

حدیث ۱۹۷

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد: ۱- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد. ۲- هر گاه دیگران از سخن گفتن در ماندند، او سخن بگوید. ۳- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد. هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و در صدر مجلس بنشیند، احمق است. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۰۴.

حدیث ۱۹۸

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سرپیچی کنی که هلاک خواهی شد. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۱۳.

حدیث ۱۹۹

حضرت امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: در کارت با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۵۸.

حدیث ۲۰۰

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: کسی از خدا طلب خیر کند، سرگردان نشود و کسی که مشورت کرد، پشیمان نگشت. امالی شیخ طوسی، ص ۱۳۶.

حدیث ۲۰۱

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کوشش در راه اصلاح توده ی مردم، از کمال خوشبختی است. غرر الحکم، ح ۹۳۶۱.

حدیث ۲۰۲

امام علی (علیه السلام): جَالِسِ الْعُلَمَاءِ يَزِدُّدْ عِلْمِيكَ وَيَحْسُنْ أَدْبِيكَ وَ تَزَكُّ نَفْسُكَ؛ با علما هم نشین باش، تا علمت زیاد و ادبت نیکو و جانت پاک گردد. غرر الحکم، ح ۴۷۸۶.

حدیث ۲۰۳

پیامبر صلی الله علیه و آله: مَنْ أُلْهِمَ الصِّدْقَ فِي كَلَامِهِ وَالْإِنْصَافَ مِنْ نَفْسِهِ وَبَرَّ وَالِدَيْهِ وَوَصَلَ رَحِمِهِ، أُنْسِيَ لَهُ فِي أَجَلِهِ وَوَسَّعَ عَلَيْهِ فِي رِزْقِهِ وَمَتَّعَ بِعَقْلِهِ وَ لُقِّنَ حُجَّتَهُ وَقَتَ مُسَاءَلَتِهِ؛ به هر کس، راستگویی در گفتار، انصاف در رفتار، نیکی به والدین و صله رحم الهام شود، اجلس به تأخیر می افتد، روزیش زیاد می گردد، از عقلش بهره مند می شود و هنگام سؤال [مأموران الهی] پاسخ لازم به او

تلقین می‌گردد. اعلام الدین، ص ۲۶۵.

حدیث ۲۰۴

حضرت علی (علیه السلام) می‌فرمایند: من استبد برأیه هلک و من شاور الرجال شارکها فی عقولها. هر که خود را بی‌کند، نابود شود و هر که با بزرگان مشورت کند، در خردهایشان شریک گردد. نهج البلاغه، حکمت ۱۶۱

حدیث ۲۰۵

امام باقر (علیه السلام) می‌فرمایند: فرمان دادن به خوبی و باز داشتن از زشتی، راه پیامبران و شیوه ی نیکوکاران است. فریضه ی بزرگی است که دیگر فرایض به واسطه ی آن برپا می‌شود و راه‌ها و روش‌ها امن می‌گردد، در آمدها حلال، حقوق و اموال به زور گرفته شده به صاحبانش بر می‌گردد، زمین آباد شده، از دشمنان انتقام گرفته می‌شود و کارها سامان می‌پذیرد. اصول کافی، ج ۵، ص ۵۶.

حدیث ۲۰۶

حضرت امام رضا (علیه السلام) می‌فرمایند: لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيَسْتَعْمِلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارُكُمْ فَيَدْعُو خِيَارَكُمْ فَلَا يَسْتَجَابُ لَهُمْ. حتماً امر به معروف و نهی از منکر کنید، و گرنه اشرار تان بر شما مسلط و حاکم می‌شوند آنگاه خوبانتان هم دعا می‌کنند، اما دعایشان مستجاب نمی‌شود. وسایل الشیعه، ج ۱۱، ص ۳۹۴

حدیث ۲۰۷

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: فَنَبِرْزُوا إِنْ قَدَرْتُمْ كُلَّ يَوْمٍ يَعْنِي تَهَادُوا وَ تَوَاصَلُوا فِي اللَّهِ؛ اگر می‌توانید هر روز را نوروز کنید؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه بدهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید. دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۳۲۶

مفاسد اجتماعی

حدیث ۱

قال الإمام علی - علیه السلام - : مجالسُهُ أهلُ الهوی منسأةٌ للإیمان و محضرةٌ للشیطان. امام علی - علیه السلام - فرمودند: همنشینی با هوسرانان باعث از یاد رفتن ایمان و حاضر شدن شیطان است. «نهج البلاغه، خطبه ۸۶»

حدیث ۲

قال الامام الصادق - علیه السلام - : تَجَنَّبُوا الْبُؤَائِقَ يَمِیدَ لَكُمْ فِي الْأَعْمَارِ. امام صادق - علیه السلام - : از فتنه‌ها و بدی‌ها کناره‌گیری کنید، تا عمرتان طولانی شود. «عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴۰، ح ۹۰»

حدیث ۳

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم : أُولَى النَّاسِ بِالْثُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ الثُّهْمَةِ . سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با

متهمان و (افراد مظنون) همنشینی کند . آمالی الصدوق : ۲۸ / ۴ منتخب میزان الحکمه : ۹۶

حدیث ۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم : إِيَّاكُمْ وَتَزْوُجَ الْحَمَقَاءِ ، فَإِنَّ صِدْحَتَهَا ضَيَاعٌ وَوُلْدُهَا ضِبَاعٌ ؛ از ازدواج با زن احمق پرهیزید ؛ زیرا همنشینی با او تباهی است و فرزندانش کفتار صفت هستند . بحار الأنوار : ۱۰۳ / ۲۳۷ / ۳۵ منتخب میزان الحکمه : ۲۵۴

حدیث ۵

امام صادق علیه السلام : الْمُسْتَبَدُّ بِرَأْيِهِ مَوْقُوفٌ عَلَى مَدَاحِصِ الزَّلَلِ ؛ آدم خود رأی ، بر لبه لغزشگاه ایستاده است . بحار الأنوار : ۷۵ / ۱۰۵ / ۴۱ منتخب میزان الحکمه : ۲۲۸

حدیث ۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: بدانید هیچ مردی با زن نا محرم خلوت نمی کند جز آن که سومی آنها شیطان است و آن قدر آنها را وسوسه میکند تا در حرام بیفتند . نهج الفصاحه، ص ۹۲

حدیث ۷

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: أَلَا-لَايَخْلُونَ رَجُلًا بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ تَالِثُهُمَا الشَّيْطَانُ ؛ بدانید که هیچ مردی با زن نامحرم خلوت نمی کند جز آنکه سومی آنها شیطان است. نهج الفصاحه ح???

حدیث ۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا تُلَاحِزِ الدَّنِيَّ فَيَجْتَرِيءَ عَلَيْكَ ؛ با فرومایه نزاع مکن که بر تو جرئت می ورزد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۲۲۱

حدیث ۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا- تُمَارِئَنَّ اللَّجُوجَ فِي مَحْفَلٍ ؛ با لجوج در هیچ مجلسی جدل مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۲۰۳

حدیث ۱۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا- تَطْمَعِ فِيمَا لَا- تَسْتَحِقُّ ؛ بر آنچه شایسته اش نیستی ، طمع مدار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۱۵۷

حدیث ۱۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَجَالِسُ اللَّهِو تُفْسِدُ الْإِيمَانَ ؛ نشست های بیهوده ، ایمان را تباه می کند . غرر الحکم و درر الکلم،

حدیث ۹۸۱۵

حدیث ۱۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ شَبَّ نَارَ الْفِتْنَةِ كَانَ وَقُودًا لَهَا ؛ هر که آتش فتنه بر افروزد ، خود هیزم آن می شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۱۶۳

حدیث ۱۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ نَقَلَ إِلَيْكَ نَقْلَ عَنكَ ؛ کسی که [از دیگران] برای تو خبر می آورد ، از تو [برای دیگران] خبر می برد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۱۳۳

حدیث ۱۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ أَظْهَرَ فَقْرَهُ أَذَلَّ قَدْرَهُ ؛ هر کس ناداری اش را آشکار کند ، ارزش خود را فرو کاسته است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۵۵۵

حدیث ۱۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ كَشَفَ ضُرَّهُ لِلنَّاسِ عَذَبَ نَفْسَهُ ؛ هر کس پریشان حالی اش را برای مردم آشکار کند ، خودش را عذاب داده است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۵۴۲

حدیث ۱۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ عُرِفَ بِالْكَذِبِ لَمْ يُقْبَلْ صِدْقُهُ ؛ کسی که به دروغگویی شناخته شود ، سخن راستش نیز پذیرفته نمی شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۰۱۰

حدیث ۱۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ دَخَلَ مِداخِلَ السُّوءِ أَتَهُمْ ؛ هر کس به جاهای بد وارد شود ، بدنام می شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۷۷۸

حدیث ۱۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَيْسَ مِنَ الْعَدْلِ الْقَضَاءُ عَلَى التَّقِيهِ بِالظَّنِّ ؛ داوری کردن درباره فرد امین ، با ظنّ و گمان ، عادلانه نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۵۰۰

حدیث ۱۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَيْسَ مَعَ قَطِيعَةِ الرَّحِمِ نَمَاءٌ ؛ با بُریدن از خویشان ، افزایشی [در عمر و مال] نیست . غرر الحکم و درر

الکلم، حدیث ۷۴۵۵

حدیث ۲۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **كُلَّمَا كَثُرَ خَزَانُ الْأَسْرَارِ كَثُرَ ضَيَاعُهَا**؛ هر چه بر خزان‌داران رازها افزوده شود، رازها بیشتر ضایع شود. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۱۹۷**

حدیث ۲۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **كَيْفَ يُصْلِحُ غَيْرَهُ مَنْ لَا يُصْلِحُ نَفْسَهُ؟!؛** چگونه دیگری را اصلاح می‌کند، آن که خود را اصلاح نکرده است؟! **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۹۹۵**

حدیث ۲۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **قَدْ جَهَلَ مَنْ اسْتَنْصَحَ أَعْدَاءَهُ؛** نادانی کرد آن که از دشمنانش راه صلاح را باز جست. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۶۶۳**

حدیث ۲۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **عَيْنُ الْمُحِبِّ عَمِيَّةٌ عَنِ مَعَايِبِ الْمَحْبُوبِ، وَ أُذُنُهُ صَيْمَاءٌ عَنِ قُبْحِ مَسَاوِيهِ؛** چشم عاشق از دیدن عیب‌های معشوق، کور است و گوش او از [شنیدن] زشتی بدی‌هایش کر. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۳۱۴**

حدیث ۲۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **عَجِبْتُ لِمَنْ يَرْجُو فَضْلَ مَنْ فَوْقَهُ كَيْفَ يَحْرِمُ مَنْ دُونَهُ؛** در شگفتم از کسی که به احسان فرا دستش امید دارد، چگونه فرودستش را محروم می‌کند. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۲۸۵**

حدیث ۲۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **ظَلَمَ الْيَتَامَى وَالْأَيَامَى يُنْزَلُ النَّقْمَ وَيَسْلُبُ النَّعَمَ أَهْلُهَا؛** ستم بر یتیمان و بیوه زنان، کیفر الهی را فرود می‌آورد و نعمت را از اهل نعمت می‌ستاند. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۰۷۹**

حدیث ۲۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **ظَلَمَ الْمَعْرُوفَ مَنْ وَضَعَهُ فِي غَيْرِ أَهْلِهِ؛** به نیکی ستم کرده است کسی که آن را به ناهلش روا بدارد. **غُرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۰۶۳**

حدیث ۲۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **رَضِيَ بِالذُّلِّ مَنْ كَشَفَ ضُرَّهُ لِغَيْرِهِ؛** به خواری تن داده است آن که پزیشانی خویش را برای دیگری

آشکار کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۴۱۴

حدیث ۲۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: رَبِّ وَاِعْظِ غَيْرَ مُرْتَدِعٍ ؛ بسا واعظی که خود [از گناه] باز نمی‌ایستد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۳۶۱

حدیث ۲۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: رَأْسُ الْجَهْلِ مُعَادَةُ النَّاسِ ؛ سرآغاز نادانی ، دشمنی با مردم است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۲۴۷

حدیث ۳۰

تَضْيِيعُ الْمَعْرُوفِ وَضَعُهُ فِي غَيْرِ عَرُوفٍ ؛ تباه کردن احسان ، احسان کردن به کسی است که آن را نمی‌شناسد (به نااهل) . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۴۷۰

حدیث ۳۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: أَقْبَحُ الْعَدْرِ إِذَاعَةُ السِّرِّ ؛ زشت‌ترین بی‌وفایی ، فاش کردن راز است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۰۰۵

حدیث ۳۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِيَّاكَ وَالنَّمِيمَةَ فَإِنَّهَا تَرُوعُ الضَّغِينَةَ وَتُبْعِدُ عَنِ اللَّهِ وَالنَّاسِ ؛ بپرهیز از سخن‌چینی که بذر کینه می‌افشاند و از خدا و مردم دور می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۶۶۳

حدیث ۳۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الزَّمُوا الْجَمَاعَةَ وَاجْتَنِبُوا الْفِرْقَةَ ؛ همراه جماعت باشید و از تفرقه پرهیزید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۴۸۸

حدیث ۳۴

امام علی (علیه السلام): فیما کتبه للأشتر حین ولّاه مصر: واعلم مع ذلك أن فی كثير منهم التجرار وذوی الصناعات ضیقا فاحشا ، وشحّا قبیحا ، واحتکارا للمنافع ، وتحکما فی بیاعات ، وذلك باب مضرّة للعامة ، وعیب علی الولاة ، فامنع من الاحتکار ؛ فإن رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم منع منه؛ - در فرمان زمامداری مصر به مالک اشتر- : با این همه ، بدان که بسیاری از آنان - تجار و صاحبان صنعت - در داد و ستد بیش از اندازه سختگیرند و بخل ورزی ناپسندی دارند و به منظور سود بیشتر کالا- را احتکار می‌کنند و به دلخواه نرخ گران می‌بندند و این کار برای توده مردم زیانبار و برای حکمرانان عیب و ننگ است . بنابراین ، از احتکار جلوگیری کن ؛ زیرا که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم از آن منع فرموده است . نهج البلاغه: الکتاب ۵۳ و منتخب میزان

الحکمه : ۱۶۰

حدیث ۳۵

امام علی علیه السلام: الْجِرْصُ لَا يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ ، وَلَكِنْ يُيْذِلُّ الْقَدْرَ؛ آزمندی، روزی را زیاد نمی‌کند بلکه قدر و منزلت را خوار می‌سازد. غرر الحکم: ۱۸۷۷

حدیث ۳۶

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: هر که علم و دانش را جوید برای آنکه به علما فخر فروشی کند، یا با سفهاستیزد، و یا مردم را متوجه خود نماید، باید آتش را جای نشستن خود گیرد. بحار الانوار، دار احیاء التراث العربی، ۲، ص ۳۸

حدیث ۳۷

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: همنشین نادان، گرفتار است. (بحار الانوار/۷۸/۳۷۴)

حدیث ۳۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: إِيَّاكُمْ وَالْعُضَّةَ النَّمِيمَةَ الْقَالَهَ بَيْنَ النَّاسِ؛ از سخن چینی مردم پرهیز کنید. نهج الفصاحه

حدیث ۳۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: إِيَّاكُمْ وَالزَّنَا فَإِنَّ فِيهِ أَرْبَعُ خِصَالٍ تَذْهَبُ بِهَاءٍ عَنِ الْوَجْهِ وَتَقْطَعُ الرِّزْقَ وَتَسْخِطُ الزَّحْمَنَ وَالْخُلُودَ فِي النَّارِ؛ از زنا پرهیزید که در آن چهار خصلت است رونق از چهره ببرد و روزی را ببرد و خدا را خشمگین کند و مایه عذاب جاودان شود. نهج الفصاحه

حدیث ۴۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: إِيَّاكُمْ وَالسُّوَيْفَ وَطُولَ الْأَمَلِ فَإِنَّهُ كَانَ سَبَبًا لِهَلَاكِ الْأُمَّمِ؛ از اهمال و طول امل پرهیزید که موجب هلاکت اقوام است. نهج الفصاحه

حدیث ۴۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: أَلَا لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بامرأه إِلَّا كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ؛ بدانید که هیچ مردی با زن نامحرم خلوت نمی‌کند جز آن که سومی آنها شیطان است. نهج الفصاحه

حدیث ۴۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: إِذَا كَانُوا ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ الثَّلَاثِ؛ وقتی سه تن باهمند دوتاشان آهسته

با هم سخن نگویند. نهج الفصاحه

حدیث ۴۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: إذا ظهر الزنا والزبا فی قریه فقد أحلوا بانفسهم عذاب الله؛ وقتی زنا کاری و ربا خواری در دهکده ای آشکار شود، مردم آن عذاب خدا را بخود خریده اند. نهج الفصاحه

حدیث ۴۴

قال الأمام الحسین - علیه السلام - : مُجَالَسَةُ أَهْلِ الدُّنَاءَةِ شَرٌّ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْفِسْقِ رِيْبَةٌ؛ امام حسین - علیه السلام - فرمودند: همنشینی با اشخاص پست و رذل سبب شرّ و بدیختی خواهد گشت و همنشینی و مجالست با معصیت کاران موجب شکّ و بدبینی خواهد شد. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۱۲۲، ح ۵

حدیث ۴۵

الْخِلاف يهدم الرأى؛ اختلاف، بنیاد اندیشه درست را درهم می ریزد. نهج البلاغه حکمت ۲۱۵

حدیث ۴۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: .. فإن يد الله على الجماعة و اياكم و الفرقة فإن الشاذ من الناس للشيطان، كما أن الشاذ من الغنم للذئب؛ دست خدا بر سر جماعت است، از تفرقه پرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همان گونه که گوسفند تک رو، طعمه گرگ است. شرح نهج البلاغه، جلد ۸، ص ۱۱۲

حدیث ۴۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: من فارق الجماعة مات ميتة جاهلیة؛ هر کس از گروه مسلمانان جدا شود بر مرگ جاهلیت بمیرد. نهج الفصاحه، ۲۸۵۵

حدیث ۴۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لا تختلفوا، فإن من كان قبلکم اختلفوا فهلكوا. اختلاف نکنید، آنان که قبل از شما بودند اختلاف کردند و هلاک شدند. کنز العمال، حدیث ۸۹۴

حدیث ۴۹

امام علی علیه السلام می فرماید: کسانی که به کشمکش و دشمنی با یکدیگر بپردازند، دچار سستی می شوند و سرانجام بد کارشان را می چشند و در نزدشان خوبی، بدی و بدی، خوبی جلوه می کند، در نتیجه راهشان را درست نمی بینند، کارشان دشوار و گریز گاهشان تنگ می شود، چنین کسان در معرض خروج از دین و پیروی از راه غیر مؤمنان هستند. خصال، ص ۲۳۳ .

حدیث ۵۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اگر تن دادن به شغل، مایه زحمت و رنج است، بیکاری نیز سبب نادرستی و فساد خواهد بود. الحدیث، ص ۲۸.

حدیث ۵۱

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: لَا تَخْتَلَفُوا، فَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ اخْتَلَفُوا فَهَلَكُوا؛ باهم اختلاف نکنید، که پیشینیان شما دچار اختلاف شدند و نابود گشتند. کنز العمال، ح ۸۹۴.

حدیث ۵۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که ریشه اش ناپاک باشد حضور او (و مصاحبتش) بد باشد. (غررالحکم، باب اصل)

حدیث ۵۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: خصومت کردن با مردم، مبداء هلاکت است. (شرح غررالحکم، ج ۱، ص ۲۰۲)

حدیث ۵۴

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: وقتی زناکاری و رباخواری در جایی آشکار شود مردم آن عذاب خدا را به خود خریده اند. نهج الفصاحه، حدیث ۲۱۸

حدیث ۵۵

امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: با مشروب خوار همنشینی و سلام و علیک نکن. (بحار الانوار، ج ۶۶، ص ۴۹۱)

حدیث ۵۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَوْلَى النَّاسِ بِالتُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ التُّهْمَةِ؛ سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با اهل تهمت همنشینی کند. الأمالی، صدوق، ص ۷۳

حدیث ۵۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: كَثْرَةُ الْمِرَاحِ تُذْهِبُ الْبِهَاءَ وَ تَوْجِبُ الشَّحْنَاءَ؛ شوخی زیاد، ارج و احترام را می برد و موجب دشمنی می شود. (غررالحکم، ح ۷۱۲۶)

حدیث ۵۸

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: الْكِبْرُ مَطَايَا النَّارِ؛ کبر و بزرگی نمودن (به منزله ی) مرکبی است که سوار خود را به سوی آتش می برد. (جهاد با نفس، ح ۵۷۸)

حدیث ۵۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْفُو عَنِ الزَّلَّةِ وَلَا يَسْتُرُ الْعَوْرَةَ؛ بدترین مردم کسی است که خطا را نمی بخشد و عیب (دیگران) را نمی پوشاند. (غررالحکم، ج ۴، ص ۱۷۵، ح ۵۷۳۴)

حدیث ۶۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: و إياك ... أَنْ تَعْدَهُمْ فَتَتَّبِعَ مَوْعِدَكَ بِخُلْفِكَ ... فَإِنَّ الْخُلْفَ يوجبُ الْمَقْتَّ عِنْدَ اللَّهِ وَالنَّاسِ؛ بپرهیز از خلف وعده که آن موجب نفرت خدا و مردم از تو می شود. (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

حدیث ۶۱

امام حسین (علیه السلام) فرمودند: مُجَالَسَةُ أَهْلِ الدِّنَاءَةِ شَرٌّ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْفُسُوقِ رَيْبٌ؛ همنشینی با سفلگان و افراد پست ناپسند است و همدمی گناهکاران موجب بدبینی مردم و از دست دادن اعتماد و اعتبار است. (بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۲)

حدیث ۶۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا تَصْحَبِ الْمَائِقَ فَإِنَّهُ يُزَيِّنُ لَكَ فِعْلَهُ وَ يُوَدُّ أَنْ تَكُونَ مِثْلَهُ؛ همنشین بی خرد مباش که او کار (نابخردانه) خود را برای تو آراید و دوست دارد تو را چون خود نماید. (قصارالحکم، ۲۹۳)

حدیث ۶۳

پیامبر صلی الله علیه و آله: فِي الزَّنا سِتُّ خِصَالٍ: ثَلَاثٌ مِنْهَا فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ، فَأَمَّا الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَيَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ وَيُعَجِّلُ الْفَنَاءَ وَيَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ أَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَسَوْءُ الْحِسَابِ وَ سَيِّئُ الرَّحْمَنِ وَ الْخُلُودُ فِي النَّارِ؛ زنا، شش پیامد دارد: سه در دنیا و سه در آخرت. سه پیامد دنیایی اش این است که: آبرو را می برد، مرگ را شتاب می بخشد و روزی را می برد و سه پیامد آخرتی اش: سختی حسابرسی، خشم خدای رحمان و ماندگاری در آتش است. خصال، ص ۳۲۱، ح ۳.

حدیث ۶۴

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: شر الآراء ما خالف الشريعة؛ بدترین رأی آن است که مخالف شریعت باشد. نهج البلاغه، حکمت ۱۷۹.

حدیث ۶۵

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: ضلُّةُ الرَّأْيِ تَفْسِدُ الْمَقاصِدَ؛ نادروستی رأی، اهداف را تباه می کند. غررالحکم، ح ۵۹۰۲.

حدیث ۶۶

قال الامام علی - علیه السلام - : مَنْ دَخَلَ مِیدَاخِلَ السُّوءِ اِنَّهُمْ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر که به جاهای بد رفت و آمد کند، مورد بدگمانی و تهمت واقع شود. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۹۱»

حدیث ۱

قال الإمام علی (علیه السلام): من عذب لسانه کثر إخوانه. امام علی (علیه السلام) فرمودند: کسی که زبانش شیرین باشد، برادرانش زیاد شوند. «غررالحکم، ح ۷۷۶۱»

حدیث ۲

قال الامام العسکری - علیه السلام - : مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ وَ الْكِرْمُ طَبِيعَتَهُ وَ الْحِلْمُ خَلَّتَهُ كَثُرَ صَدِيقُهُ وَ الثَّنَاءُ عَلَيْهِ. امام حسن عسکری - علیه السلام - فرمودند: هرکس ورع و پرهیزگاری روش زندگی او، بزرگواری و سخاوت عادت او و صبر و بردباری برنامه اش باشد، دوستانش زیاد خواهند بود و دیگران او را مورد مدح و ستایش قرار می دهند. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۷۹»

حدیث ۳

قال الامام الصادق - علیه السلام - : لَا تَتَّقَنَّ بِأَخِيكَ كُلَّ الثَّقَةِ، فَإِنَّ صُرْعَةَ الْإِسْتِرْسَالِ لَا تُسْتَقَالُ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: به برادرت اعتماد کامل و تمام مکن؛ زیرا زمین خوردن ناشی از اطمینان کردن قابل عفو نیست. «تحف العقول، ص ۳۵۷»

حدیث ۴

قال الامام علی - علیه السلام: فی وصیته لابنه الحسن - علیه السلام - : لَا يَعْدُمُكَ مِنْ شَفِيقِ سُوءِ الظَّنِّ. امام علی - علیه السلام - فرمود در سفارش به فرزند بزرگوار خود امام حسن - علیه السلام -، می فرمایند: بدگمانی، تو را از دوست دلسوز محروم نکند. «بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۲۱۱»

حدیث ۵

قال الامام علی - علیه السلام - : مَنْ عَلَبَ عَلَيْهِ سُوءُ الظَّنِّ لَمْ يَتْرُكْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ خَلِيلٍ صُلِحًا. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر که بدگمانی بر او چیره شود، بین او و دوستانش دوستی ای باقی نمی ماند. «غررالحکم، ح ۸۹۵۰»

حدیث ۶

قال الامام علی - علیه السلام - : يَا بَنِيَّ ... إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْبَخِيلِ فَإِنَّهُ يَقْعِدُ عَنْكَ أَحْوَجَ مَا تَكُونُ إِلَيْهِ. امام علی - علیه السلام - (خطاب به فرزندشان امام حسن - علیه السلام -) فرمودند: پسر من! از دوستی با بخیل پرهیز، زیرا او از تو باز می دارد آن چه را که بسیار به آن نیازمندی. «نهج البلاغه، حکمت ۳۷»

حدیث ۷

قال الامام علی - علیه السلام - : لَيْسَ لِبَخِيلٍ حَبِيبٌ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: شخص بخیل، دوست و رفیقی ندارد. «غررالحکم، ص ۳۱۵»

حدیث ۸

عَنْ الامام موسى بن جعفر - عليه السلام - قال: ثلاثة يُستظلون بظل عرشِ الله يومَ القيامةِ يومٌ لا ظلَّ الا ظلهُ رجلٌ زوجَ أخاهُ المسلمَ او أخدمه او كتَمَ له سرّاً. امام موسى بن جعفر - عليه السلام - فرمودند: خداوند در روز قیامت سه دسته را در زیر سایه عرش خویش پناه می دهد در حالتی که سایه ای جز سایه عرش پروردگار وجود ندارد و آنها عبارتند از: کسی که برادر مسلمان خود را زن دهد و کسی یا به برادر دینی خود خدمت کند و یا آنکه از فاش شدن اسرار برادر مسلمانش جلوگیری کند. «نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۹۹»

حدیث ۹

امام صادق علیه السلام: إِذَا اتَّهَمَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ ائِمَّاتِ الْإِيمَانِ مِنْ قَلْبِهِ كَمَا يَنْمُتُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ . هر گاه مؤمن به برادر خود تهمت زند ایمان در قلب او آب شود همچنان که نمک در آب حل می شود . الکافی : ۲ / ۳۶۱ / ۱

حدیث ۱۰

امام صادق علیه السلام: مَنْ اتَّهَمَ أَخَاهُ فِي دِينِهِ فَلَا حُرْمَةَ بَيْنَهُمَا . هر کس به برادر دینی خود تهمت زند حرمتی میان آن دو به جا نمی ماند. الکافی : ۲ / ۳۶۱ / ۲

حدیث ۱۱

امام علی علیه السلام: غَايَةُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْخَلِّ الْوَدُودِ ، وَنَقْضُ الْعُهُودِ . اوج خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن عهد و پیمانهاست . غرر الحکم : ۶۳۷۴ منتخب میزان الحکمه : ۱۹۰

حدیث ۱۲

امام هادی علیه السلام: الْمِرَاءُ يُفْسِدُ الصَّدَاقَةَ الْقَدِيمَةَ ، وَيَحُلُّ الْعُقْدَةَ الْوَثِيقَةَ ، وَأَقْلُ مَا فِيهِ أَنْ تَكُونَ فِيهِ الْمُغَالَبَةُ ، وَالْمُغَالَبَةُ أَسُّ أَسْبَابِ الْقَطِيعَةِ . مجادله کردن ، دوستی دیرین را از بین می برد و پیوند استوار را از هم می گسلد و کمترین چیزی که در آن هست ، چیره جویی است و چیره جویی ، خود عامل اصلی قطع رابطه می باشد . أعلام الدین : ۳۱۱ منتخب میزان الحکمه : ۵۱۲

حدیث ۱۳

امام صادق علیه السلام: أَبْعَدُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَكُونَ الرَّجُلُ يُوَاخِي الرَّجُلَ وَهُوَ يَحْفَظُ (عَلَيْهِ) زَلَّاتِهِ لِئَعْيَرَهُ بِهَا يَوْمَ مَا . دورترین بنده از خدا ، آن کسی است که با شخصی طرح دوستی افکند و لغزشهای او را نگه دارد ، تا روزی به واسطه آنها او را سرزنش کند . الکافی : ۲ / ۳۵۵ / ۷ منتخب میزان الحکمه : ۴۲۰

حدیث ۱۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم : لا- يَحِلُّ لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ . روا نیست که مؤمن ، بیش از سه روز با برادرش قهر باشد . کنز العمال : ۲۴۷۹۳ منتخب میزان الحکمه :

حدیث ۱۵

دَنَى الْكُفْرِ أَنْ يَسْمَعَ الرَّجُلُ عَنْ أَخِيهِ الْكَلِمَةَ فَيَحْفَظُهَا عَلَيْهِ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَحَ بِهَا ، أَوْلَيْكَ لَا خَلَقَ لَهُمْ . کمترین درجه کفر ، این است

که آدمی از برادر خود سخنی بشنود و آن را نگه دارد تا (روزی) به وسیله آن رسوایش گرداند؛ اینان از خیر و خوبی بی‌نصیبند.
بحار الأنوار: ۷۸/۲۷۶/۱۱۲

حدیث ۱۶

امام علی علیه‌السلام: مِنْ عَلَامَةِ الشَّقَاءِ غِشُّ الصَّدِيقِ. از نشانه بدبختی، دغلکاری با دوست است. غرر الحکم: ۹۲۹۷ منتخب
میزان الحکمه: ۳۰۰

حدیث ۱۷

امام علی علیه‌السلام: لَيْسَ لِمُتَكَبِّرٍ صَدِيقٌ. شخص متکبر، از دوست بی‌بهره‌است. غرر الحکم: ۷۴۶۴ منتخب میزان الحکمه: ۴۸۲

حدیث ۱۸

امام کاظم علیه‌السلام: ثَلَاثَةٌ يَسْتَظِلُّونَ بِظِلِّ عَرْشِ اللَّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ: رَجُلٌ زَوَّجَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، أَوْ أَخْدَمَهُ، أَوْ كَتَمَ لَهُ سِتْرًا؛ سه نفرند که در روزی که سایه‌ای جز سایه عرش خدا نیست در سایه عرش اویند: مردی که برادر مسلمان خود را زن دهد، یا به او خدمت کند، یا رازش را بپوشاند. الخصال: ۱۴۱ / ۱۶۲ منتخب میزان الحکمه: ۲۵۲

حدیث ۱۹

امام صادق علیه‌السلام: يَتَّبِعِي لِأَوْلِيَاءِ الْمَيِّتِ أَنْ يُؤْذِنُوا إِخْوَانَ الْمَيِّتِ بِمَوْتِهِ، فَيَشْهَدُونَ جَنَازَتَهُ وَيُصَيِّمُونَ عَلَيْهِ، فَيَكْسِبُ لَهُمُ الْأَجْرَ وَيُكْسِبُ لِمَيِّتِهِ الْإِسْتِغْفَارَ؛ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی میت را از مرگ او با خبر سازند، تا در تشییع جنازه حاضر شوند و بر او نماز خوانند و بدین ترتیب، هم برای آنان اجر حاصل شود و هم برای میت استغفار به عمل آید. علل الشرائع: ۳۰۱ / ۱ منتخب میزان الحکمه: ۵۲۲

حدیث ۲۰

امام علی علیه‌السلام: مِنْ كَرَمِ الْمَرْءِ بُكَاءُؤُهُ عَلَى مَا مَضَى مِنْ زَمَانِهِ، وَحَنِينُهُ إِلَى أَوْطَانِهِ، وَحِفْظُهُ قَدِيمِ إِخْوَانِهِ؛ از بزرگواری انسان، گریستن اوست بر عمر سپری شده‌اش و علاقه او به میهنش و نگهداشتن دوستان دیرینه‌اش. بحار الأنوار: ۷۴ / ۲۶۴ / ۳ منتخب
میزان الحکمه: ۵۹۶

حدیث ۲۱

امام صادق علیه‌السلام: مَنْ اسْتَشَارَ أَخَاهُ فَلَمْ يَنْصَحْهُ مَحْضَ الرَّأْيِ سَلَبَهُ اللَّهُ رَأْيَهُ؛ هر که با برادر خود مشورت کند و او خالصانه راهنماییش نکند، خداوند اندیشه او را از وی بگیرد. المحاسن: ۲ / ۴۳۸ / ۲۵۲۱ منتخب میزان الحکمه: ۳۰۸

حدیث ۲۲

امام صادق علیه‌السلام: الْجَهْلُ فِي ثَلَاثٍ: فِي تَبَدُّلِ الْإِخْوَانِ، وَالْمُنَابَذَةِ بَعِيرِ بَيَانٍ، وَالتَّجَسُّسِ عَمَّا لَا يَعْنِي؛ نادانی در سه چیز است:

دوست عوض کردن، مخالفت کردن بدون دلیل و برهان و پرس و جو از چیزهای بیهوده. تحف العقول: ۳۱۷ منتخب میزان الحکمه: ۱۲۰

حدیث ۲۳

امام علی (سلام الله علیه): مَنْ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ؛ کسی که زبانش شیرین باشد، برادرانش زیاد شوند. میزان الحکمه: ح ۱۸۰۶۲

حدیث ۲۴

امام علی (سلام الله علیه): دَارِ عَدُوِّكَ، وَأَخْلِصْ لِدُودِكَ؛ با دشمنت مدارا کن و دوستیت را برای دوستانت خالص گردان. موسوعه امام علی: ج ۶ ص ۲۰۴ ح ۵۴۹۷

حدیث ۲۵

امام علی (سلام الله علیه): مَنْ تَأَلَّفَ النَّاسَ أَحْبَبَهُ؛ هر که با مردم الفت بگیرد، مردم او را دوست می‌دارند. میزان الحکمه: ح ۲۳۷۵

حدیث ۲۶

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): اِخْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ فَإِنَّمَا يُخَادِنُ الرَّجُلُ مَنْ يُعْجِبُهُ نَحْوَهُ؛ مردم را به دوستانشان بیازمایید؛ زیرا آدمی با کسی که از رفتارش خوشش بیاید، دوستی می‌کند. تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۲۴۹

حدیث ۲۷

امام علی (سلام الله علیه): اِتَّقُوا اللَّهَ، وَكُونُوا إِخْوَةً بَرَرَةً، مُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ، مُتَوَاصِلِينَ مُتَرَاحِمِينَ؛ از خدا بترسید و برادرانی نیکوکار باشید، در راه خدا یکدیگر را دوست بدارید و با هم ارتباط برقرار سازید و به هم مهر و شفقت بورزید. الکافی: ج ۲، ص ۱۷۵، ح ۱

حدیث ۲۸

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): مَنْ رَدَّ عَنِ عَرَضِ أَخِيهِ كَانَ لَهُ حِجَابًا مِنَ النَّارِ؛ هر که از آبروی برادر خود دفاع کند این کار حجابی میان او و آتش است. میزان الحکمه: ح ۱۲۲۹۰

حدیث ۲۹

امام علی (سلام الله علیه): الْمَوَدَّةُ قَرَابَةٌ مُسْتَفَادَةٌ؛ دوستی، خویشاوندی اکتسابی است. میزان الحکمه: ح ۳۱۹۷

حدیث ۳۰

امام عسکری (سلام الله علیه): صَدِيقُ الْجَاهِلِ تَعَبٌ. دوست نادان، سختی آور است. دانش‌نامه عقاید اسلامی: ج ۲ ص ۱۳۰ ح ۱۱۷۶

حدیث ۳۱

امام رضا (سلام الله علیه): مَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً؛ هر که به روی برادر مؤمنش لبخند بزند، خداوند برایش ثوابی خواهد نوشت. دوستی: ص ۲۱۶ ح ۵۳۵

حدیث ۳۲

امام عسکری (سلام الله علیه): خَصَلْتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ: الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَنَفْعُ الْإِخْوَانِ؛ دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست: ایمان به خدا و سود رساندن به برادران. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۷۴

حدیث ۳۳

امام عسکری (سلام الله علیه): خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ، وَذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ. بهترین برادر تو آن کسی است که گناه و خطای تو را به خود، فراموش کند. میزان الحکمه: ح ۲۸۸

حدیث ۳۴

امام علی (سلام الله علیه): فِي الصَّيْقِ يَتَبَيَّنُ حُسْنُ مُوَاثِقَةِ الرَّفِيقِ؛ خوب یاری رساندن به دوست، در تنگنا آشکار می‌شود. میزان الحکمه، ح ۷۳۷۰

حدیث ۳۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: وقتی مسلمانی از کنار برادر مسلمانش عبور می‌نماید و سلام نمی‌کند ملائکه از آن مسلمان تعجب می‌کنند. محجه البيضاء جلد ۳ صفحه ۳۸۲

حدیث ۳۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: آدمی تحت تاثیر رفیق خویش است و از روش او پیروی می‌کند، البته هر کدام از شما باید در انتخاب دوست دقت کند و ببیند با چه کسی دارد طرح رفاقت و دوستی می‌ریزد. الحدیث، ج ۲، ص ۴۸

حدیث ۳۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: کسی که برای رفع نیاز برادر مومن خود کوشش نماید مانند این است که نه هزار سال خداوند متعال را عبادت نموده در حالی که روزها را روزه گرفته و شب‌ها را هم شب زنده داری نموده. بحار الانوار جلد ۷۴ صفحه ۳۱۵

حدیث ۳۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: عَلَيْكَ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ وَ اِكْرَامِ الْعُلَمَاءِ وَ الصَّفْحِ عَنْ زَلَّاتِ الْاِخْوَانِ فَقَدْ اَذْبَكَ سَيِّدُ الْاَوَّلِينَ وَ الْاٰخِرِينَ بِقَوْلِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اَعْظُ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَ صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَ اَعْطِ مَنْ حَرَمَكَ؛ تو را سفارش می‌کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است: «گذشت کن از

کسی که به تو ظلم کرده ، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث ۳۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا عَيْشَ لِمَنْ فَارَقَ أَحِبَّتَهُ ؛ کسی را که از دوستانش جدا شده است ، آسایشی نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۶۶۱

حدیث ۴۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا- خَيْرَ فِيمَنْ يَهْجُرُ أَخَاهُ مِنْ غَيْرِ جُرْمٍ ؛ خیری نیست در آن که از دوستانش بی هیچ جرمی کناره می گیرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۷۴۱

حدیث ۴۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا يُعْتَبَرُ بِمَوَدَّةٍ مَنْ لَا دِينَ لَهُ ؛ به دوستی فرد بی دین ، شادی نمی کنند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۸۰۳

حدیث ۴۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا يَكُونُ الصَّدِيقُ صَدِيقًا حَتَّى يَحْفَظَ أَخَاهُ فِي غَيْبَتِهِ وَ نَكْبَتِهِ وَ وَفَاتِهِ ؛ دوست ، دوست نیست ، مگر آن که در غیاب دوستش و گرفتاری و مرگ او حق دوستی را به جای آورد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۸۲۱

حدیث ۴۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا- خَيْرَ فِي أَخٍ لَا يُوجِبُ لَكَ مِثْلَ الَّذِي يُوجِبُ لِنَفْسِهِ ؛ خیری نیست در دوست و برادری که مانند آنچه را برای خود واجب می داند ، برای تو واجب نداند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۸۹۱

حدیث ۴۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الْبِشَاشَةُ جِبَالَةُ الْمَوَدَّةِ؛ خوشرویی، کمند دوستی است. (میزان الحکمه، ح ۱۸۴۱)

حدیث ۴۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِذَا اخْتَسَمَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ فَقَدْ فَارَقَهُ ؛ به خشم در آوردن و شرمنده ساختن دوست، مقدمه جدایی از اوست. (محاضرات، ج ۲، ص ۲۸)

حدیث ۴۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا تَصْحَبْ مَنْ يَحْفَظُ مَسَاوِيكَ ، وَ يَنْسِي فَضَائِلَكَ وَ مَعَالِيكَ ؛ با کسی که بدی‌های تو را به خاطر

می‌سپارد و نیکی‌ها و بزرگواری‌های تو را فراموش می‌کند، دوستی مکن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۴۱۹

حدیث ۴۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا- تَتَّقِ بِالضَّهِ مَدِيقَ قَبْلِ الْخُبْرَةِ ؛ پیش از آزمایش ، به دوست اعتماد مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۲۵۷

حدیث ۴۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: وَحَدَّةُ الْمَرْءِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ قَرِينِ السُّوءِ ؛ تنهایی آدمی برای او از همنشین بد ، بهتر است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۰۱۳۶

حدیث ۴۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: نِظَامُ الدِّينِ خَصْلَتَانِ : اِنْصَافُكَ مِنْ نَفْسِكَ ، وَ مُوَاسَاةُ اِخْوَانِكَ ؛ رشته پیوند دین دو ویژگی است : انصاف داشتن با خود ، و با جان و مال به یاری برادران شتافتن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۹۸۳

حدیث ۵۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَجَالِسُ اللّٰهُوَ تُفْسِدُ الْاِيْمَانَ ؛ نشست‌های بیهوده ، ایمان را تباه می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۸۱۵

حدیث ۵۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مِنْ شَرَّائِطِ الْاِيْمَانِ حُسْنُ مُصَاحَبَةِ الْاِخْوَانِ ؛ از شرایط ایمان ، نشست و برخاست نیک با برادران داشتن است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۲۸۲

حدیث ۵۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَا حُفِظَتِ الْاُخُوَّةُ بِمِثْلِ الْمُوَاسَاةِ ؛ [دوستی و] برادری با هیچ چیزی به مانند یاری کردن با مال و جان ، محفوظ نمی‌ماند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۵۷۸

حدیث ۵۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَرْجُ خَيْرَهُ ؛ هر که خود را خوار شمارد ، به خیرش امید مدار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۰۸۷

حدیث ۵۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ دَنَتْ هِمَّتُهُ فَلَا تَصْحَبُهُ ؛ دونه همت را همدم مباش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۰۸۶

حدیث ۵۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ مَدَحَكَ بِمَا لَيْسَ فِيكَ فَهُوَ خَلِيقٌ أَنْ يَدُمَّكَ بِمَا لَيْسَ فِيكَ؛ هر کس تو را به چیزی که در تو نیست، ستاید، سزاوار است که تو را به آنچه در تو نیست، سرزنش کند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۶۵۸

حدیث ۵۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ جَالَسَ الْجُهَّالَ فَلَيْسَتْ لَهُ لِقِيلٌ وَالْقَالَ؛ آن که با نادانان همنشینی می‌کند، آماده بگو مگو (سخن‌های بی پایه) باشد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۵۰۵

حدیث ۵۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ يَطْلُبُ الْهِدَايَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا يَضِلُّ؛ هر که طالب هدایت از نااهل باشد، گمراه می‌شود. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۵۰۱

حدیث ۵۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ حَسِبَتْ عَشْرَتُهُ كَثْرَ إِخْوَانِهِ؛ هر کس معاشرتش نیکو باشد، برادرانش بسیار شوند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۳۹۲

حدیث ۵۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ أَبَانَ لَكَ عَيْبَكَ فَهُوَ وَدُودُكَ؛ هر کس عیب تو را برایت آشکار کند، همو دوستدار توست. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۲۱۰

حدیث ۶۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ جَانَبَ الْإِخْوَانَ عَلَى كُلِّ ذَنْبٍ قَلَّ أَصْدِقَاؤُهُ؛ هر کس به دلیل هر خطایی که از دوستانش سر می‌زند، از آنان کناره‌گیرد، دوستانش اندک می‌شوند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۱۶۶

حدیث ۶۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَيْسَ لَكَ بِأَخٍ مَنْ أَحْوَجَكَ إِلَى حَاكِمٍ بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ؛ برادر تو نیست آن کس که تو را به داوری بین تو و خودش نیازمند کند فرد سومی را به عنوان قاضی قرار دهد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۵۰۵

حدیث ۶۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَيْسَ لَكَ بِأَخٍ مَنْ أَحْتَجَّتْ إِلَى مُدَارَاتِهِ؛ برادر تو نیست آن کس که نیازمند به مدارای او باشی. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۵۰۳

حدیث ۶۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **كُلُّ امْرِئٍ يَمِيلُ إِلَى مِثْلِهِ** ؛ هر فردی ، به همانند خود گرایش دارد . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۸۶۵

حدیث ۶۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **قَارِنِ اَهْلَ الْخَيْرِ تَكُنْ مِنْهُمْ ، وَ بَايِنِ اَهْلَ الشَّرِّ تَبَيَّنْ عَنْهُمْ** ؛ با نیکوکاران همراه باش تا از آنان باشی ، و از بدکاران کناره جو تا از آنان جدا باشی . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۸۰۵

حدیث ۶۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **فِي الضِّيقِ يَتَّبِعُنْ حَسَنُ مُوَاَسَاةِ الرَّفِيقِ** ؛ خوب یاری رساندن به دوست ، در تنگنا آشکار می شود . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۴۷۳

حدیث ۶۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **غَايَةُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْخِلِّ الْوُدُودِ وَ نَقْضُ الْعُهُودِ** ؛ منتهای خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن پیمان است . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۳۷۴

حدیث ۶۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **عِنْدَ نُزُولِ السَّدَائِدِ يُجْرَبُ حِفَاظُ الْاِخْوَانِ** ؛ نگاه دارندگان برادران و دوستی، هنگام فرود آمدن سختی‌ها آزمایش می شوند. **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۲۰۵

حدیث ۶۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **عَلَى التَّوَاخِي فِي اللّهِ تَخْلُصُ الْمَحَبَّةُ** ؛ با برادری در راه خدا ، محبت خالص می شود . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۱۹۱

حدیث ۶۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **بِاِخْوَانِ الصَّفَاءِ فَإِنَّهُمْ زِينَةُ فِي الرَّخَاءِ وَ عَوْنٌ فِي الْبَلَاءِ** ؛ بر تو باد برادران پاک نهاد ، که در گشایش زینت‌اند و در بلا یاور . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۱۲۸

حدیث ۷۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **بِالْبَشَاشَةِ فَإِنَّهَا حِبَالُ الْمَوَدَّةِ** ؛ بر تو باد خوش‌رویی ، که خوش‌رویی ، کمند دوستی است . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۶۱۰۱

حدیث ۷۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **صَاحِبُ السَّوِّءِ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ** ؛ همنشین بد ، پاره‌ای از آتش دوزخ است . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۸۲۴

حدیث ۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **شَرُّ الْأَصْحَابِ السَّيْرِيْعُ الْإِنْقِلَابِ** ؛ بدترین یاران ، کسی است که زود دگرگون شود . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۷۴۲

حدیث ۷۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **شَرُّ أَصْدِقَائِكَ مَنْ تَتَكَلَّفُ لَهُ** ؛ بدترین دوست کسی است که برای او به زحمت افتی . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۷۰۶

حدیث ۷۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **سَيَلَمُوا الْقُلُوبَ عَنِ الْمَوَدَّاتِ فَإِنَّهَا شَوَاهِدُ لَا تَقْبَلُ الرِّشَا** ؛ دوستی و محبت را از دل‌ها بپرسید که دل‌ها گواهانی هستند که رشوه نمی‌پذیرند . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۶۴۱

حدیث ۷۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **زِيَادَةُ الشَّحِّ تَشِينُ الْفُتُوَّةَ وَ تَفْسِدُ الْأُخُوَّةَ** ؛ بسیاری بخل ، جوان مردی را زشت و برادری را تباه می‌کند . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۵۰۸

حدیث ۷۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **رَغَبْتُكَ فِي زَاهِدٍ فِيكَ ذُلٌّ** ؛ میل تو به کسی که از تو دوری می‌کند ، خواری است . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۳۸۳

حدیث ۷۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **رُبَّ مُتَوَدِّدٍ مُتَصَبِّحٍ** ؛ بسا دوستی که دوست‌نماست . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۵۲۷۷

حدیث ۷۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَى إِخْوَانِهِ مُسْتَقْصِيَا** ؛ بهترین برادران، کسی است که نسبت به برادرانش پُر توقع و سختگیر نباشد . **غُرر الحکم و درر الکلم**، حدیث ۴۹۹۷

حدیث ۷۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرِ وَ جَذَبَكَ إِلَيْهِ وَ أَمَرَكَ بِالْبِرِّ وَ أَعَانَكَ عَلَيْهِ** ؛ بهترین برادر تو کسی

است که به سوی کارهای نیک بشتابد و تو را نیز به سوی آن بکشاند و به نیکوکاری فرمانت دهد و در انجام دادن آن، یاریات کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۰۲۱

حدیث ۸۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: حُسْنُ اللَّقَاءِ يَزِيدُ فِي تَأَكُّدِ الْإِخَاءِ ؛ برخورد خوب بر استحکام برادری می‌افزاید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۸۲۷

حدیث ۸۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: ثَلَاثٌ يُوجِبْنَ الْمَحَبَّةَ: حُسْنُ الْخُلُقِ وَ حُسْنُ الرِّفْقِ وَ التَّوَّاضُعُ ؛ سه خصلت موجب دوستی است : خوش خویی ، مهربانی و فروتنی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۶۸۴

حدیث ۸۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: ثَمَرَةُ التَّوَّاضُعِ الْمَحَبَّةُ ؛ دوستی میوه فروتنی است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۶۱۳

حدیث ۸۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: تَمَسَّكَ بِكُلِّ صَدِيقٍ أَفَادَتَكَ الشَّدَّةُ ؛ به دوستی چنگ در زن که سختی روزگار، او را به تو ارزانی داشته است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۵۰۸

حدیث ۸۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: بِحُسْنِ الْعِشْرَةِ تَدْوُمُ الْمَوَدَّةِ ؛ با نیکویی معاشرت، دوستی پایدار می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۲۰۰

حدیث ۸۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِيَّاكَ أَنْ تَجْعَلَ مَرَكِبَكَ لِسَانَكَ فِي غَيْبِهِ إِخْوَانِكَ أَوْ تَقُولَ مَا يَصِيرُ عَلَيْكَ حُجَّةً وَ فِي الْإِسَاءَةِ إِلَيْكَ عِلَّةً ؛ پرهیز از اینکه زبانت را مرکب غیبت برادرانت کنی ، یا سخنی بگویی که حجت بر تو و بهانه بدی کردن به تو شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۷۲۴

حدیث ۸۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِحْذَرِ مُجَالَسَةَ قَرِينِ السُّوءِ فَإِنَّهُ يُهْلِكُ مُقَارِنَهُ وَ يُرْدِي مُصَاحِبَهُ ؛ از همنشینی با دوست بد، دوری کن که همدمش را تباه و همراهش را خوار می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۵۹۹

حدیث ۸۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: أَبْذُلُ لِصَدِيقِكَ كُلَّ الْمَوَدَّةِ وَلَا تَبْذُلْ لَهُ كُلَّ الطَّمَأْنِينَةِ وَأَعْطِهِ مِنْ نَفْسِكَ كُلَّ الْمُوَاسَاةِ وَلَا تَقْصُصْ إِلَيْهِ بِكُلِّ أَسْرَارِكَ؛ تمامت دوستی را نثار دوست کن، اما به او یکسره اطمینان مکن، و با او، به کمال، یکدل باش، اما همه اسرار را با او بازگو مکن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۴۶۳

حدیث ۸۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: أَعِنِ أَخَاكَ عَلَى هِدَايَتِهِ؛ برادرت را در راه بردن [به نیکی‌ها] یاری رسان. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۲۸۱

حدیث ۸۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الطَّمَأْنِينَةُ إِلَى كُلِّ أَحَدٍ قَبْلَ الْإِخْتِبَارِ مِنْ قُصُورِ الْعَقْلِ؛ اطمینان به هر کس قبل از آزمودن او نشانه کم خردی است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۹۸۰

حدیث ۹۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الصَّدِيقُ الصَّدُوقُ مَنْ نَصَحَكَ فِي عَيْبِكَ وَحَفِظَكَ فِي غَيْبِكَ وَآثَرَكَ عَلَى نَفْسِهِ؛ دوست راستین، کسی است که تو را در [برطرف کردن] عیب‌هایت پند دهد، هنگام غیبت هوای تو را داشته باشد و تو را بر خود ترجیح دهد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۹۰۴

حدیث ۹۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: إِخْوَانُ الصِّدْقِ زِينَةُ فِي السَّرَّاءِ وَغَدَّةٌ فِي الضَّرَّاءِ؛ برادران راستین در شادی، زینت و در سختی، ساز و سامان هم‌اند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۸۰۵

حدیث ۹۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الْإِخْوَانُ فِي اللَّهِ تَعَالَى تَدْوَمُ مَيَّوَدَّتُهُمْ لِتَدْوَامِ سَيِّبِهَا؛ کسانی که برای خدا برادری می‌ورزند، دوستی‌شان می‌پاید؛ زیرا عامل آن دوستی پایدار است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۷۹۵

حدیث ۹۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الْمُعِينُ عَلَى الطَّاعَةِ خَيْرُ الْأَصْحَابِ؛ بهترین یاران، کسی است که در راه طاعت خدا یاری کند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۱۴۲

حدیث ۹۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الْخَلِيمُ مِنَ احْتِمَالِ إِخْوَانَةٍ؛ بردبار، کسی است که [لغزش‌های] برادرانش را بر تابد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۱۱۱

حدیث ۹۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **أُخُوکَ مُوَاسِیَکَ فِی الشَّدَّةِ**؛ برادر تو کسی است که هنگام سختی با جان و مال به تو یاری رساند .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۲۰

حدیث ۹۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **الْهَدِیَّةُ تَجْلِبُ الْمَحَبَّةَ**؛ هدیه دادن، دوستی می آورد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۱۶

حدیث ۹۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **السَّخَاءُ یَزْرَعُ الْمَحَبَّةَ**؛ بخشش، بذر دوستی می افشاند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۰۶

حدیث ۹۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: **الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ**؛ انسان، بنده احسان است. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۶۳

حدیث ۹۹

قال ابو عبدالله علیه السلام: لا تدع زیارة الحسین بن علی علیهما السلام و مرّ أصحابک بذلک یمدالله فی عمرک و یزید فی رزقک و یحییک الله سعیدا ولا تموت الا شهیدا؛ امام صادق (علیه السلام) فرمودند: زیارت امام حسین علیه السلام را ترک نکن و به دوستان و یارانت نیز همین را سفارش کن! تا خدا عمرت را دراز و روزی و رزقت را زیاد کند و خدا تو را با سعادت زنده دارد و نمیری مگر با شهادت. وسائل الشیعه، ج، ??ص ???

حدیث ۱۰۰

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: **إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِذَا خَرَجَ عَبْدُهُ الْمُؤْمِنُ إِلَى أَخِيهِ - أَنْ يَتَهَيَّأَ لَهُ وَأَنْ يَنْجَمَلَ**؛ خداوند دوست دارد هرگاه بنده مؤمنش نزد برادر خود می رود، خویشتن را برای رفتن پیش او آماده و آراسته گرداند. بحار الأنوار: ۷۹ / ۳۰۷ / ۲۳

حدیث ۱۰۱

امام علی علیه السلام: **لِيَتَزَيَّنَ أَحَدُكُمْ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ إِذَا آتَاهُ كَمَا يَتَزَيَّنُ لِلْغَرِيبِ الَّذِي يُحِبُّ أَنْ يَرَاهُ فِي أَحْسَنِ الْهَيْئَةِ**؛ هر یک از شما، همان گونه که خود را برای غریبه‌ای که دوست دارد وی را در بهترین حالت ببیند، آراسته و مرتب می کند، برای رفتن نزد برادر مسلمانش نیز خود را بیاراید. بحار الأنوار: ۷۹ / ۲۹۸ / ۳

حدیث ۱۰۲

امام علی علیه السلام: **لَا تُحَقِّرُوا ضَمْعَاءَ إِخْوَانِكُمْ**؛ فَإِنَّهُ مَنِ احْتَقَرَ مُؤْمِنًا لَمْ يَجْمَعْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَيْنَهُمَا فِي الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ؛ برادران تهیدست خود را تحقیر نکنید؛ زیرا هر کس مؤمنی را حقیر شمارد، خداوند عز و جل میان آن دو در بهشت جمع نکند، مگر این که توبه نماید. الخصال: ۱۰ / ۶۱۴

حدیث ۱۰۳

امام علی علیه السلام: مُواساةُ الأَخِ فی اللّهِ عز و جل تَزیدُ فی الرِّزْقِ؛ کمک مالی به برادر دینی، روزی را زیاد می کند. بحار الأنوار: ۲۲ / ۳۹۵ / ۷۴

حدیث ۱۰۴

امام باقر علیه السلام: عَلَیْكَ بالدعاءِ لِإِخْوَانِكَ بظَهْرِ الغَیْبِ فَإِنَّهُ یَهیلُ الرِّزْقَ؛ پشت سر برادرانت دعا کن، که این کار روزی را به طرف تو سرازیر می کند. بحار الأنوار: ۱۴ / ۶۰ / ۷۶

حدیث ۱۰۵

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: مَنْ غَشَّ أَخاهُ المُسْلِمَ نَزَعَ اللّهُ عَنْهُ بَرَکةَ رِزْقِهِ ، وَأَفْسَدَ عَلَیْهِ مَعِشَتَهُ ، وَوَكَلَهُ إِلَى نَفْسِهِ؛ هر که به برادر مسلمان خود دغلكاری روا دارد ، خداوند برکت را از روزی او بگیرد و زندگیش را بر وی تباه گرداند و او را به خودش واگذارد. بحار الأنوار: ۳۰ / ۳۶۵ / ۷۶

حدیث ۱۰۶

امام صادق علیه السلام: ما کَثُرَ مالُ رَجُلٍ قَطُّ إِلَّا عَظُمَتِ الحُجْبَةُ لِلّهِ تَعَالَى عَلَیْهِ ، فَإِنْ قَدَرْتُمْ أَنْ تَدَفَعُوهَا عَنْ أَنْفُسِکُمْ فافْعَلُوا ، فقیلَ: بماذا؟ قالَ: بِقَضائِ حوائِجِ إِخْوَانِکُمْ مِنْ أَمْوالِکُمْ؛ هیچ گاه ثروت مردی زیاد نشد ، مگر این که حجت خداوند متعال بر او بزرگ شد. پس ، اگر می توانید این حجت را از خود دور کنید ، این کار را بکنید. عرض شد: با چه چیز؟ فرمودند: با برآوردن نیازهای برادران خود از اموالتان. أمالی الطوسی: ۶۰۰ / ۳۰۲

حدیث ۱۰۷

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: مَنْ حَبَسَ عن أَخِیهِ المُسْلِمِ شِئْئاً مِنْ حَقِّ حَرَمِ اللّهِ عَلَیْهِ بَرَکةَ الرِّزْقِ إِلَّا أَنْ یَتُوبَ؛ هر که حقی از حقوق برادر مسلمان خود را به او نپردازد ، خداوند ، برکت روزی را بر او حرام گرداند ، مگر آن که توبه کند. أمالی الصدوق: ۱ / ۳۵۰

حدیث ۱۰۸

امام صادق علیه السلام: التَّواصُلُ بَیْنَ الإِخْوانِ فی الحَضَرِ التَّرَاوُرُ ، وَالتَّواصُلُ فی السَّفَرِ المُکاتِبَةُ؛ ارتباط میان برادران در حَضَر ، دید و بازدید است و در سفر ، نامه نگاری. تحف العقول: ۳۵۸

حدیث ۱۰۹

اوصی رسول الله -صلى الله عليه وآله - علیا - علیه السلام - فقال له: يا علی! ثلاث فرحات للمؤمن في الدنيا لقاء الإخوان ، و الافطار من الصيام ، و التهجد من آخر الليل رسول خدا(صلى الله عليه وآله) به علی (علیه السلام) وصیت نمود: ای علی! در این دنیا سه چیز برای مؤمن سرور آفرین است: ۱ - دیدار برادران دینی؛ ۲ - افطار روزه دار در پایان روزه؛ ۳ - عبادت در ساعات آخر

شب . (اعلام الدین فی صفات دیلمی ، ص ۱۳۳ ، بحار الانوار، ج ۷۴ ، ص ۳۵۲).

حدیث ۱۱۰

قال الصادق - علیه السلام - : من قدم اربعین رجلا من اخوانه فدعا لهم ثم دعا لنفسه استجيب له فيهم و في نفسه ؛ هر کس برای چهل تن از برادران (دینی) خود دعا کند و سپس برای خود دعا کند، خدا، دعای او را در حق آنان و او مستجاب کند. (المواعظ العددیه ، ص ۲۷۴).

حدیث ۱۱۱

قال الصادق - علیه السلام - : اختبروا اخوانکم بخصلتین فان كانتا فيهم و الا فعزب ثم اعزب ثم اعزب المحافظه على الصلوات في مواقيتها و البر بالاخوان في العسر و اليسر؛ برادران خود را در زمینه دو خصلت ، آزمایش کنید، اگر این دو خصلت را دارا بودند (به دوستی و رفاقت با آنان ادامه دهید)، و گرنه از آنان دوری کنید، دوری کنید، دوری کنید، و آن دو خصلت عبارت است از: ۱ - مراقبت بر نماز در وقت . ۲ - احسان و نیکی به برادران در حالت تنگدستی و گشایش . (وسائل الشیعه ، ج ۸ ، ص ۵۰۳)

حدیث ۱۱۲

امام عسکری علیه السلام : مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ ، وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ ؛ هر که برادر خود را پنهانی اندرز دهد ، او را آراسته است و هر که در برابر دیگران موعظه اش کند ، او را لکه دار کرده است . تحف العقول : ۴۸۹

حدیث ۱۱۳

امام صادق علیه السلام : امْتَحِنُوا شَيْعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ : عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافَظَتَهُمْ عَلَيْهَا ، وَعِنْدَ أَسْرَارِهِمْ كَيْفَ حِفْظُهُمْ لَهَا عِنْدَ عَدُوِّنَا ، وَإِلَى أَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَأَسَّاتُهُمْ لِإِخْوَانِهِمْ فِيهَا ؛ شیعیان ما را در سه چیز بیازمایید : در اوقات نمازشان ، که چگونه بر آنها مواظبت می کنند ؛ در اسرارشان ، که چگونه آنها را از دشمنان ما حفظ می کنند و در اموالشان ، که چگونه با آن به برادران خود کمک می کنند . الخصال : ۱۰۳ / ۶۲ منتخب میزان الحکمه : ۵۰۶

حدیث ۱۱۴

امام صادق علیه السلام فرمودند: مَنْ أَحْصَى عَلَى أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ عِيَا لِيُعَيِّنَهُ بِهِ يَوْمَ مَا كَانَ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُونَ أَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ؛ هر کس درصدد عیب جویی برادر مؤمنش برآید، تا با آن روزی او را سرزنش کند، مشمول این آیه است: کسانی که دوست دارند، زشتی ها در میان مردم با ایمان شیوع پیدا کنند، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت خواهد بود و خداوند می داند و شما نمی دانید. مستدرک الوسائل، ج ۹ ، ص ۱۱۰ ، ح ۱۰۳۷۹

حدیث ۱۱۵

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: أَدْنَى الْكُفْرِ أَنْ يَسْمَعَ الرَّجُلُ مِنْ أَخِيهِ الْكَلِمَةَ فَيَحْفَظُهَا عَلَيْهِ يُرِيدُ أَنْ يَنْصَحَهُ بِهَا؛ کمترین کفر این است که انسان از برادرش سخنی بشنود و آن را نگه دارد تا او را با آن سخن رسوا کند. (وسائل الشیعه، ج ۱۷،

ص (۲۱۱)

حدیث ۱۱۶

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: رفاقت بیست سال ، خویشاوندی است . تحف العقول ، ص ۳۰۲

حدیث ۱۱۷

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: مؤمن برادر مؤمن است ، او را دشنام نمی دهد ، از او دریغ نمی کند ، و به او گمان بد نمی برد . بحار الانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج ۷۵ ، ص ۱۷۶

حدیث ۱۱۸

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: دعای انسان پشت سر برادر دینی اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است . کافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۷

حدیث ۱۱۹

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: دو صفت هست که بالاتر از آنها چیزی نیست: ۱- ایمان به خدا، ۲- سود رسانی به برادران دینی. (تحف العقول/۵۲۰)

حدیث ۱۲۰

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: بهترین دوستان کسی است که بدی تو را فراموش کرده و خوبی ات را یادآور شود. (اعلام الدین/۳۱۳)

حدیث ۱۲۱

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: بهترین برادر تو کسی است که خطای تو نسبت به خود را فراموش کند. (بحار الانوار/۷۸/۳۷۷)

حدیث ۱۲۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: نعم العطیة کلمه حقّ تسمعها ثمّ تحملها إلى أخ لک مسلم؛ چه نیکو عطائی است سخن حقی که بشنوی و به برادر مؤمن خویش برسانی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: المرء مع من أحبّ و له ما اکتسب؛ مرد در صف دوستان خویش است و نتیجه اعمالش بدو می رسد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: المرء علی دین خلیله؛ مرد بر روش دوست خویشتن است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من المرؤه أن ینصت لأخیه إذا حدّته و من حسن المماشاه أن یقف الأخ لأخیه إذا أنقطع شسع نعله؛ از لوازم جوانمردی این است که برادر به گفتار برادر خویش وقتی با او سخن می کند، گوش فرا دارد و از نیک رفتاری این است که برادر با برادر خویش وقتی بند کفش وی بریده (و رفتن نتواند) توقف کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أراد الله به خیرا رزقه الله خلیلا صالحا؛ هر که خدا خیر او خواهد دوستی شایسته نصیب وی کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ستر أخاه المسلم فی الدنیا فلم یفضحه ستره الله یوم القیمه؛ هر که در دنیا راز برادر مسلمان خویش بیوشد و او را رسوا نکند خدا روز قیامت راز وی بیوشاند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من رفع حجرا عن الطریق کتبت له حسنه؛ هر که سنگی از راه بردارد عمل نیکی برای وی ثبت کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ردّ عن عرض أخیه ردّ الله عن وجهه النار؛ هر که از آبروی برادر خویش دفاع کند خدا آتش را از چهره وی باز دارد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ذبّ عن عرض أخیه بالغیبه کان حقّا علی الله أن یقیه من النار؛ هر که در غیاب برادرش از آبروی وی دفاع کند بر خدا واجب است که او را از جهنم مصون دارد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أتاه أخوه متنصّیلا فلیقبل ذلك منه محقّا أو مبطلا فإن لم یفعل لم یرد علی الحوض؛ هر که برادرش به عذر خواهی پیش وی آید باید عذر وی را درست باشد یا نادرست بپذیرد و اگر نپذیرد بر من به حوض در نیاید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من قضی لأخیه المسلم حاجه کان له من الأجر کمن خدم الله عمره؛ هر که حاجت برادر مسلمان خویش را برآورد چنان است که همه عمر خویش را خدمت خدا کرده باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من قضی لأخیه المسلم حاجه کان له من الأجر کمن حجّ و اعتمر؛ هر که حاجت برادر مسلمان خویش بر آرد چنان است که حج کرده و عمره گذاشته باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من هجر أخاه سنه فهو کسفک دمه؛ هر که یک سال از برادر خویش قهر کند چنان است که خون وی را ریخته است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من کان فی حاجه أخیه کان الله فی حاجته؛ هر که از پی حاجت برادر خویش باشد خدا از پی حاجت وی باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من نظر إلى أخیه نظر مودّه لم یکن فی قلبه إحنه لم یطرف حتّی یغفر الله ما تقدّم من ذنبه؛ هر که به چشم مهربانی به برادر خویش نظری کند که کینه در دل وی نباشد پیش از آن که دیده برگردد خداوند همه گناهان گذشته وی را آمرزیده باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من هجر أخاه فوق ثلاث فمات دخل النار؛ هر که بیش از سه روز از برادر خویش قهر کند و بمیرد به جهنم رود. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما یحلّ لمؤمن أن یشتدّ إلى أخیه بنظره تؤذیه؛ روا نیست که مؤمنی به برادر خویش به تندی نظر کند که مایه آزار او شود. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما ضاق مجلس بمتحابین؛ هیچ نشیمن گاهی برای دو دوست تنگ نیست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما أهدى المرء المسلم لأخيه هدیة أفضل من كلمة حکمه یزیده الله بها هدی أو یرده بها عن ردى؛ مرد مسلمان به برادر خویش هدیه ای بهتر از سخن حکمت آمیزی که خدا به وسیله آن هدایت وی افزون کند یا خطری از وی بگرداند نتواند داد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لا تظهر الشّماتة لأخیک فیعافیة الله و یتلیک؛ برادر خویش را شماتت مکن که خدا او را معاف دارد و تو را مبتلا کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: عون العبد أخاه یوما خیر من اعتکافه شهرا؛ کمک یک روزه که کسی به برادر خود کند بهتر از اعتکاف یک ماهه است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر إخوانکم من أهدى إلیکم عیوبکم؛ بهترین برادران شما آن است که عیوبتان را به شما آشکارا بگوید. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب عند الله خیرهم لصاحبه و خیر الجیران عند الله خیرهم لجاره؛ بهترین رفیقان پیش خدا کسی است که برای رفیق خود بهتر باشد و بهترین همسایگان کسی است که برای همسایه خود بهتر باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب صاحب إذا ذكرت الله أعانک و إذا نسیت ذکرک؛ بهترین یاران کسی است که وقتی خدا را یاد کردی تو را کمک کند وقتی یاد خدا را فراموشی کردی او را به یاد تو آورد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیارکم من ذکرکم بالله رؤیته و زاد فی علمکم منطقه و رغّبکم فی الآخرة عمله؛ بهترین شما آن کس است که دیدار او خدا را به یاد شما آورد و سخنانش دانش شما را بیفزاید و رفتارش شما را به آخرت راغب سازد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **خمسه من مصائب الدنیا فوت الحیب و ذهاب المال و شماته الأعداء و ترک العلم و امرأه سوء؛ پنج چیز از مصائب دنیا است: مرگ دوست و تلف شدن مال و سرزنش دشمنان و ترک دانش و زن بد.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **حسن الخلق یثبت المودّه؛ نیک خوئی، دوستی را استوار می کند.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۴۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **الجار قبل الدار و الرفیق قبل الطریق و الزّاد قبل الرّحیل؛ همسایه را پیش از خانه و رفیق را پیش از راه و توشه را پیش از سفر باید جست.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **ثلاث یصفین لک و دّ أخیک تسلمّ علیه إذا لقیته و توسّع له فی المجلس و تدعوه بأحبّ أسمائه إلیه؛ سه چیز محبت دوست را خالص می کند: سلامش کنی وقتی او را دیدی در مجلس جای او را باز کنی و او را به بهترین نامهایش بخوانی.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **إیّاک و قرین السوء فإنّک به تعرف؛ از یار بد بپرهیز که تو را بدو شناسند.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **إنّ المتحابّین فی الله فی ظلّ العرش؛ آن ها که در راه خدا دوستی می کنند در سایه عرش جای دارند.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **إنّ الله تعالی یحبّ المداومه علی الإخاء القدیم فداوموا؛ خداوند ادامه دوستی دیرینه را دوست دارد، بنا بر این دوستی دیرینه را ادامه دهید.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: **إنّ أحدکم مرآه أخیه فإذا رأى به أذى فلیمطه عنه؛ هر یک از شما آئینه برادر خویش است وقتی عیبی بر او دید، باید بزداید.** نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إِنَّ أَبْرَ الْبَرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أَهْلَ وَدِّ أَبِيهِ بَعْدَ أَنْ يُوَلِّيَ الْأَبَ؛ بهترین نیکی آن است که مرد پس از مرگ پدر خویش با دوستان او دوستی کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ؛ تا هنگامی که شخص به یاری برادر خویش می پردازد، خداوند یاور اوست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَكْثَرُوا مِنَ الْإِخْوَانِ فَإِنَّ رَبَّكُمْ حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي أَنْ يَعَذِّبَ عَبْدَهُ بَيْنَ إِخْوَانِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ دوست بسیار گیرید زیرا خدای شما با حیا و بخشنده است و شرم دارد که روز رستاخیز بنده خود را میان برادرانش عذاب کند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحَبَّ فِي اللَّهِ وَ الْبَغْضَ فِي اللَّهِ؛ بهترین کارها دوستی و دشمنی در راه خداست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ؛ بهترین کارها پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَنْ تَدْخُلَ عَلَى أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ سُرُورًا أَوْ تَقْضِيَ عَنْهُ دِينَ؛ بهترین کارها آن است که برادر مؤمن خویش را خوشحال سازی یا قرض او را بپردازی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَفْضَلُ الْأَصْحَابِ مَنْ إِذَا ذَكَرْتَ أَعَانَكَ وَ إِذَا نَسِيتَ ذَكَرَكَ؛ بهترین دوستان کسی است که وقتی یاد کردی تو را یاری کند و وقتی فراموش کردی تو را بیاد آرد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ تَحَابُّوا؛ سلام را آشکار کنید تا رشته دوستی شما استوار شود. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أسد الأعمال ثلاثه ذکر الله علی کلّ حال و الإنصاف من نفسک و مواساه الأخ فی المال؛ استوارترین کارها سه چیز است یاد خداوند در همه حال و رعایت انصاف بر ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا رأى أحدكم من نفسه أو ماله أو من أخيه ما يعجبه فليدع له بالبركة فإن العين حق؛ وقتی یکی از شما از خود یا مال خود یا برادر خود چیز جالب توجهی دید برای وی بدعا برکت خواهد زیرا چشم حق است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا رأيت من أخيك ثلاث خصال فارجه: الحياء والأمانة والصدق وإذا لم ترها فلا ترجه؛ وقتی در برادر خود سه صفت دیدی بدو امیدوار باش، حیا و امانت و راستی و اگر این صفات را ندارد از او امیدی نداشته باش. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أحببت رجلا فلا تماره ولا تجاره ولا تشاره ولا تسئل عنه أحدا فعسى أن توافي له عدواً فيخبرك بما ليس فيه فيفترق ما بينك وبينه؛ وقتی با کسی دوست شدی با او مجادله و رقابت مکن و بر او برتری مجو و از هیچ کس در باره او چیزی مپرس چون ممکن است به یکی از دشمنان او بر خوری و درباره وی سخن به خطا گوید و میان شما را تفرقه اندازد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اختبروا الناس بأخدا نهم فإنّ الرجل يخادن من يعجبه؛ مردم را از معاشرانشان بشناسید زیرا کند هم جنس با هم جنس پرواز. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أحبّ الأعمال إلى الله الحبّ في الله و البغض في الله؛ بهترین کارها در پیش خدا دوستی و دشمنی در راه خداست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أحبّ حبيبك هونا ما عسى أن يكون بغضك يوم ما و أبغض بغضك هونا ما عسى أن يكون حبيبك يوم ما؛ در دوستی میانه نگهدار که شاید دوست روزی دشمن تو شود و در دشمنی راه افراط مسپار که شاید دشمن روزی دوست گردد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۷۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اتَّخَذُوا عِنْدَ الْفُقَرَاءِ أَيَادِي فَإِنَّ لَهُمْ دَوْلَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ با فقرا دوستی کنید زیرا در روز رستاخیز دولتی بزرگ دارند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۷۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أبدأ المودَّةَ لِمَنْ وادَّكَ فَإِنَّهَا أُثْبِتُ؛ آن که با تو در دوستی می زند با وی ره دوستی گیر که این گونه دوستی پایدارتر است. نهج الفصاحه

حدیث ۱۷۲

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: بهترین دوستان کسی است که بدی تو را فراموش کرده و خوبی‌ات را یادآور شود. (اعلام الدین/۳۱۳)

حدیث ۱۷۳

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: دو صفت هست که بالاتر از آنها چیزی نیست: ۱- ایمان به خدا، ۲- سود رسانی به برادران دینی (تحف العقول/۵۲۰)

حدیث ۱۷۴

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: بهترین برادر تو کسی است که خطای تو نسبت به خود را فراموش کند. (بحار الانوار/۷۸۳۷۷)

حدیث ۱۷۵

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: حب الأبرار للأبرار ثواب للأبرار، و حب الفجار للأبرار فضيلة للأبرار، و بغض الفجار للأبرار زین للأبرار، و بغض الأبرار للفجار خزی علی الفجار؛ دوستی نیکان به نیکان ثواب است برای نیکان، و دوستی بدان به نیکان بزرگواری است برای نیکان، و دشمنی بدان با نیکان زینتی است برای نیکان، و دشمنی خوبان با بدان رسوایی است برای بدان. تحف العقول، ص ۵۱۷

حدیث ۱۷۶

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: من كان الورع سجيته، و الكرم طبيعته، و الحلم خلته، كثر صديقه؛ کسی که پارسایی خوی او، و بخشندگی طبیعت او، و بردباری خصلت او باشد، دوستانش بسیار شوند. مسند الامام العسکری، ص ۲۸۹

حدیث ۱۷۷

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: من وعظ أخاه سرا فقد زانه، و من وعظه علانية فقد شانه؛ هر که نهانی برادر خود را

پند دهد او را آراسته و زیور بسته ، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده. تحف العقول ، ص ۵۲۰

حدیث ۱۷۸

امام هادی (علیه السلام) می‌فرماید: کسی که خود را سبک می‌شمارد، از شرّ او در امان نباش. (تحف العقول/۵۱۲)

حدیث ۱۷۹

امام هادی (علیه السلام) می‌فرماید: اگر کسی برای تو دوستی و نظرش را به تمامه گذاشت (دوستانه تو را راهنمایی کرد) تو نیز با اطاعت، او را یاری نما. (بحار الانوار/۷۵/۳۶۵)

حدیث ۱۸۰

امام هادی (علیه السلام) می‌فرماید: ستیزه‌جویی و جدال لفظی، دوستی دیرین را تباه می‌سازد. (بحار الانوار/۷۸/۳۷۰)

حدیث ۱۸۱

امام هادی (علیه السلام) می‌فرماید: المراء یفسد الصداقه القدیمة و یحلل العقده الوثیقه ، و أقل ما فیہ أن تكون فیہ المغالبه ، و المغالبه أس أسباب القطیعه؛ جدال ، دوستی قدیمی را تباه می‌کند و پیوند محکم را می‌گسلد و کمترین چیزی که در آن است کوشش برای غلبه بر دیگری است ، که آن هم ریشه علت‌های جدایی می‌باشد . مسند الامام الهادی ، ص ۳۰۴

حدیث ۱۸۲

امام محمد باقر (ع) می‌فرماید: دعای انسان پشت سر برادر دینی اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است . کافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۷

حدیث ۱۸۳

امام محمد باقر (ع) می‌فرماید: دوستی قلبی برادرت را از اندازه دوستی قلبی خودت نسبت به او بفهم . تحف العقول ، ص ۳۰۴

حدیث ۱۸۴

امام محمد باقر (ع) می‌فرماید: ایمان ، دوستی (با دوستان خدا) و دشمنی (با دشمنان خدا) است . تحف العقول ، ص ۳۰۴

حدیث ۱۸۵

امام سجّاد (علیه السلام) می‌فرماید: نگاه دوستانه و محبت‌آمیز مؤمن به چهره‌ی برادر مؤمنش، عبادت است. (بحار الانوار/۷۱/۲۸۰)

حدیث ۱۸۶

قال الامام الحسین - علیه السلام - : لا- تُقُولَنَّ فی أخیک المؤمن إذا توارى عنک إلا مثل ما تُحِبُّ أن یقول فیک إذا تواریت عنه ؛

امام حسین - علیه السلام - فرمودند: سخنی - که ناراحت کننده باشد - پشت سر دوست و برادر خود مگو، مگر آن که دوست داشته باشی که همان سخن پشت سر خودت گفته شود. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۲۷، ح ۱۰

حدیث ۱۸۷

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى - عَلَيْهِ السَّلَام - : لَفَضَاءَ حَاجِيَةِ أَخٍ لِي فِي اللَّهِ أَحَبُّ مِنْ إِعْتِكَافِ شَهْرٍ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: هر آینه بر آوردن حاجت و رفع مشکل دوست و برادرم، از یک ماه اعتکاف، در مسجد - و عبادت مستحبی، نزد من - بهتر و محبوب تر است. کلمة الإمام الحسن - علیه السلام -، ص ۱۳۹

حدیث ۱۸۸

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى - عَلَيْهِ السَّلَام - : مَنْ اسْتَخَفَّ بِإِخْوَانِهِ فَسَدَتْ مَرْوَتُهُ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: کسی که دوستان و برادرانش را سبک شمارد و نسبت به آن ها بی اعتناء باشد، مروّت و جوانمردیش فاسد گشته است. کلمة الإمام الحسن - علیه السلام -، ص ۲۰۹

حدیث ۱۸۹

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى - عَلَيْهِ السَّلَام - : الْقَرِيبُ مَنْ قَرَّبَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإِنْ بَعُدَ نَسَبُهُ، وَالْبَعِيدُ مَنْ بَاعَدَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإِنْ قُرِبَ نَسَبُهُ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: بهترین دوست نزدیک به انسان، آن کسی است که در تمام حالات دلسوز و با محبت باشد گرچه خویشاوندی نزدیکی هم نداشته باشد. و بیگانه ترین افراد کسی است که از محبت و دلسوزی بیگانه باشد گرچه از نزدیک ترین خویشاوندان باشد. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۶، ح ۴

حدیث ۱۹۰

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى - عَلَيْهِ السَّلَام - : إِنْ مِنْ خَوْفِكَ حَتَّى تَبْلُغَ الْأَمْنَ، خَيْرٌ مِمَّنْ يُؤْمِنُكَ حَتَّى تَلْتَقِيَ الْخَوْفَ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: همانا کسی تو را - در برابر عیب ها و کم بودها - هشدار دهد تا آگاه و بیدار شوی، بهتر است از آن کسی که فقط تو را تعریف و تمجید کند تا بر عیب هایت افزوده گردد. إحقاق الحقّ، ج ۱۱، ص ۲۴۲

حدیث ۱۹۱

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى - عَلَيْهِ السَّلَام - : إِذَا لَقِيَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَقْبَلْ مَوْضِعَ النُّورِ مِنْ جَبْهَتِهِ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: وقتی انسان برادر مؤمن - و دوست - خود را ملاقات نمود، باید پیشانی و سجده گاه او را بیوسد. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵، ح ۴

حدیث ۱۹۲

قَالَ الْإِمَامُ عَلِي - عَلَيْهِ السَّلَام - : فِي وَصِيَّتِهِ لِلْحَسَنِ - عَلَيْهِ السَّلَام - : سَلْ عَنِ الرَّفِيقِ قَبْلَ الطَّرِيقِ، وَعَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ؛ امام علی - علیه السلام - ضمن سفارشی به فرزندش امام حسن - علیه السلام - فرمودند: پیش از آن که بخواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویا باش، و پیش از آن که منزلی را تهیه کنی همسایگان را بررسی کن که چگونه هستند. بحار الأنوار، ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح

حدیث ۱۹۳

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : أَلَمْرُءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِطُ؛ رَسُولَ خِدا - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: انسان بر روش و اخلاق دوستش پرورش می یابد و شناخته می شود، پس متوجه باشید با چه کسی دوست و همنشین می باشید. بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۱۹۲، ح ۱۲

حدیث ۱۹۴

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بَعَثَنِي بِهَا، وَإِنَّ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ: أَنْ يَغْفُوَ الرَّجُلُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ، وَيُعْطِيَ مَنْ حَرَمَهُ، وَيَصِلَ مَنْ قَطَعَهُ، وَأَنْ يَعُودَ مَنْ لَا يَعُودُهُ؛ رَسُولَ خِدا - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: بر شما باد رعایت مکارم اخلاق، که خداوند مرا بر آن ها مبعوث نمود، و - بعضی از - آن ها عبارتند از: کسی که بر تو ظلم کند - به جهت غرض شخصی - او را ببخش، کسی که تو را نسبت به چیزی محروم گرداند کمکش نما، با شخصی که با تو قطع دوستی کند رابطه دوستی داشته باش، شخصی که به دیدار تو نیاید به دیدارش برو. بحار الأنوار، ج ۶۶، ص ۳۷۵، ح ۲۴.

حدیث ۱۹۵

قال رسول الله - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - : النَّظَرُ إِلَى الْعَالَمِ عِبَادَةً، وَ النَّظَرُ إِلَى الْإِمَامِ الْمَقْسُطِ عِبَادَةٌ، وَ النَّظَرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ بِرَأْفَةٍ وَ رَحْمَةً عِبَادَةٌ، وَ النَّظَرُ إِلَى أَخٍ تَوَدُّهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عِبَادَةٌ؛ نگرستن به دانشمند عبادت است، نگرستن به پیشوای دادگر عبادت است، نگاه دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگرستن به برادری که برای خدای عزوجل دوستش داری عبادت است. أمالی الطوسی: ۴۵۴ / ۱۰۱۵.

حدیث ۱۹۶

امام جعفر صادق (علیه السلام) : من زار أخاه في الله قال الله عز وجل : إياي زرت و ثوابك علي و لست أرضى لك ثوابا دون الجنة ؛ هر کسی که برای خدا از برادرش دیدن کند ، خدای متعال فرماید : مرا دیدن کردی و ثوابت بر من است و به ثوابی جز بهشت برایت خرسند نیستم . اصول کافی ، ج ۳ ، ص ۲۵۵

حدیث ۱۹۷

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: تواصلوا و تباروا و تراحموا و كونوا إخوة أبرارا كما أمركم الله عز وجل؛ همان گونه که خدای عزوجل به شما دستور داده، با هم پیوند داشته باشید، به یکدیگر نیکی کنید، و برادرانی نیکوکار باشید. وسایل الشیعه، جلد ۸، ص ۵۵۲

حدیث ۱۹۸

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: احْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ فَإِنَّ الرَّجُلَ يُخَادِنُ مَنْ يُعْجِبُهُ؛ مردم را از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می کند که او را می پسندد. نهج الفصاحه، ح ۱۰۶.

حدیث ۱۹۹

امام علی علیه السلام می فرماید: خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ؛ بهترین برادران (دینی) تو کسی است که با راستگویی‌اش تو را به راستگویی و با کردار نیکش تو را به بهترین کارها دعوت کند. غررالحکم، ج ۳، ص ۴۳۴، ح ۵۰۲۲.

حدیث ۲۰۰

امام صادق علیه السلام: مَنْ غَضِبَ عَلَيْكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَلَمْ يَقُلْ فِيكَ سُوءًا فَاتَّخِذْهُ لِنَفْسِكَ خَلِيلًا؛ هر کس سه بار بر تو خشم گرفت ولی به تو بد نگفت، او را برای خود به دوستی انتخاب کن. معدن الجواهر، ص ۳۴.

حدیث ۲۰۱

امام علی (علیه السلام) می فرماید: برای برادر خود پند را خالص گردان خواه برایش خوش آیند باشد یا ناخوش آیند. (نهج البلاغه ، ن ۳۱)

حدیث ۲۰۲

امام علی (علیه السلام) می فرماید: با انصاف ، دوستان و نزدیکان فراوان دارد. (شرح غررالحکم ، ج ۲، ص ۵۴۳)

حدیث ۲۰۳

امام علی (علیه السلام) می فرماید: انس و همدمی در سه کس باشد: همسر همراه، فرزند صالح، و برادر همراه. (غررالحکم ، باب انس و الفت)

حدیث ۲۰۴

امام علی (علیه السلام) می فرماید: شایسته ترین مردم برای انس و همدمی آن کسی است که بسیار مهربان و انس گیرنده باشد. (غررالحکم ، باب انس و الفت)

حدیث ۲۰۵

امام علی (علیه السلام) می فرماید : خوشرویی به دوستان انس بیشتری می دهد. شرح غررالحکم ، ج ۱، ص ۱۹۱

حدیث ۲۰۶

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: چه نیکو عطایست سخن حقی که بشنوی و به برادر مومن خویش برسانی. (نهج الفصاحه ، حدیث ۳۱۲۷)

حدیث ۲۰۷

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: هر یک از شما آینه برادر خویش است، وقتی عیبی در او دید باید بزداید. (نهج الفصاحه ، حدیث ۵۸۰)

حدیث ۲۰۸

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: مومن آینه مومن است ، مومن برادر مومن است از پشت سر مراقب اوست. (نهج الفصاحه ، حدیث ۳۱۰۲)

حدیث ۲۰۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست دلسوز تو کسی است که تو را به سرای جاویدان دعوت کرده و درباره عمل برای آنجا تو را کمک کند. غررالحکم ، باب آخرت

حدیث ۲۱۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سزاوار خواری است کسی که دوستی احمقان را غنیمت داند. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث ۲۱۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی با مردمان احمق از بین می رود همان گونه که سراب از بین می رود و بر طرف شود همان گونه که مه (و ابرهای نازک روی زمین) بر طرف گردد. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث ۲۱۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی کردن با احمق همچون درخت آتشی است که هر قسمتی از آن قسمت دیگر را می خورد. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث ۲۱۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست احمق (پیوسته) در رنج است. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث ۲۱۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بپرهیز از دوستی با احمق که به نظر خودش می خواهد به تو سودی برساند ولی زیان می زند و تو را ناراحت می کند و خودش می پندارد که خوشحال و شادمانت کرده است. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث ۲۱۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: گشادگی رو و به شکفتگی ، و عطا بخشی و نیکوکاری و بذل هدیه ، همه اینها وسیله ای است برای جلب دوستی و محبت مردمان. غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث ۲۱۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وسیله محبت و دوستی خوشرویی است. غررالْحکَم ، باب خوش رویی

حدیث ۲۱۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دور اندیش کسی است که برای دوستی خود ، انتخاب کند (و بدون تأمل و دقت کسی را به دوستی نگیرد) زیرا انسان به دوست خود سنجیده شود. غررالْحکَم ، باب دور اندیشی

حدیث ۲۱۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست صمیمی باوفا از دوستی خود باز نگردد اگر چه (زمان های بسیاری) دور شود. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۱۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با کافر دوستی نکنید و با نادان مصاحبت و همراهی ننمایید. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: گوهر دوستی خود را به کسی که وفا ندارد نبخش. (و با او دوستی مکن). غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی کن با دوست خود تا تو را دوست بدارد ، و به او اکرام کن تا تو را اکرام کند ، و او را بر خویش مقدم دار تا او نیز تو را بر خود و خاندانش مقدم دارد. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که مبنای دوستی اش در راه خدا نباشد از او پرهیز کن که دوستی او پستی است و مصاحبت با او شوم است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که به خاطر کاری با تو دوستی کند ؛ با انجام شدن آن کار ، از تو روی بگرداند. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که تو را دوست دارد (از کارهای نا پسند) بازت دارد. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: هر دوستی و محبتی که پایه اش بر چیزی غیر از ذات مبارک خدای متعال پی ریزی شده باشد گمراهی است و تکیه بر آن محال است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از دست دادن دوستان ، غربت و تنهایی است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: در تنگی و سختی ، درستی و نیکویی دوستی آشکار گردد. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: درستی دوستی از گرامی داشتن عهد و پیمان است (چون دوستی نیز پیمانی است و باید آن را گرامی داشت). غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۲۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اساس عقل و خرد دوستی کردن با مردم است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با دوستی کردن محبت (قلبی) خواهد بود. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سه چیز است که محبت و دوستی مردم را در پی دارد : خوش خلقی ، خوش رفاقتی ، فروتنی. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وقتی دوستی ثابت و پا بر جا شد تعاون و کمک دادن به یکدیگر لازم شود. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با دوستی کردن و احسان رشته های محبت محکم و استوار شود. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وقتی کسی (یا چیزی) را دوست داشتی زیاده روی نکن (که هر چیزی را حدی و اندازه ای است). غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اگر نسبت به دوست خود قرار و آرامش پیدا کردی (همه اسرار و احوال خود را در اختیار او مگذار) و جنبه احتیاط را در کار او نگه دار ، و از اسرار خود نگه دار آنچه را که ممکن است هنگامی از فاش کردن آن پشیمان شوی. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی مردمان بدکار از هر دوستی دیگری زودتر بریده و منقطع گردد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شریف ترین خلق و خوی ، رعایت کردن دوستی است ، و بهترین همت ها و تصمیم ها انجام وعده است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: به راستی که دوستی را زبان اظهار کند ، ولی محبت را چشمان. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۳۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شایسته ترین کس برای دوست داشتن تو کسی است که تو را دشمن نداشته باشد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سودمندترین گنج ها محبت و دوستی دلهاست. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: پرهیز از این که دشمنان خدا را دوست بداری یا دوستی خود را برای کسانی جز اولیای خدا خالص گردانی ، که به راستی هر کس مردمی را دوست بدارد با آنها محشور گردد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی خود را گرامی دار و پیمان خود را حفظ کن. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی و مهرورزی نسبت به یکدیگر در الفت و آرامش روح هاست. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی در راه خدا از پیوند خویشاوندی محکم تر است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی میمنت و مبارکی آرد. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی با مردم (نوعی رابطه) خویشاوندی است. غررالْحکَم ، باب حب و دوستی

حدیث ۲۴۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شخص کینه توز دوستی ندارد. غررالْحکَم ، باب کینه

حدیث ۲۴۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الْكَيْسِ ابِ الْإِخْوَانِ وَأَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفَرَ بِهِ مِنْهُمْ؛ ناتوان ترین مردم کسی است که در دوست یابی ناتوان است ، و از او ناتوان تر آن که دوستان خود را از دست بدهد. نهج البلاغه، حکمت ۱۲

حدیث ۲۴۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سینه خردمند صندوق راز اوست و خوشرویی وسیله دوست یابی ، و شکیبایی ، گورستان پوشاننده عیب هاست . و یا فرمود : پرسش کردن وسیله پوشاندن عیب هاست ، و انسان از خود راضی ، دشمنان او فراوانند. نهج البلاغه، حکمت ۶

حدیث ۲۵۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از دشمنان خدا جدایی شوید (و از آنها فاصله بگیرید) و با دوستان خدا پیوند کنید. غررالْحکَم ، باب معرفت خدا

حدیث ۲۵۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست شخص نادان در معرض هلاکت است. غررالحکم، باب جهل

حدیث ۲۵۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست آدم نادان، دچار رنج و سرشکستگی است. غررالحکم، باب جهل

حدیث ۲۵۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بدترین مصاحبان برای انسان، افراد نادان هستند. غررالحکم، باب جهل

حدیث ۲۵۴

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند: خَيْرُ الْأَصْحَابِ صَاحِبٌ إِذَا ذَكَرْتَ اللَّهَ أَعَانَكَ وَإِذَا نَسَيْتَ ذَكَرَكَ؛ بهترین دوستان کسی است که هرگاه خدا را یاد نمودی تو را یاری کند و چون خدا را فراموش نمودی به یادت آورد. نهج الفصاحه، ح ۱۴۷۹.

حدیث ۲۵۵

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند: مَنْ أَرَادَ اللَّهَ بِهِ خَيْرًا رَزَقَهُ اللَّهُ خَلِيلًا صَالِحًا؛ هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴.

حدیث ۲۵۶

رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند: يَا عَلِيُّ... لِاتِّصَادِقِ آكِلَ الرِّبَا فَإِنَّهُ يُبَارِزُ اللَّهَ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ: (فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ)؛ ای علی: با رباخوار رفاقت نکن، زیرا او با خداوند به مبارزه برخاسته، چون خداوند متعال می فرماید: اگر دست از رباخواری برنداشتید پس به خدا و رسولش اعلان جنگ دهید. میراث حدیث شیعه، ج ۲، ص ۴۶، ح ۱۸۹.

حدیث ۲۵۷

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الْمُدَاوِمَةَ عَلَى الْإِخَاءِ الْقَدِيمِ فَدَاوِمُوا؛ خداوند متعال دوستی مداومت ورزید. نهج الفصاحه، ح ۷۵۱.

حدیث ۲۵۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: عَوِّذْ لِسَانَكَ لِيْنِ الْكَلَامِ وَبَدَلِ السَّلَامِ، يَكْثُرُ مُجْبُوكَ وَيَقِلُّ مُبْغِضُوكَ؛ زبان خود را به نرمگویی و سلام کردن عادت ده، تا دوستانت زیاد و دشمنانت کم شوند. غررالحکم، ح ۶۲۳۱

حدیث ۲۵۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: الْإِخْوَانُ فِي اللَّهِ تَعَالَى تَدْوِمُ مَيَّوَدَّتُهُمْ لِتَدْوَامِ سَيِّبِهَا؛ کسانی که برای خدا برادری می ورزند، دوستی شان می باید؛ زیرا عامل آن دوستی پایدار است. غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۷۹۵

حدیث ۲۶۰

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: تَبَشُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَسَنَةٌ؛ لبخند آدمی به روی برادر دینی اش حسنه است. مشکاة الأنوار، ص ۳۱۶

حدیث ۲۶۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: الطَّمَأْنِينَةُ قَبْلَ الْخَبْرَةِ خِلَافُ الْحَزْمِ؛ اعتماد کردن پیش از آزمودن، خلاف دوراندیشی است. غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۵۱۴

حدیث ۲۶۲

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: الْأَنْسُ فِي ثَلَاثٍ: فِي الزَّوْجَةِ الْمُوَفَّقَةِ وَالْوَلَدِ الْبَارِّ وَالصَّدِيقِ الْمُصَافِي؛ انس (و آرامش) در سه چیز است: در زن سازگار، فرزند خوش رفتار و دوست باصفای وفادار. تحف العقول، ص ۳۱۸

حدیث ۲۶۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: الْأَمِينُ عَلَى الطَّاعَةِ خَيْرُ الْأَصْحَابِ؛ بهترین یاران، کسی است که در راه طاعت خدا یاری کند. غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۱۴۲

حدیث ۲۶۴

امام هادی (علیه السلام) می فرمایند: مَنْ جَمَعَ لَكَ وُدَّهُ وَرَأْيَهُ فَاجْمَعْ لَهُ طَاعَتَكَ؛ هر که تمامت دوستی خود را برای تو فراهم آورد، تو نیز تمامت طاعت خود را برایش فراهم آور. تحف العقول، ص ۴۸۳

حدیث ۲۶۵

امام حسن (علیه السلام) می فرمایند: الْإِخَاءُ الْوَفَاءُ فِي الشَّدَّةِ وَالرِّخَاءِ؛ نشانه برادری، وفاداری در سختی و آسایش است. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۱۴

حدیث ۲۶۶

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: لَا تَصْفُو الْخَلَّةَ مَعَ غَيْرِ أَدِيبٍ؛ دوستی با شخص بی ادب، صمیمانه نخواهد شد. بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۴۰۰

حدیث ۲۶۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ؛ بهترین برادران (دوستان)، کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به بهترین اعمال برانگیزد. غررالحکم، ح ۵۰۲۲

حدیث ۲۶۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اِقْبِلْ عُذْرَ أَخِيكَ وَ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ عُذْرٌ ، فَالْتَمِسْ لَهُ عُذْرًا ؛ عذر برادرت را بپذیر و اگر عذری نداشت ، عذری برایش بتراش. بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۱۶۵

حدیث ۲۶۹

امام صادق علیه السلام فرمودند: شیعیان ما را در سه چیز بیازمایید : در مواظبت بر اوقات نمازها ، در نگهداری اسرارشان از دشمنان ما و در همدردی و کمک مالی به برادرانشان. میزان الحکمه، باب صفات شیعه

حدیث ۲۷۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: خَيْرُ اِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ اِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَ نَدَبَكَ اِلَى اَفْضَلِ الْاَعْمَالِ بِحُسْنِ اَعْمَالِهِ؛ بهترین دوستانت، کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به انجام اعمال خوب برانگیزد. غررالحکم، ح ۵۰۲۲

حدیث ۲۷۱

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اِنَّمَا يُحِبُّكَ مَنْ لَا يَتَمَلَّقُكَ ، وَيُتِنِّي عَلَيْكَ مَنْ لَا يُسْمِعُكَ ؛ دوستدار حقیقی تو کسی است که از تو چاپلوسی نمیکند و ستایشگر واقعی تو آنکه تو را از [ستایشهایش دربار ؟] تو] باخبر نمیکند. غررالحکم و دررالکلم، ح ۷۱۱۹

حدیث ۲۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا تَصْفُو الْخِلَّةَ مَعَ غَيْرِ اَدِيبٍ ؛ دوستی با شخص بی ادب، صمیمانه نخواهد شد. (بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۴۰۰، ح ۷۳)

حدیث ۲۷۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَنْ كَشَفَ عَوْرَةَ اَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَشَفَ اللهُ عَوْرَتَهُ حَتَّى يَفْضَحَهُ بِهَا فِي بَيْتِهِ؛ هر کس عیب و زشتی برادر مسلمان خود را فاش کند، خداوند زشتی او را آشکار سازد، تاجایی که او را در درون خانه اش رسوا سازد. (الترغیب والترهیب، ج ۲، ص ۲۳۹، ح ۰۹)

حدیث ۲۷۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اَلنَّاسُ اِخْوَانٌ فَمَنْ كَانَتْ اُخُوَّتُهُ فِي غَيْرِ ذَاتِ اللهِ فَهِيَ عِدَاوَةٌ؛ مردم برادرند، اما آن که برادری اش برای خدا نباشد، برادری وی، دشمنی است. (بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۱۶۵، ح ۲۹)

حدیث ۲۷۵

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: اللهُ فِي عَوْنِ الْمُؤْمِنِ ، مَا دَامَ الْمُؤْمِنُ فِي عَوْنِ اَخِيهِ؛ خداوند در پی یاری مومن است، تا وقتی که

مومن در پی یاری برادر خویش است. (بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۳۲۲)

حدیث ۲۷۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَنْ عَیَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ یُؤْتِ حَتَّى یَعْمَلَهُ؛ هر کس برادر [دینی] خود را به گناهی سرزنش کند، نمیرد، مگر آن که مرتکب آن شود. (نهج الفصاحه، ح ۲۹۲۰)

حدیث ۲۷۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا تَصْفُو الْخَلَّةَ مَعَ غَیْرِ أَدِیبٍ؛ دوستی با شخص بی ادب، صمیمانه نخواهد شد. (بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۸، ح ۶۳)

حدیث ۲۷۸

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: إِذَا رَأَيْتَ مِنْ أَخِيكَ ثَلَاثَ خِصَالٍ فَارْجُهُ: الْحَيَاءُ وَالْأَمَانَةُ وَالصَّدْقُ؛ هر گاه در برادر (دینی) خود سه صفت دیدی به او امیدوار باش: حیا، امانتداری و راستگویی. (نهج الفصاحه، ح ۲۰۵)

حدیث ۲۷۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَمْعُ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي كِتْمَانِ السِّرِّ وَمُصَادَقَةِ الْأَخْيَارِ، وَجَمْعُ الشَّرِّ فِي الْإِذَاعَةِ وَمُؤَاخَاةِ الْأَشْرَارِ؛ همه خیر دنیا و آخرت در رازداری و هم‌نشینی با نیکان است و همه شر در افشای اسرار و دوستی با اشرار است. (بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۷۸، ح ۱۷)

حدیث ۲۸۰

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: مَنْ أَحْسَنَ خُلُقَهُ أَحَبَّهُ الْأَخْيَارُ وَجَانَبَهُ الْفُجَّارُ؛ انسان خوش اخلاق، از دوستی مردمان خوب برخوردار است و از تعرض آدم‌های نابکار در امان است. (مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۴۹)

حدیث ۲۸۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: أَحِبُّوا الْمَعْرُوفَ وَاهْلَهُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ الْبَرَكَهَ وَالْعَافِيَةَ مَعَهُمَا نِيكِي وَنِيكُوكَارَانَ رَا دُوسْت بَدَارِيْد. سوگند به آن که جانم به دست اوست، برکت و تندرستی، با نیکی و نیکوکاران است. (کنز العمال، ح ۱۵۹۷۴)

حدیث ۲۸۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اخْتَبِرُوا النَّاسَ بِاَخْدَانِهِمْ فَإِنَّ الرَّجُلَ يَخَادِنُ مَنْ يَعِجُّهُ مَرْدَمٌ رَا از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می کند که او را می پسندد. (تحف العقول، ص ۲۱۴)

حدیث ۲۸۳

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَسْكُنُ إِلَى الْمُؤْمِنِ كَمَا يَسْكُنُ الظَّمَانِ إِلَى المَاءِ البَارِدِ. به راستی که مؤمن با برادر مؤمنش آرامش پیدا می کند، چنان که تشنه، با آب خنک آرامش می یابد. (کافی، ج ۲، ص ۲۴۷)

حدیث ۲۸۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَلِيسُ الخَيْرِ نِعْمَةٌ، جَلِيسُ الشَّرِّ نِقْمَةٌ هَمْنَشِينٌ خُوبٌ نِعْمَتٌ وَ هَمْنَشِينٌ بَدٌّ، بلا- و مصیبت است. (غررالحکم، ح ۴۷۱۹ و ۴۷۲۰)

حدیث ۲۸۵

أَوْشَكَ دَعْوَةٌ وَ أَسْرِعُ إِجَابَتُهُ دُعَاءُ المَرْءِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ. دعایی که بیشتر امید اجابت آن می رود و زودتر به اجابت می رسد، دعا برای برادر دینی است در پشت سر او. (اصول کافی، ج ۱، ص ۵۲)

حدیث ۲۸۶

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود. بحارالانوار، ج ۷۸، ص ۵۳.

حدیث ۲۸۷

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: بهترین برادر تو کسی است که در راه اطاعت خدا یاریت رساند و از نافرمانی های او بازت دارد و به خشنودی او فرمانت دهد. تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۱۲۳.

حدیث ۲۸۸

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: پیش از انتخاب برادران، آنها را بیازمای؛ زیرا آزمایش معیاری است که نیکان را از بدان جدا می کند. غررالحکم، ح ۶۸۰۱.

حدیث ۲۸۹

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از کسی که دوستیش برای خدا نباشد بپرهیز؛ زیرا دوستی او پستی است و همنشینی با او شوم و بی برکت. غررالحکم، ح ۸۹۷۸.

حدیث ۲۹۰

حضرت امام باقر (علیه السلام) می فرمایند: هر کس برای جلب رضای خدا، بر پایه ی ایمان به او و وفاداری به برادری، برادری خدایی و دینی به دست آورد پرتوی از نور خدا را به دست آورده است. تحف العقول، ح ۲۹۵.

حدیث ۲۹۱

حضرت امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: برادران در میان خود به سه چیز نیازمندند که اگر به کار بندند، دوستی بیاید و گرنه از یکدیگر جدا شوند و دشمن هم گردند، آن سه چیز این هاست: انصاف با یکدیگر، مهربانی با یکدیگر و حسد نبردن نسبت به هم. تحف العقول، ح ۳۲۲.

حدیث ۲۹۲

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: برادری کردن به خاطر خدا، محبت را خالص می گرداند. غررالحکم، ح ۹۸۲۸.

حدیث ۲۹۳

حضرت امام حسن (علیه السلام) می فرمایند: با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از لغزشها و کمک و همیاری در سختی ها با او برادری کن. تحف العقول، ح ۲۳۳.

حدیث ۲۹۴

حضرت امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به خاطر خداوند برادری به دست آورد، خانه ای در بهشت به دست آورده است. ثواب الاعمال، ص ۱۸۲.

حدیث ۲۹۵

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: هر که به دیدن برادر خود در خانه اش رود، خدای عزوجل به او می فرماید: تو مهمان و زائر منی، پذیرایی از تو به عهده ی من است و من به پاداش محبت تو به او، بهشت را بر تو واجب کردم. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۴۵.

حدیث ۲۹۶

امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: هیچ چیز به اندازه ی دیدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا، ابلیس و سپاه او را درهم نمی کوبد. اصول کافی، ج ۲، ص ۱۸۸.

حدیث ۲۹۷

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: هر که در راه خدا و برای خدا به دیدن برادر خود رود، در روز قیامت میان جامه هایی از نور می خرامد و بر هر چه می گذرد، آن را روشن می کند. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۷۴.

حدیث ۲۹۸

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود. بحارالانوار، ج ۷۸، ص ۵۳.

حدیث ۲۹۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اخلاق نیکو، روزی ها را زیاد می کند و میان دوستان انس و الفت به وجود می آورد. غررالحکم، ح ۴۸۵۶.

حدیث ۳۰۰

امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: من قصد الیه رجل من إخوانه مستجیرا به فی بعض أحواله فلم یجره، بعد أن یقدر علیه فقد قطع ولایة الله تبارک و تعالی؛ کسی که برادرش برای رفع گرفتاری یا حاجتی به او پناه ببرد و او بتواند پناهِش دهد (مشکل او را حل نماید) اما ندهد، بی گمان پیوند ولایت خدای تبارک و تعالی را بریده است. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۱۴.

حدیث ۳۰۱

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: احب إخوانی الی من اهدی عیوبی الی؛ دوست داشتنی ترین برادرم کسی است که عیبهایم را به من هدیه کند. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۲۸۲.

حدیث ۳۰۲

امام باقر (علیه السلام) می فرمایند: من استفاد أخوا فی الله علی ایمان بالله و وفأ یاخائه، طلبا لمرضاة الله فقد استفاد شعاعا من نور الله؛ هر کس برای جلب رضای خدا، بر پایه ی ایمان به او و وفاداری به برادری، برادری خدایی و دینی به دست آورد پرتوی از نور خدا را به دست آورده است. تحف العقول، ح ۲۹۵.

حدیث ۳۰۳

قال الامام علی (علیه السلام): من لم تکن مودته فی الله فاحذره، فإن مودته لثیمة و صحبته مشومة؛ از کسی که دوستیش برای خدا نباشد بپرهیز؛ زیرا دوستی او پستی است و همشینی با او شوم و بی برکت. غررالحکم، ح ۸۹۷۸.

حدیث ۳۰۴

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): إذا أحب احدکم اخاه فلیعلمه؛ هرگاه یکی از شما، برادر خود را دوست داشته باشد، آن را به او اظهار کند. میزان الحکم، ج ۱، ص ۷۲.

حدیث ۳۰۵

حضرت امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند: زبانت را نگهدار تا برادرت را صاحب شوی. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۱۵۶.

حدیث ۳۰۶

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: پیش از انتخاب برادران، آنها را بیازمای؛ زیرا آزمایش معیاری است که نیکان را از بدان جدا می کند. غررالحکم، ح ۶۸۰۱.

حدیث ۳۰۷

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: بهترین برادر تو کسی است که در راه اطاعت خدا یاریت رساند و از نافرمانی های او بازت دارد و به خشنودی او فرمانت دهد. تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۱۲۳.

حدیث ۳۰۸

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: وقتی پندی برای برادرتان در ذهن خویش می یابید، به او ارزانی اش کنید. نهج الفصاحه/ح ۲۴۵.

حدیث ۳۰۹

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجلیس الصالح خیر من الوحده و الوحده خیر من جلیس السوء؛ همنشین خوب بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از همنشین بد. بحارالانوار/ج ۷۴/ص ۸۴.

حدیث ۳۱۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ستر علی اخیه ستره الله فی الدنيا و الاخره. هر که پرده پوش برادر خویش در دنیا باشد، خدا در دنیا و آخرت پرده پوش او می شود. نهج الفصاحه/ح ۲۷۶۴.

حدیث ۳۱۱

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: مواساة الأخ فی الله عزوجل تزيد فی الرزق کمک مالی به برادر دینی، روزی را زیاد می کند. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۵۹.

حدیث ۳۱۲

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا رَزَقَهُ اللَّهُ خَلِيلًا صَالِحًا هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. (نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴)

حدیث ۳۱۳

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: من وعظ أخاه سرا فقد زانه ، و من وعظه علانیة فقد شانه؛ هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته ، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده . (تحف العقول ، ص ۵۲۰)

حدیث ۳۱۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَلِيسُ الْخَيْرِ نِعْمَةٌ، جَلِيسُ الشَّرِّ نِقْمَةٌ همنشین خوب نعمت و همنشین بد، بلا- و مصیبت است. (غررالحکم، ح ۴۷۱۹ و ۴۷۲۰)

حدیث ۳۱۵

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا رَزَقَهُ اللَّهُ خَلِيلًا صَالِحًا هَرَّ كَسٍ كَمَا خَدَّوْنَ لَهَا خَيْرًا بِخَوَافِهَا، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. (نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴)

حدیث ۳۱۶

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ، و مَنْ وَعَظَهُ عِلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ؛ هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده. (تحف العقول، ص ۵۲۰)

حدیث ۳۱۷

قال علی - علیه السلام أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الْإِخْوَانِ، وَأَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفِرَ بِهِ مِنْهُمْ حَضْرَتِ عَلِيِّ (علیه السلام) می فرماید: عاجزترین مردم کسی است که از بدست آوردن دوست عاجز بماند و از او عاجزتر کسی است که دوستان بدست آورده را از دست بدهد. (الامالی ص ۱۱۰)

حدیث ۳۱۸

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صَلَّةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ؛ خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست. (بحار الأنوار، ج ۴۶، ص ۲۹۱)

حدیث ۳۱۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: أَسَدُّ الْأَعْمَالِ ثَلَاثَةٌ ذِكْرُ اللَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالْإِنصَافُ مِنْ نَفْسِكَ وَمُؤَاسَاةُ الْآخِ فِي الْمَالِ؛ استوارترین کارها سه چیز است: یاد خداوند در همه حال، و رعایت انصاف به ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی. (نهج الفصاحه، ص ۵۷، ح ۲۹۰)

حدیث ۳۲۰

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صَلَّةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ؛ خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست. (بحار الأنوار، ج ۴۶، ص ۲۹۱)

حدیث ۳۲۱

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: أَوْشَكَكَ دَعْوُهُ وَأَسْرَعُ إِجَابَتِهِ دُعَاءُ الْمَرْءِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ؛ دعای انسان پشت سر برادر دینی اش، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است. (کافی، ج ۲، ص ۵۰۷)

حدیث ۳۲۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لَا يَكُونُ الصَّدِيقُ صَدِيقًا حَتَّى يَحْفَظَ أَخَاهُ فِي ثَلَاثٍ: فِي نَكْبَتِهِ وَغَيْبَتِهِ وَوَفَاتِهِ. دوست اگر در سه

مورد دوستش را حمایت نکند دوست نیست: در شدت و گرفتاری او، در غیبت وی و پس از مرگش. (نهج البلاغه)

حدیث ۳۲۳

امام صادق علیه السلام فرمودند: ما عذب الله أمة إلا عند استهانتهم بحقوق فقرا إخوانهم خداوند امتی را عذاب نخواهد کرد، مگر در وقتی که نسبت به حقوق برادران نیازمند خود سستی نمایند. (مستدرک، ج ۱۲، ص ۴۱۳)

حدیث ۳۲۴

امام جواد علیه السلام فرمودند: ایاک و مصاحبه الشریع، فانه كالسیف المسلول یحسن منظره و یقبیح أثره از همراهی و رفاقت با آدم شرور بپرهیز، زیرا که او مانند شمشیر برهنه است که ظاهرش نیکو و اثرش زشت است. (مسند الامام الجواد، ص ۲۴۳)

حدیث ۳۲۵

امام علی علیه السلام فرمودند: أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الْإِخْوَانِ، وَأَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفَرَ بِهِ مِنْهُمْ عاجز ترین مردم کسی است که از بدست آوردن دوست عاجز بماند و از او عاجز تر کسی است که دوستان بدست آورده را از دست بدهد (الامالی ص ۱۱۰)

حدیث ۳۲۶

امام علی علیه السلام فرمودند: إِذَا خَتَمَ الْمُؤْمِنُ أَحْبَاهُ فَقَدْ فَارَقَهُ بِهِ خَشَمٌ فِي آوْرَدِنِ وَ شَرْمَنْدَه سَاخْتِنِ دَوْسْتِ، مَقْدَمَه جَدَائِبِی از اوست. (محاضرات ج ۲ ص ۲۸)

حدیث ۳۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: افضاء سرأخیک خیانه ما جتنب ذلک؛ فاش کردن راز برادرت خیانت است؛ پس از این کار دوری کن. بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۹۱.

حدیث ۳۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من عرض لأخیه المسلم المتکلم فی حدیثه فکانما خدش وجهه؛ هر که در میان سخن برادر مسلمانش بدود، چنان است که چهره ی او را بخراشد. اصول کافی، ج ۲، ص ۶۶۰.

حدیث ۳۲۹

قال الامام علی (علیه السلام): قلوب الرجال و خشیه فمن تألفها اقبلت علیه؛ دلهای مردم گریزان است، به کسی روی می آورند که خوش رویی کند. نهج البلاغه حکمت ۵۰.

حدیث ۳۳۰

قال الامام الكاظم (عليه السلام): ليس شيء أنكى لإبليس و جنوده من زيارة الإخوان في الله بعضهم لبعض؛ هیچ چیز به اندازه ی دیدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا، ابلیس و سپاه او را درهم نمی گوید. اصول کافی، ج ۲، ص ۱۸۸.

حدیث ۳۳۱

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم): من زار أخاه في بيته قال الله عزوجل له: انت ضيفي و زائري، على قراک و قد أوجبت لك الجنة بحبك اياه؛ هر که به دیدن برادر خود در خانه اش رود، خدای عزوجل به او می فرماید: تو مهمان و زائر منی، پذیرایی از تو به عهده ی من است و من به پاداش محبت تو به او، بهشت را بر تو واجب کردم. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۴۵.

حدیث ۳۳۲

حضرت امام رضا (عليه السلام) می فرمایند: هر کس به خاطر خداوند برادری به دست آورد، خانه ای در بهشت به دست آورده است. ثواب الاعمال، ص ۱۸۲.

حدیث ۳۳۳

حضرت امام حسن (عليه السلام) می فرمایند: با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از لغزشها و کمک و همیاری در سختی ها با او برادری کن. تحف العقول، ح ۲۳۳.

حدیث ۳۳۴

حضرت امام علی (عليه السلام) می فرمایند: برادری کردن به خاطر خدا، محبت را خالص می گرداند. غررالحکم، ح ۹۸۲۸.

حدیث ۳۳۵

حضرت رسول اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) می فرمایند: مؤمن آینه ی برادر مؤمن خویش است. در غیابش خیرخواهی او می کند و در حضورش، امور ناخوشایند را از او دور می کند. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۲۳۳.

حدیث ۳۳۶

قال الامام الصادق (عليه السلام): المؤمن أخوا المؤمن عینه و دلیله و لا یخونه لا یظلمه و لا یغشه، و لا یعده عدۀ فیخلفه؛ مؤمن برادر مؤمن است، چشم او را راهنمای اوست. به او خیانت و ستم نمی کند، فریبش نمی دهد و وعده ای به او نمی دهد که به آن عمل نکند. اصول کافی، ج ۲، ص ۱۶۶.

حدیث ۳۳۷

قال الامام علی (عليه السلام): ینبغی للمسلم أن یتجنب مواخاة: الماجن الفاجر، والأحق، و الکذاب؛ مسلمان باید از برادری کردن با سه گروه دوری کنند: شوخ بی حیا، احمق و دروغگو. اصول کافی، ج ۲، ص ۶۳۹.

حدیث ۳۳۸

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم): النظر إلى الاخ توده في الله عزوجل عبادة؛ نگاه کردن به برادر(دینی) و دوستی کردن با او به خاطر خداوند بزرگ، عبادت است. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۲۷۹.

حدیث ۳۳۹

قال الامام الصادق (عليه السلام): تحتاج الإخوة فيما إلى ثلاثة أشياء فإن استعملوها و إلا تباينو و تباغضوا و هي: التناصف و التراحم و نفى الحسد؛ برادران در میان خود به سه چیز نیازمندند که اگر به کار بندند، دوستی بیاید و گرنه از یکدیگر جدا شوند و دشمن هم گردند، آن سه چیز این هاست: انصاف با یکدیگر، مهربانی با یکدیگر و حسد نبردن نسبت به هم. تحف العقول، ح ۳۲۲.

حدیث ۳۴۰

قال الامام الباقر (عليه السلام): لاتقارن و لاتواخ اربعة: الاحق و البخيل و الجبان و الكذاب؛ با چهار کس هم نشینی و برادری مکن: احمق، بخیل، ترسو و دروغگو. خصال شیخ صدوق ص ۲۴۴.

حدیث ۳۴۱

قال الامام علی (عليه السلام): من اتخذ أخا بعد حسن الإختبار دامت صحبته و تأكدت مودته. من اتخذ أخا من غير اختبار ألجأه الإفطار الی مرافقه الأسرار؛ هر که بعد از آزمایش درست، برادری انتخاب کند، رفاقتش بیاید و دوستیش استوار گردد و هر که بدون آزمایش برادری را انتخاب کند، به همنشینی با بدان دچار خواهد شد. غررالحکم، ح ۸۹۲۱.

حدیث ۳۴۲

قال الإمام علی (عليه السلام): عود لسانك لين الكلام و بذل السلام، يكثر محبوبك و يقل مبغضوك. امام علی (عليه السلام) فرمودند: زبانت را به نرم گویی و سلام کردن (به دیگران) عادت ده، تا دوست دارانت زیاد شوند و بدخواهانت اندک. «غررالحکم، ح ۶۲۳۱»

همسایه**حدیث ۱**

امام صادق علیه السلام: ثَلَاثَةٌ تُكَدِّرُ الْعَيْشَ : السُّلْطَانُ الْجَائِرُ ، وَالْجَارُ السَّوْءُ ، وَالْمَرْأَةُ الْيَدِيَّةُ ؛ سه چیز زندگی را تیره می کند : فرمانروای ستمگر ، همسایه بد و زن بدزبان و وقیح . تحف العقول : ۳۲۰ منتخب میزان الحکمه : ۴۲۲

حدیث ۲

امام علی علیه السلام: أَمَرْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ أَنْ نَدْفِنَ مَوْتَانَا وَسَطَ قَوْمٍ صَالِحِينَ ؛ فَإِنَّ الْمَوْتَى يَتَأَذُونَ بِجَارِ السَّوْءِ كَمَا يَتَأَذَى بِهِ الْأَحْيَاءُ ؛ رَسُولُ خِدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ بِهِ مَا دَسْتور داد مردگانمان را در میان مردمانی صالح به خاک بسپاریم ؛ زیرا مردگان نیز همچون زندگان از همسایه بد رنج می برند . کنز العمال : ۴۲۹۱۶ منتخب میزان الحکمه : ۵۲۲

حدیث ۳

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَبْدٌ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ؛ کسی که همسایه از شرش در امان نباشد به بهشت نمی رود. (نهج الفصاحه، ح ۲۵۳۲)

حدیث ۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مِنْ حُسْنِ الْجَوَارِ تَفَقُّدُ الْجَارِ؛ از نشانه‌های حُسن همسایگی جویا شدن از احوال همسایه است. تحف العقول: ۸۵ و منتخب میزان الحکمه: ۱۲۴

حدیث ۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ تَطَلَّعَ عَلَى أَسْرَارِ جَارِهِ انْهَتَكَ أَسْتَارُهُ؛ هر که در پی آگاهی از اسرار همسایه‌اش باشد، پرده‌اش دریده می‌شود. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۸۷۹۸

حدیث ۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَنْ أَحْسَنَ إِلَى جِيرَانِهِ كَثُرَ خَدَمُهُ؛ هر کس به همسایگانش نیکی کند، خادمانش زیاد شوند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۹۶۷

حدیث ۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: سَلِّ عَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ؛ پیش از [خرید] خانه، درباره همسایه پرس و جو کن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۵۹۸

حدیث ۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جاورٍ مَنْ تَأْمَنُ شَرَّهُ، وَلَا يَعْدُوكَ خَيْرُهُ؛ با کسی که از بدی‌اش ایمن باشی و خیرش از تو نگذرد، همسایگی کن. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۷۳۷

حدیث ۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: مَا عَزَّ مَرِينٌ ذَلَّ جِيرَانُهُ؛ عزت نیافت آن که همسایه‌اش را خوار کرد. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۴۸۶

حدیث ۱۰

امام صادق علیه السلام فرمودند: مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا اسْتَعْفَافًا عَنِ النَّاسِ وَ سَعِيًّا عَلَى أَهْلِهِ وَ تَعَطُّفًا عَلَى جَارِهِ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ وَجْهُهُ مِثْلُ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ؛ هر کس دنیا را طلب کند به قصد این که آبروی خود را از مردم حفظ، رفاه خانواده‌اش را تأمین و به همسایه‌اش کمک کند، وقتی با خدا دیدار کند، چهره‌اش همانند ماه شب بدر می‌درخشد. وسائل الشیعه، ج ۱۷، ص ۲۱

حدیث ۱۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فليحسن إلى جاره و من كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فليكرم ضيفه و من كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فليقل خيرا أو ليسكت؛ هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد با همسایه خویش نکوئی کند هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد مهمان خویش را گرامی دارد هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد سخن به خیر گوید یا خاموش ماند. نهج الفصاحه

حدیث ۱۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما آمن بی من بات شعبان و جاره جائع إلى جنبه و هو يعلم به؛ هر که سیر بخوابد و همسایه او پهلویش گرسنه باشد و او بداند به من ایمان ندارد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ليس المؤمن الذي يشع و جاره جائع إلى جنبه؛ هر که سیر باشد و همسایه اش پهلویش وی گرسنه باشد، مؤمن نیست. نهج الفصاحه

حدیث ۱۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لأن يزني الرجل بعشره نسوة خير له من أن يزني بامرأه جاره، و لأن يسرق الرجل من عشرة أبيات أيسر له من أن يسرق من بيت جاره؛ این که مرد باده زن زنا کند گناه آن کمتر است تا با زن همسایه خویش زنا کند و این که مرد از ده خانه دزدی کند برای وی آسان است تا از خانه همسایه خویش بدزدد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۵

صلوا قرا باتکم و لا تجاوروهم فإن الجوار يورث بينكم الضغائن؛ با خویشان دوستی کنید و همسایه ایشان مشوید که همسایگی میان شما کینه ها پدید آرد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: صله الرحم و حسن الخلق و حسن الجوار يعمران الديار و يزدن في الأعمار؛ پیوند خویشان و نیک خوئی و خوش همسایگی شهرها را آباد کند و عمرها را فزونی دهد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الزانی بحليله جاره لا ينظر الله إليه يوم القيامة و لا يزكّيه و يقول له: ادخل النار مع الداخلين؛ آن که با زن همسایه خود زنا کند روز قیامت خدا به او ننگرد و او را پاک نکند و بدو گوید با جهنمیان بجهنم برو. نهج الفصاحه

حدیث ۱۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب عند الله خیرهم لصاحبه و خیر الجیران عند الله خیرهم لجاره؛ بهترین رفیقان پیش خدا کسی است که برای رفیق خود بهتر باشد و بهترین همسایگان کسی است که برای همسایه خود بهتر باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۱۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حقّ الجار إن مرض عدته و إن مات شیعته و إن استقرضك أقرضته و إن أصابه خیر هنأته و إن أصابته مصیبه عزّیته و لا ترفع بناءك فوق بناءه فتسدّ علیه الرّیح؛ حق همسایه آن است که اگر مریض شد، عیادتش کنی و اگر مرد همراه جنازه اش بروی و اگر از تو قرض خواست بدهی و اگر حادثه خوشی بر او رخ داد بدو تهنیت گویی و اگر مصیبتی رخ داد تعزیتش گویی و بنای خود را از بنای او فراتر نبری و جریان باد را بر او نبندی. نهج الفصاحه

حدیث ۲۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حرمة الجار علی الجار کحرمة دمه؛ حرمت همسایه بر همسایه چون حرمت خون او است. نهج الفصاحه

حدیث ۲۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجار قبل الدّار و الرّفیق قبل الطّریق و الزّاد قبل الرّحیل؛ همسایه را پیش از خانه و رفیق را پیش از راه و توشه را پیش از سفر باید جست. نهج الفصاحه

حدیث ۲۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجار أحقّ بشفعه جاره ینتظر بها و إن كان غائبا إذا كان طریقهما واحدا؛ در معامله سهم همسایه مقدم است اگر راه آنها یکی است باید منتظر او بماند اگر چه غایب باشد. نهج الفصاحه

حدیث ۲۳

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جار الدّار أحقّ بدار الجار؛ همسایه خانه در خرید خانه همسایه مقدم است. نهج الفصاحه

حدیث ۲۴

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تعوّذوا بالله من ثلاث فواقر: جار سوء إن رأى خیرا کتمه و إن رأى شرا أذاعه و زوجة سوء إن دخلت علیها لسنتک و إن غبت عنها خانک و إمام سوء إن أحسنت لم یقبل و إن أسأت لم یغفر؛ از سه چیز به خدا پناه ببرید که کمر شکن است: همسایه بد که اگر خیری ببیند مستور دارد و اگر بدی ببیند منتشر سازد و همسر بدی که اگر پیش وی باشی بد زبانی کند و اگر پیش وی نباشی به تو خیانت کند و پیشوای بدی که اگر نیکی کنی نپذیرد و اگر بدی کنی نبخشد.

نهج الفصاحه

حدیث ۲۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اوصیکم بالجار؛ شما را در باره همسایه سفارش می کنم. نهج الفصاحه

حدیث ۲۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنَّ اللهَ تعالى ليدفع بالمسلم الصَّالح عن مائه أهل بيت من جيرانه البلاء. خداوند به خاطر مسلمان پارسا بلا را از صد خانه همسایه او دفع می کند. نهج الفصاحه

حدیث ۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إن أحببتم أن يحبكم الله ورسوله فادّوا إذا ائتمتم وصدقوا إذا حدّثتم و أحسنوا جوار من جاورك؛ اگر می خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما سپردند رد کنید و همین که سخن می گوئید راست گوئید و با همسایگان خود به نیکی رفتار کنید. نهج الفصاحه

حدیث ۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أراد أحدكم أن يبيع عقاره فليعرضه على جاره؛ وقتی کسی بخواهد خانه یا ملک خویش را بفروشد باید نخست به همسایه خویش پیشنهاد کند. نهج الفصاحه

حدیث ۲۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أثنى عليك جيرانك أنك محسن فأنت محسن و إذا أثنى عليك جيرانك أنك مسيء فأنت مسيء؛ اگر همسایگان تو را نیکوکار دانستند، نیکوکاری و اگر همسایه گانت تو را بدکار شمردند، بد کاری. نهج الفصاحه

حدیث ۳۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اثنان لا ينظر الله إليهم يوم القيامة قاطع الزحم و جار السوء؛ دو کس را خداوند روز قیامت به نظر رحمت نمی نگرد، آنکه با خویشان ببرد و آنکه با همسایه بدی کند. نهج الفصاحه

حدیث ۳۱

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: من الفواقر التي تقصم الظهر جار إن رأى حسنة أطفالها و إن رأى سيئة أفشاهها؛ از بلاهای کمرشکن، همسایه ای است که اگر کردار خوبی را ببیند نهانش سازد، و اگر بد کرداری ببیند آن را فاش کند. تحف العقول، ص ۵۱۷

حدیث ۳۲

قالَ الأمامُ علی - علیه السلام - : فی وصیته لِلحَسَنِ - علیه السلام - : سَلَّ عَنِ الرَّفِیقِ قَبْلَ الطَّرِیقِ، وَعَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ ؛ امام علی - علیه السلام - ضمن سفارشی به فرزندش امام حسن - علیه السلام - فرمودند: پیش از آن که بخواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویا باش، و پیش از آن که منزلی را تهیه کنی همسایگان را بررسی کن که چگونه هستند. بحار الأنوار، ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح ۳۶

حدیث ۳۳

قالَ رَسُولُ اللَّهِ - صلی الله علیه وآله - : حَسِّنُوا أَخْلَاقَكُمْ، وَ أَلْطَفُوا جِیرَانَكُمْ، وَ أَكْرَمُوا نِسَائِكُمْ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِغَیْرِ حِسَابٍ؛ رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: رفتار و اخلاق خود را نیکو سازید، نسبت به همسایگان با ملاحظت و محبت برخورد نمائید، زنان و همسران خود را گرامی دارید تا بدون حساب وارد بهشت گردید. اعیان الشیعه، ج ۱، ص ۳۰۱

حدیث ۳۴

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند: اَزْبَعُ تَرِیدُ الرِّزْقِ: حُسْنُ الخُلُقِ وَ حُسْنُ الجِوارِ وَ كَفُّ الأذی وَ قَلَّةُ الضَّجْرِ؛ چهار چیز روزی را زیاد می کند: خوش اخلاقی، خوش رفتاری با همسایه، اذیت نکردن و کم کردن بی تابی. معدن الجواهر، ص ۳۹.

حدیث ۳۵

امام علی علیه السلام می فرمایند: زَكُوَةُ النِّسَارِ بَرُّ الجِیرانِ وَ صِلَةُ الأرحامِ؛ زکات رفاه، نیکی با همسایگان و صله رحم است. غرر الحکم، ح ۵۴۵۳.

حدیث ۳۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: عزیز و بزرگ نخواهد شد کسی که همسایگان خود را خوار گرداند. غرر الحکم، باب همسایگی

حدیث ۳۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بد همسایگی از نشانه های پستی است. غرر الحکم، باب همسایگی

حدیث ۳۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: رسیدگی به همسایگان (و سر و سامان دادن به حال و وضع آنان) از جوانمردی است. غرر الحکم، باب همسایگی

حدیث ۳۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که نیکی و احسان کند به همسایگان خود خدمتکارانش بسیار شوند. غرر الحکم، باب همسایگی

حدیث ۴۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بد همسایگی و بد کرداری نسبت به نیکان از بزرگترین پستی هاست. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث ۴۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: نخست از همسایه پرسش کن سپس از خانه. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث ۴۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: مجاورت و همسایگی کن با کسی که از شرش در امان باشی و خیر او از تو نگذرد. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث ۴۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: همسایه بد ، بزرگترین ، سختی و سخت‌ترین گرفتاری است. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث ۴۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بد همسایه‌ای است همسایه بد. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث ۴۵

إِنْ أَحْبَبْتُمْ أَنْ يُحِبَّكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ فَأَدُّوا إِذَا أْتَمَنْتُمْ وَأَصِدُّوا إِذَا حَدَّثْتُمْ وَأَحْسِنُوا جِوَارَ مَنْ جَاوَزَكُمْ؛ اگر می‌خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما سپردند به سلامت برگردانید و چون سخن گویند راست گویند و با همسایگان خود به نیکی رفتار نمایید. نهج الفصاحه، ح ۵۵۴.

حدیث ۴۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اَلْتَمِسُوا الْجَارَ قَبْلَ شِرَاءِ الدَّارِ وَالرَّفِيقَ قَبْلَ الطَّرِيقِ؛ پیش از خرید خانه، از همسایه ، و پیش از راهی شدن، از همراه پرس و جو کنید مستدرک الوسائل ، ج ۸ ، ص ۴۳۱

حدیث ۴۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَبْدٌ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ؛ بنده ای که همسایه اش از شر او در امان نباشد، وارد بهشت نمی شود. (مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۲۵)

حدیث ۴۸

امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: حسن همسایگی، این نیست که آزار نرسانی، بلکه حسن همسایگی این است که در برابر آزار

و اذیت همسایه، شکایا باشی. تحف العقول، ح ۴۰۹.

حدیث ۴۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از نشانه های حسن همسایگی، جویا شدن از احوال همسایه است. تحف العقول، ح ۸۵.

حدیث ۵۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: احترام همسایه بر انسان، همانند احترام مادرش می باشد. مکارم الخلاق، ج ۱، ص ۲۷۴.

حدیث ۵۱

حضرت امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: لیس منا لم یأمن جاره توائقه. از ما نیست کسی که همسایه اش از شر او در امان نباشد. عیون الاخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۴.

حدیث ۵۲

قال الإمام العسکری - علیه السلام - : قال رجل لرسول الله - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : فُلَانٌ يَنْظُرُ إِلَى حَرَمِ جَارِهِ وَإِنْ أُمِكنَهُ مُوَأَقِعَهُ حَرَامٍ لَمْ يَضِقْ عَنْهُ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَ... امام حسن عسگری - علیه السلام - فرمودند: مردی به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - گفت: فلان کس به حرم (همسر) همسایه خود چشم می دوزد و اگر امکان عمل نامشروع دست دهد، کوتاهی نمی کند، پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - غضبناک شد و فرمودند: او را حاضر کنید، مردی که در کنار پیامبر بود گفت: یا رسول الله او از پیروان شما است و به علی - علیه السلام - عشق می ورزد و از دشمنان ما بیزاری می جوید. پیامبر - صلی الله علیه و آله - فرمودند: نگو که چنین کسی از شیعیان ما است، او دروغگو است زیرا شیعیان ما آن هایی هستند که همگام با ما و پیرو ما در اعمال باشند. «الثالی الاخبار، ج ۵، ص ۱۵۷»

طبیعت و محیط زیست

حدیث ۱

قال الامام علی - علیه السلام - للاشتر نخعی: وَلِيَكُنْ نَظْرُكَ فِي عِمَارَةِ الْأَرْضِ أَبْلَغَ مِنْ نَظْرِكَ فِي اسْتِجْلَابِ الْخَرَاكِ لِأَنَّ ذَلِكَ لَا يَدْرُكُ إِلَّا بِالْعِمَارَةِ. امام علی - علیه السلام - به مالک اشتر فرمودند: باید توجه تو به آباد کردن زمین بیش از توجه به گرفتن خراج باشد؛ زیرا آن (خراج) جز در نتیجه آبادانی فراهم نمی آید. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث ۲

قال الامام علی - علیه السلام - : لا تُؤوُوا التُّرَابَ خَلْفَ الْبَابِ فَإِنَّهُ مَأْوَى الشَّيَاطِينِ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: خاکروبه را پشت در منزل نریزید؛ زیرا جایگاه شیاطین است. «علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۸۳»

حدیث ۳

قال الامام الصادق - عليه السلام - : إزرعوا و اغرسوا و الله ما عمَل النَّاسُ عَمَلًا - أَجَلٌ و لا أَطِيبَ مِنْهُ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: زراعت کنید و درخت بکارید؛ به خدا قسم آدمیان کاری برتر و پاک‌تر از این نکرده‌اند. «بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۶۸»

حدیث ۴

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لا تَطِيبُ السِّكْنَى إِلَّا بِثَلَاثٍ: الْهَوَاءِ الطَّيِّبِ وَ الْمَاءِ الْغَزِيرِ الْعَذْبِ وَ الْأَرْضِ الْخَوَّارَةِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: زندگی جز با سه چیز خوش نمی‌شود: هوای پاک، آب فراوان گوارا و زمین نرم و سست (آماده زراعت). «تحف العقول، ص ۳۲۰»

حدیث ۵

قال الامام علی - عليه السلام - : النَّظْرُ إِلَى الْخُضْرَةِ نُشْرَةٌ. امام علی - عليه السلام - فرمودند: نگاه کردن به سبزه، موجب شادابی است. «نهج البلاغه، حکمت ۴۰۰»

حدیث ۶

قال الامام الصادق - عليه السلام - : النَّشْوَةُ فِي عَشْرَةِ أَشْيَاءَ: الْمَشَى وَ الرُّكُوبِ وَ الْإِرْتِمَاسِ فِي الْمَاءِ وَ النَّظْرِ إِلَى الْخُضْرَةِ ... امام صادق - عليه السلام - فرمودند: شادابی در ده چیز است: پیاده روی، (اسب) سواری، آب تنی (شنا) و نگاه کردن به سبزه ... «الخصال، ص ۴۴۳»

حدیث ۷

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لَا تُفْسِدُ عَلَى الْقَوْمِ مَاءَهُمْ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: آب مورد نیاز مردم را آلوده نکن. «الکافی، ج ۳، ص ۶۵»

حدیث ۸

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لَقَدْ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - يَمُرُّ عَلَى الْمَدْرَةِ فِي وَسْطِ الطَّرِيقِ فَيَنْزِلُ عَنْ دَائِبَتِهِ حَتَّى يُنَحِّبَهَا بِيَدِهِ عَنِ الطَّرِيقِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: امام سجاد - عليه السلام - هرگاه در میان راه به کلوخی بر می‌خورد، از مرکب پیاده می‌شد و با دستش آن را از راه دور می‌کرد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۵۰»

حدیث ۹

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لَا تَقْطَعُوا الثَّمَارَ فَيَبِعَتْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ الْعَذَابَ صَبًّا. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: درختان میوه را قطع نکنید که خداوند بر شما عذاب فرو می‌ریزد. «الکافی، ج ۵، ص ۲۹۴»

حدیث ۱۰

قال الامام الصادق - عليه السلام - : الْكِيمِيَاءُ الْأَكْبَرُ الزَّرَاعِيَّةُ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: بزرگ‌ترین کیمیا، کشاورزی

است. «الکافی، ج ۵، ص ۲۶۱»

حدیث ۱۱

قال الامام الصادق - عليه السلام - : ما فی الأعمالِ شئیٌ اُحِبُّ اِلَى اللّٰهِ تَعَالٰی مِنَ الزَّرَاعِیَةِ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: در میان کارها، کاری محبوب تر از کشاورزی، در نزد خدای متعال نیست. «مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۴۶۱»

حدیث ۱۲

قال الامام الصادق - عليه السلام - : الزَّارِعُونَ كُنُوزُ الْأَنْبَاءِ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: کشاورزان گنج‌های مردمان‌اند. «الکافی، ج ۵، ص ۲۶۱»

حدیث ۱۳

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : اُطْبُوا الزَّرْعَ فِي خَبَايَا الْأَرْضِ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: روزی را از آنچه در زمین پنهان است، بجوید. «کنز العمال، ح ۹۳۰۲»

حدیث ۱۴

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : ما مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر که نهالی بکارد، خداوند به مقدار میوه‌ای که از آن درخت به دست می‌آید، در نامه اعمال او پاداش می‌نویسد. «کنز العمال، ح ۹۰۵۷»

حدیث ۱۵

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَ فِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ، فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا، فَلْيَغْرِسْهَا. رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: اگر قیامت فرا رسد و در دست یکی از شما نهالی باشد، چنانچه بتواند قبل از برخواستن آن را بکارد، باید آن را بکارد. «کنز العمال، ح ۹۰۵۶»

حدیث ۱۶

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : ما مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ أَوْ طَيْرٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر مسلمانی درختی بنشانند یا کشته‌ای بکارد و انسان یا پرنده یا چارپایی از آن بخورد، برای او صدقه محسوب می‌شود. «مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۴۶۰»

حدیث ۱۷

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : مَنْ نَصَبَ شَجْرَةً وَ صَبَرَ عَلَى حِفْظِهَا وَالْقِيَامِ عَلَيْهَا حَتَّى تُثْمِرَ كَانَ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُصَابُ مِنْ ثَمَرِهَا صَدَقَةٌ عِنْدَ اللَّهِ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر کس درختی بکارد و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هر چه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت. «میزان الحکمه، ح ۹۱۴۳»

حدیث ۱۸

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : مَنْ أَمَاطَ عَنِ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ مَا يُؤْذِيهِمْ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ قِرَاءَةِ أَرْبَعِ مِائَةِ آيَةٍ كُلُّ حَرْفٍ مِنْهَا بِعَشْرِ حَسَنَاتٍ. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر کس چیز آزار دهنده‌ای را از راه مسلمانان بردارد، خداوند پاداش قرائت چهارصد آیه را که برای هر آیه ده حسنه است، در نامه اعمال او می‌نویسد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۵۰»

حدیث ۱۹

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : لا تُحْرِقُوا النَّخْلَ وَ لا تُغْرِقُوهُ بِالْمَاءِ وَ لا تَقْطَعُوا شَجَرَةً مُنْمِرَةً وَ لا تُحْرِقُوا زَرْعًا لِأَنَّكُمْ لا تَدْرُونَ لَعَلَّكُمْ تَحْتَاوُونَ إِلَيْهِ. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: نخل را نسوزانید و آن را در آب غرق نکنید. درخت بارور را قطع نکنید و زراعت را به آتش نکشید؛ زیرا شما نمی‌دانید، شاید در آینده به آن نیازمند شوید. «الکافی، ج ۵، ص ۲۹»

حدیث ۲۰

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : النَّظْرُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ عِبَادَةٌ: النَّظْرُ فِي وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ وَ فِي الْمُصْحَفِ وَ فِي الْبَحْرِ. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: نگاه کردن به سه چیز عبادت است: به صورت پدر و مادر، به قرآن و به دریا. «بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۳۶۸»

حدیث ۲۱

امام علی علیه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ فِي عِبَادِهِ وَ بِلَادِهِ فَإِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبُهَائِمِ؛ تقوای الهی را درباره بندگان خدا و شهرهای او رعایت کنید؛ زیرا حتی از اماکن و حیوانات از شما سؤال خواهد شد. نهج البلاغه، از خطبه ۱۶۶.

حدیث ۲۲

امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: گنج‌های الهی در زمین نهفته است و هیچ کاری نزد خداوند، محبوب‌تر از زراعت و کشاورزی نیست. تمام پیامبران خدا کشاورز بودند، جز ادریس که کارش دوزندگی بود. الحدیث، ص ۶.

حدیث ۲۳

قال الامام الباقر - عليه السلام - : خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْثُ. امام باقر - عليه السلام - فرمودند: بهترین کارها کشاورزی است. «میزان الحکمه، ح ۷۵۴۵»

مسافرت و آداب آن**حدیث ۱**

قال الامام الرضا - عليه السلام - : إِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَنزِلِكَ فِي سَفَرٍ أَوْ حَضَرٍ، فَقُلْ: بِسْمِ اللَّهِ، آمَنْتُ بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ إِلا بِاللَّهِ. امام رضا - عليه السلام - فرمودند: هر گاه برای سفر یا غیر آن از منزل خارج شدی، بگو: به نام خدا، ایمان

آوردم به خدا، توکل کردم به او، هر چه خدا بخواهد، همان می شود، و هیچ قدرت و نیرویی غیر از خدا نیست. «اصول کافی، ج ۲، ص ۵۴۳».

حدیث ۲

كَانَ أَبُو جَعْفَرٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - إِذَا أَرَادَ سَفْرًا جَمَعَ عِيَالَهُ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ قَالَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوِدُّكَ دِينِي وَنَفْسِي وَمَالِي وَأَهْلِي وَوَلَدِي وَجِيرَانِي. امام باقر - عليه السَّلَامُ - زمانی که می خواستند مسافرت کنند، عیال و فرزندان را در خانه ای جمع کرده، دعا می نمودند و می فرمودند: خدایا دین، نفس، مال، اهل، فرزندان و همسایگان خودم را به تو می سپارم. «وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۷۶».

حدیث ۳

قَالَ الْإِمَامُ الْبَاقِرُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : إِذَا أَرَدْتَ سَفْرًا فَاسْتَرْ سَيِّئَاتِكَ مِنْ رَبِّكَ بِمَا طَابَتْ بِهِ نَفْسُكَ. امام باقر - عليه السَّلَامُ - فرمودند: هر گاه عزم سفر کردی، سلامت خود را با دادن صدقه ای که دلت به آن خشنود است از خداوند بخواه. «مکارم الاخلاق، ص ۲۵۷».

حدیث ۴

لَمَّا سَمِعَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَبَا ذَرٍّ، شَيْعَةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَقِيلُ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ وَعَمَارُ بْنُ يَاسِرٍ، قَالَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ: وَدَّعُوا أَحَاكُمْ فَإِنَّهُ لَا بَيْدَ لِلشَّخِصِ أَنْ يُمَضِّيَ وَلِلْمُشَيِّعِ أَنْ يَرْجِعَ. زمانی که حضرت علی - عليه السَّلَامُ - ابوذرا (در ماجرای تبعید او به ریزه) بدرقه می کردند، امام حسن - عليه السلام - و امام حسین - عليه السَّلَامُ - و عقیل و عبدالله بن جعفر و عمار بن یاسر نیز او را بدرقه کردند، حضرت علی - عليه السَّلَامُ - فرمودند: برادران را وداع کنید که مسافر، باید برود و بدرقه کننده برگردد. «من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۷۵».

حدیث ۵

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : إِذَا قَدِمَ الرَّجُلُ مِنَ السَّفَرِ وَدَخَلَ مَنْزِلَهُ يَتَّبِعِي أَنْ لَا يَسْتَعْمَلَ بِشَيْءٍ حَتَّى يَصُبَّ عَلَى نَفْسِهِ الْمَاءَ وَ يُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ وَيَسْتَجِدَّ وَيَشْكُرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ. امام صادق - عليه السَّلَامُ - فرمودند: وقتی کسی از مسافرت برگشت و داخل خانه اش شد، سزوار است قبل از هر چیز حمام کرده و دو رکعت نماز (مستحبی) گزارد و سجده کند و صد مرتبه خدا را شکر نماید. «مکارم اخلاق، ص ۲۷۶».

حدیث ۶

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : كَانَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ يُصَافِحُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا، فَإِذَا قَدِمَ الْوَاحِدُ مِنْهُمْ فِي سَفَرِهِ فَلَقِيَ أَخَاهُ عَائِقَهُ. امام صادق - عليه السَّلَامُ - فرمودند: اصحاب پیامبر - صلی الله علیه و آله - (موقع بازگشت از حبشه) با هم مصافحه کردند (دست دادند) و هر گاه یکی از آنها از سفر باز می گشت و برادرش را ملاقات می کرد با او معانقه (دست در گردن انداختن و دیده بوسی) می کرد. «مکارم اخلاق، ص ۲۷۶».

حدیث ۷

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : أَلْتَوَاضَلُ بَيْنَ الْإِخْوَانِ فِي الْحَضَرِ التَّرَاوُرُ وَفِي السَّفَرِ التَّكَاتُبُ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند:

ارتباط با برادران در حضر (وطن) به وسیله دید و بازدید انجام می‌گیرد و در مسافرت با نامه. «وسائل الشیعه، ج ۸ ص ۴۹۴».

حدیث ۸

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : إِنَّ أَبِي كَانَ يَقُولُ: مِنْ قُوَّةِ الْمُسَافِرِ حِفْظُ نَفَقَتِهِ. إِمَامُ صَادِقٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فَرَمُودُنْدُ: پَدْرَم (إِمَامُ بَاقِرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)) مِی فَرَمُودُنْدُ: نَکْهَدَارِی وَ حَفْظُ آذَوْقَه (دَر طَوَّلِ سَفَرِ) مَوْجِبُ قَدْرَتِ وَ تَوَانِیِی مَسَافِرِ مِی شُود. «فُرُوعِ کَافِی، ج ۴، ص ۳۶۳».

حدیث ۹

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : يَكْرَهُ السَّفَرُ وَالسَّعْيُ فِي الْحَوَائِجِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بُكْرَةً مِنْ أَجْلِ الصَّلَاةِ فَأَمَّا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَجَائِزٌ يُتَبَرَّكُ بِهِ. إِمَامُ صَادِقٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فَرَمُودُنْدُ: سَفَرِ وَ تَلَاشِ بَرِی بَرِ آوَرْدَنِ حَاجَاتِ خُودِ دَر صَبِیحِ جَمْعَه، بَه خَاطِرِ نَمَازِ جَمْعَه مَکْرُوهِ اسْتِ، أَمَّا بَعْدُ از نَمَازِ جَمْعَه جَائِزِ وَ پَر بَرِکَتِ مِی بَاشَد. «بَحَارِ الْإِنْوَارِ، ج ۷۶، ص ۲۲۴».

حدیث ۱۰

كَانَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - إِذَا أَرَادَ سَفَرًا، قَالَ: اَللّٰهُمَّ خَلِّ سَبِيلَنَا، وَ أَحْسِنْ تَسْبِيْرَنَا، وَ أَعْظِمْ عَافِيَتَنَا. إِمَامُ صَادِقٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَ قَتِي ارَادَه سَفَرِ مِی كَرْدَنْدُ، مِی فَرَمُودُنْدُ: خَدَايَا رَاهِ رَا بَرِ مَا بَگِشَا، وَ سَفَرِ مَا رَا نِيكُو قَرَارِ بَدَه، وَ سَلَامَتِ وَ عَافِيَتِ مَا رَا زِيَادِ كَرْدَانِ. «مَنْ لَا يَحْضُرُهَ الْفَقِيْهَ، ج ۲، ص ۲۷۱».

حدیث ۱۱

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : إِفْتَتِحْ سَفْرَكَ بِالصَّدَقَةِ، وَ اقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ إِذَا بَدَأَ لَكَ. إِمَامُ صَادِقٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فَرَمُودُنْدُ: سَفَرَتِ رَا بَا صَدَقَه آغَازِ كَنِ وَ هَر گَاهِ بَرَايَتِ مَشْكَلِي پِيْشِ آمَدِ، آيَه الْكُرْسِي رَا بَخُوَانِ. «فُرُوعِ كَافِی، ج ۴، ص ۲۸۳».

حدیث ۱۲

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - : حَقُّ عَلَى الْمُسْلِمِ إِذَا أَرَادَ سَفَرًا أَنْ يُعَلِّمَ إِخْوَانَهُ وَ حَقُّ عَلَى إِخْوَانِهِ إِذَا قَدِمَ أَنْ يَأْتُوهُ. پِيَامْبَرِ خَدَا - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - فَرَمُودُنْدُ: شَايَسْتَه اسْتِ مَسْلَمَانِ، هَنگَامِ مَسَافَرَتِ بَرَادَرَانِشِ رَا مَطْلَعِ كَرْدَانْدِ وَ بَرَادَرَانِشِ نِيْزِ هَنگَامِ بَاز گِشْتِ، بَه اسْتَقْبَالِ او بَرُوندِ. «وَسَائِلُ الشَّيْخِ، ج ۵، ص ۳۲۹».

حدیث ۱۳

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - : مِنْ السُّنَّةِ إِذَا خَرَجَ الْقَوْمُ فِي سَفَرٍ أَنْ يُخْرِجُوا نَفَقَتَهُمْ، فَإِنَّ ذَلِكَ أَطْيَبُ لَأَنْفُسِهِمْ، وَ أَحْسَنُ لِأَخْلَاقِهِمْ. رَسُولُ أَكْرَمِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - فَرَمُودُنْدُ: از كَارَهَايِ نِيكِ اَيْنِ اسْتِ كِه وَ قَتِي گَرْوهِي بَه مَسَافَرَتِ مِی رُوندِ، خَرَجِ سَفَرِشَانِ رَا بَا خُودِ بَرَادَرَنْدِ كِه اَيْنِ كَارِ مَوْجِبِ آرَامِشِ خَاطِرِ وَ خُوشِ اخْلَاقِي آنَانِ خَوَاهَدِ بُوَد. «مَنْ لَا يَحْضُرُهَ الْفَقِيْهَ، ج ۲، ص ۲۸۷».

حدیث ۱۴

كان رسول الله - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - يُسَافِرُ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَقَالَ: يَوْمَ الْخَمِيسِ يَوْمٌ يُحِبُّهُ اللهُ وَرَسُولُهُ وَمَلَائِكَتُهُ. پیامبر - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - در روز پنج‌شنبه مسافرت می‌کردند و می‌فرمودند: پنجشنبه روزی است که خدا و رسولش و ملائکه آن را دوست دارند. «بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۲۲۶».

حدیث ۱۵

قَالَ رَسُولُ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : عَلَيْكُمْ بِالسَّيْرِ فِي اللَّيْلِ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطَوَّسُ بِاللَّيْلِ. پیامبر خدا - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: شبانه سفر کنید که زمین به وسیله شب پوشیده می‌شود. «روضه کافی، ج ۸، ص ۳۱۴».

حدیث ۱۶

كان رسول الله - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - إِذَا وَدَّعَ الْمُؤْمِنَ، قَالَ: رَحِمَكُمُ اللهُ وَزَوَّدَكُمُ التَّقْوَى وَوَجَّهَكُمُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ. پیامبر - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وقتی مؤمنی را وداع می‌کردند، می‌فرمودند: خدا تو را رحمت کند و به تقوایت بیافزاید و تو را به هر خیری برساند. «من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۷۶».

حدیث ۱۷

فِي وَصِيَّةِ رَسُولِ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - لِعَلِيٍّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : يَا عَلِيُّ لَا تَخْرُجَ فِي سَفَرٍ وَخَدَاكَ. در وصیت حضرت پیامبر - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - به علی - عَلَيْهِ السَّلَامُ - آمده است: یا علی تنها مسافرت نکن. «روضه کافی، ج ۸، ص ۳۰۳».

حدیث ۱۸

قَالَ رَسُولُ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤْمَرُوا أَحَدَهُمْ. رسول اکرم - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: هرگاه سه نفر همسفر باشند، باید یکی را از میانشان سرپرست خود نمایند. «میزان الحکمه، ج ۴، ص ۴۷۱».

حدیث ۱۹

قَالَ رَسُولُ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ. رسول خدا - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: بزرگ قوم، خادم آنها در سفر است. «مکارم اخلاق، ص ۲۶۵».

حدیث ۲۰

قَالَ رَسُولُ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : مَنْ أَعَانَ مُؤْمِنًا مُسَافِرًا، نَفَسَ اللهُ عَنْهُ ثَلَاثًا وَسَبْعِينَ كُرْبِيَةً. رسول اکرم - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: هر کس مسافر مؤمنی را کمک کند، خداوند از او هفتاد و سه گرفتاری رادفع می‌کند. «من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۹۳».

حدیث ۲۱

قَالَ رَسُولُ اللهِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : إِذَا قَضَى أَحَدُكُمْ سَفَرَهُ فَلْيَسِرْ إِلَى الْإِيَابِ إِلَى أَهْلِهِ. رسول اکرم - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -

فرمودند: ... زمانی که یکی از شما سفرش را تمام کرد زود به نزد اهلیش برگردد. «من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۳۰۰».

حدیث ۲۲

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -: إِذَا خَرَجَ أَحَدُكُمْ إِلَى سَفَرٍ ثُمَّ قَدِمَ عَلَى أَهْلِهِ فَلْيُهِدِهِمْ. رَسُولُ أَكْرَمٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: هرگاه کسی از شما به سفر برود و سپس به خانه اش باز گردد، برای اهل خانه هدیه ای بیاورد. «بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۲۸۳».

حدیث ۲۳

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -: إِذَا خَرَجَ أَحَدُكُمْ إِلَى سَفَرٍ فَلْيُودِّعْ إِخْوَانَهُ فَإِنَّ اللَّهَ جَاعِلٌ لَهُ فِي دُعَائِهِمُ الْبَرَكَاتِ. رَسُولُ أَكْرَمٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: هرگاه کسی به سفری می رود، با برادرانش وداع کند که خداوند در دعای آنها برای او برکت قرار می دهد. «کنز العمال، ح ۱۷۴۷۳».

حدیث ۲۴

قال رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -: إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّمُهُمْ أَقْرَبَهُمْ وَإِنْ كَانَ أَضْعَفُهُمْ سِنًا فَإِذَا أَمَّهُمْ فَهُوَ أَمِيرُهُمْ. پیامبر اسلام - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فرمودند: هرگاه در سفر سه نفر شد، باید آنکه آگاه تر است، سرپرست باشد، اگر چه از نظر سن کوچکتر از دیگران باشد و آنکه سرپرستی دیگران را پذیرفت او رهبر و امیر آنهاست. «کنز العمال، ح ۱۷۵۴۸».

حدیث ۲۵

قال الامام علی - عَلَيْهِ السَّلَامُ -: لَا يَخْرُجُ فِي سَفَرٍ يُخَافُ فِيهِ عَلَى دِينِهِ وَصَلَاتِهِ. علی - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فرمودند: به سفری که در آن بیم خطر بر دین و نماز هست، نروید. «بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۱۰۸».

حدیث ۲۶

قال الامام علی - عَلَيْهِ السَّلَامُ -: أَمَّا مَرُوءَةُ السَّفَرِ، فَبَدْلُ الزَّادِ وَقَلَّةُ الْخِلَافِ عَلَى مَنْ صَبَّحَكَ وَكَثْرَةُ ذِكْرِ اللَّهِ - عَزَّوَجَلَّ - فِي كُلِّ مَضْعَدٍ وَمَهْيَطٍ وَقِيَامٍ وَقَعُودٍ. حضرت علی - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فرمودند: امیا مردانگی در سفر، عبارت است از: بخشش مال، کمی اختلاف (سازگاری) با همسفران، و زیادی ذکر خدای عزوجل در هر پستی و بلندی و نشست و برخاستی (در هر یک از منازل سفر). «بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۲۶۶».

حدیث ۲۷

قال الامام الصادق - عَلَيْهِ السَّلَامُ -: الْمَرْؤَةُ فِي السَّفَرِ كَثْرَةُ الزَّادِ وَطَيْبُهُ وَيَذُلُّهُ لِمَنْ كَانَ مَعَكَ، وَكُتْمَانُكَ عَلَى الْقَوْمِ أَمْرُهُمْ بَعْدَ مُفَارَقَتِكَ إِيَّاهُمْ، وَكَثْرَةُ الْمَزَاحِ فِي غَيْرِ مَا يُسَخِّطُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ. امام صادق - عَلَيْهِ السَّلَامُ - فرمودند: جوانمردی در مسافرت برگرفتن توشه زیاد است و باکمال رغبت بخشیدن آن به همراهانت است و اینکه هر وقت از آنها جدا شدی امر آنها را پنهان داری و بسیار شوخی کنی در آنچه که خدا را به خشم نمی آورد. «مکارم الأخلاق، ج ۱، ص ۵۴۱».

مهمانی و ضیافت

حدیث ۱

قال الإمام علی - علیه السلام - : من آتاه الله مالا فليصل به القرابة و ليحسن منه الضیافة. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر که خداوند به او ثروتی دهد، باید با آن به خویشانش رسیدگی کرده و مهمان‌داری نماید. «نهج البلاغه، خطبه ۱۴۱»

حدیث ۲

قال الإمام علی - علیه السلام - (لعلاء بن زیاد، لما رأى سعة داره): ما كنت تصنع بسعة هذه الدار فى الدنيا و أنت إليها فى الآخرة كنت أحوج؟ و بلى إن شئت ... امام علی - علیه السلام - (وقتی خانه وسیع علاء بن زیاد را دید به او) فرمودند: این خانه وسیع در دنیا به چه کار تو می آید، وقتی در آخرت به آن محتاج تری؟ آری، اگر بخواهی می توانی به وسیله چنین خانه ای به آخرت دست یابی به شرط آن که در این خانه از میهمان پذیرایی کنی، به خویشاوندان رسیدگی کنی و حقوق آن را بگذاری، در این صورت به وسیله این خانه به آخرت دست یافته ای. «نهج البلاغه، خطبه ۲۰۹»

حدیث ۳

قال الإمام علی - علیه السلام - (لما رئی حزینا فستل عن علتہ): لسبب أتت لم یضف إلینا ضیف. روزی امام علی - علیه السلام - را غمگین یافتند، از سبب ناراحتی ایشان پرسیدند، حضرت فرمودند: هفت روز است که مهمانی بر ما وارد نشده است. «بحار الانوار، ج ۴۱، ص ۲۸»

حدیث ۴

قال الإمام علی - علیه السلام - (مما كتب إلى ابن حنیف عامله على البصرة): یابن حنیف! فقد بلغنی أن رجلا من فتیة أهل البصرة دعاك إلى مأدبة، ... امام علی - علیه السلام - در نامه ای به ابن حنیف، کارگزار خود در بصره، چنین نوشت: ای پسر حنیف! به من خبر رسیده که مردی از جوانان بصره تو را به میهمانی دعوت کرده و تو با شتاب به آن مجلس رفته ای و خوراک های رنگارنگ و کاسه های بزرگ نوشیدنی در برابرت نهاده اند. گمان نمی کردم تو به میهمانی جماعتی روی که نیازمندان آن ها رانده شده اند و توانگرانشان دعوت شده. «نهج البلاغه، نامه ۴۵»

حدیث ۵

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : من الحقوق الواجبات للمؤمن على المؤمن أن یجیب دعوتہ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: یکی از حقوق واجب مؤمن بر مؤمن، این است که دعوت او را بپذیرد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث ۶

قال الإمام علی - علیه السلام - : لذة الكرام فى الإطعام، و لذة اللثام فى الطعام. امام علی - علیه السلام - فرمودند: لذت کریمان، در خوردن است و لذت لثیمان (انسان های پست)، در خوردن. «غرر الحکم، ح ۷۶۳۸»

حدیث ۷

قال الإمام الصادق - عليه السلام - : هلك لامرئٍ احتقر لأخيه ما حضره، هلك لامرئٍ احتقر من أخيه ما قدم إليه. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: هلاک باد مردی که آن چه را پیش برادرش می گذارد، ناچیز شمارد و هلاک باد مردی که آن چه را برادرش جلو او می گذارد، ناچیز شمارد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۶»

حدیث ۸

قال الإمام الرضا - عليه السلام - : دعا رجل أمير المؤمنين - عليه السلام - فقال له: قد أجتكك على أن تضمن لي ثلاث خصال، قال: وما هي يا أمير المؤمنين؟ ... امام رضا - عليه السلام - فرمودند: مردی امیرالمؤمنین - عليه السلام - را به میهمانی دعوت کرد. حضرت علی - عليه السلام - فرمودند: می پذیرم به شرط این که سه قول به من بدهی. آن شخص پرسید آن ها چیستند؟ حضرت فرمودند: از بیرون چیزی برای من تهیه نکنی، حضری خانه ات را از من دریغ نکنی و به زن و فرزندان اجحاف نمایی. مرد گفت هر چه شما بفرمایید. پس علی بن ابی طالب - عليه السلام - دعوت او را پذیرفت. «عیون أخبار الرضا - عليه السلام -، ج ۲، ص ۴۲، ح ۱۳۸»

حدیث ۹

إن الحارث الأعور أتى أمير المؤمنين - عليه السلام - فقال: يا أمير المؤمنين جعلني الله فداك! احب أن تكرمني بأن تأكل عندي ... حارث اعور خدمت امیرالمؤمنین - عليه السلام - آمد و عرض کرد: ای امیرالمؤمنین خداوند مرا فدای تو کند! دوست دارم به من افتخار دهی و نزد من غذا بخوری. حضرت فرمودند: به شرط این که خودت را به زحمت نیندازی و آن گاه وارد خانه او شد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۷»

حدیث ۱۰

قال الإمام علی - عليه السلام - : قوت الأجساد الطعام و قوت الأرواح الإطعام. امام علی - عليه السلام - فرمودند: خوراک بدن‌ها، غذاست و خوراک جانها، اطعام کردن. «مشكاة الأنوار، ح ۳۲۵»

حدیث ۱۱

قال الإمام الصادق - عليه السلام - : إذا أتاك أخوك فآته بما عندك وإذا دعوته فتكلف له. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: هرگاه برادر (دینی ات) ناخوانده بر تو وارد شد، همان غذایی که در خانه داری برایش بیاور و هرگاه او را دعوت کردی در پذیرایی از او زحمت بکش. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۷۹»

حدیث ۱۲

قال الإمام الصادق - عليه السلام - : إذا دخل عليك أخوك فأعرض عليه الطعام، فإن لم يأكل فأعرض عليه الماء، فإن لم يشرب فأعرض عليه الوضوء. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: هرگاه برادرت به خانه تو وارد شد به او غذا تعارف کن، اگر نخورد به او آب تعارف کن، اگر آب ننوشید به او وضو گرفتن پیشنهاد کن. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۹۰»

حدیث ۱۳

قال ابن أبي يعفور: رأيت عند أبي عبد الله - عليه السلام - ضيفا، فقام يوما في بعض الحوائج، فنهاه عن ذلك، و قام بنفسه إلى تلك الحاجة، و قال: نهى رسول الله - صلى الله عليه و آله - عن أن يستخدم الضيف. ابن أبي يعفور می گوید: در خانه امام صادق - علیه السلام - میهمانی دیدم. روزی آن شخص مشغول انجام بعضی از کارها شد. در این هنگام حضرت او را از انجام آن ها نهی کرد و خود به انجام آن ها مشغول شد و فرمودند: رسول خدا - صلى الله عليه و آله - از به کار گرفتن میهمان، نهی فرموده است. «الكافي، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث ۱۴

قال الإمام الباقر - عليه السلام - : إذا دخل أحدكم على أخيه في رحله فليقعد حيث يأمر صاحب الرحل، فإن صاحب الرحل أعرف بعورة بيته من الداخل عليه. امام باقر - عليه السلام - فرمودند: هر گاه یکی از شما به خانه برادرش وارد شد، هر جا صاحب خانه گفت همان جا بنشیند، زیرا صاحب خانه به وضع اتاق خود از میهمان آشنا تر است. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۴۵۱»

حدیث ۱۵

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : لا يتكلفن أحد لضيفه ما لا يقدر. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هیچ کس نباید بیش از توانش، خود را برای میهمان به زحمت اندازد. «کنز العمال، ح ۲۵۸۷۶»

حدیث ۱۶

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - (في وصيته لعلی): يا علی! لا وليمة إلا في خمس: في عرس، أو خرس، أو عذار، أو وکار، أو ركاز: فالعرس التزويج، و الخرس النفاس بالولد، و العذار الختان، و الوکار في بناء الدار و شرائها، و الركاز الرجل يقدم من مكة. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - (در سفارشی به علی - علیه السلام -) فرمودند: ای علی! ولیمه جز در پنج مورد نباشد: برای ازدواج، برای تولد فرزند، برای ختنه کردن، برای ساختن یا خرید خانه و برای بازگشت از مکه. «من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۵۶ ح ۵۷۶۲»

حدیث ۱۷

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : الوليمة أول يوم حق، والثاني معروف، وما زاد رياء و سمعة. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: ولیمه دادن روز اول حق است و روز دوم احسان، از دو روز که گذشت خودنمایی و شهرت طلبی است. «الكافي، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث ۱۸

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : الضيافة أول يوم و الثاني و الثالث، و ما بعد ذلك فإنها صدقة تصدق بها عليه. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: میهمانی یک روز و دو روز و سه روز است. بعد از آن، آن چه به او داده می شود، صدقه است. «الكافي، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث ۱۹

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : الضيف يلفظ ليلتين، فإذا كانت الليلة الثالثة فهو من أهل البيت يأكل ما أدرک. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: میهمان تا دو شب پذیرایی شود و از شب سوم جزو اهل خانه به شمار می آید و هر چه رسید بخورد. «الکافی، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث ۲۰

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : إذا دعى أحدكم إلى طعام فلا يستتبع ولده، فإنه إن فعل ذلك كان حراما و دخل عاصيا. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر گاه یکی از شما (بدون فرزند) به میهمانی دعوت شد، فرزندش را هم به دنبال خود راه نیندازد که اگر چنین کند، کار حرامی کرده و با نافرمانی وارد خانه میزبان شده است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۱»

حدیث ۲۱

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : من أكل طعامه مع ضيفه فليس له حجاب دون الرب. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر کس غذای خود را با میهمانش بخورد، میان او و پروردگار هیچ حجابی نباشد. «تنبيه الخواطر، ج ۲، ص ۱۱۶»

حدیث ۲۲

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : من أحب أن يحبه الله و رسوله فليأكل مع ضيفه. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر کس دوست دارد که خدا و رسولش او را دوست داشته باشند، با میهمانان خود غذا بخورد. «تنبيه الخواطر، ج ۲، ص ۱۱۶»

حدیث ۲۳

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : كفى بالمرء إثما أن يستقل ما يقرب الي إخوانه، و كفى بالقوم إثما أن يستقلوا ما يقربه إليهم أخوهم. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: مرد (میزبان) را همین گناه بس که غذایی را که پیش برادران خود می گذارد، کم شمارد و میهمانان را همین گناه بس که آن چه را برادرشان در برابرشان می گذارد، کم شمارند. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۶»

حدیث ۲۴

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : أبی الله لی زاد المشركین و المنافقین و طعامهم. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: خداوند ابا دارد که من از توشه و غذای مشرکان و منافقان، استفاده کنم. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث ۲۵

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : لو أن مؤمنا دعانى إلى طعام ذراع شاه لأجبتة، و كان ذلك من الدين. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: اگر مؤمنی مرا به خوردن (حتی) پاچه گوسفندی دعوت کند، می پذیرم، که این کار جزو دین است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث ۲۶

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : من الجفاء ... أن يدعى الرجل إلى طعام فلا يجيب أو يجيب فلا يأكل. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: از ادب به دور است که مردی به مهمانی دعوت شود و نپذیرد یا بپذیرد و از غذای آن نخورد. «قرب الإسناد، ص ۱۶۰، ح ۵۸۳»

حدیث ۲۷

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : أوصى الشاهد من امتي و الغائب أن يجيب دعوة المسلم و لو على خمسة أميال، فإن ذلك من الدين. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: به حاضران و غایبان امت خود سفارش می کنم که دعوت مسلمان را، گر چه از فاصله پنج میل باشد بپذیرند، (هر میل حدود سه فرسخ می باشد) زیرا این کار جزو دین است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث ۲۸

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - (لأبي ذر و هو يعظه): لا تصاحب إلا مؤمنا، و لا يأكل طعامك إلا تقي. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: با کسی جز مؤمن، همنشین مکن و کسی جز انسان پرهیزگار، غذای تو را نخورد. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۸۵»

حدیث ۲۹

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - (لأبي ذر و هو يعظه): أطمع طعامك من تحبه في الله، و كل طعام من يحبك في الله عزوجل. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: کسی را که به خاطر خدا دوستش داری از غذای خود بخوران و از غذای کسی که تو را به خاطر خدای عزوجل دوست دارد، بخور. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۸۵»

حدیث ۳۰

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : يكره إجابة من يشهد وليمته الأغنياء دون الفقراء. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: پذیرفتن دعوت کسی که ثروتمندان در دعوت او هستند و فقیران حضور ندارند ناپسند است. «الدعوات، ص ۱۴۱، ح ۳۵۸»

حدیث ۳۱

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : كل بيت لا يدخل فيه الضيف لا تدخله الملائكة. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر خانه ای که مهمان به آن وارد نشود، فرشتگان واردش نمی شوند. «جامع الأخبار، ص ۳۷۸، ح ۱۰۵۸»

حدیث ۳۲

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : البيت الذي يمتار منه الخير و البركة أسرع إليه من الشفرة في سنام البعير. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: خیر و برکت به خانه ای که در آن اطعام می شود، سریعتر از سرعت فرو رفتن تیغ در کوهان شتر می رسد.

«المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۷»

حدیث ۳۳

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : الرزق أسرع إلى من يطعم الطعام من السكين في السنام. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: کسی که اطعام می کند، روزی به او سریعتر از سرعت فرو رفتن کارد در کوهان شتر، می رسد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۷»

حدیث ۳۴

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : الضيف ينزل برزقه، و يرتحل بذنوب أهل البيت. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: مهمان، روزی خود را می آورد و گناهان اهل خانه را می برد. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۴۶۱»

حدیث ۳۵

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: هر که به خدا و روز واپسین ایمان دارد، باید میهمانش را گرامی بدارد. «جامع الأخبار، ص ۳۷۷، ح ۱۰۵۳»

حدیث ۳۶

قال الإمام الصادق - عليه السلام - : المكارم عشرة، فإن استطعت أن تكون فيك فلتكن: ... إقراء الضيف. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: مکارم (اخلاق) ده تاست، اگر توانی آن ها را داشته باشی، چنان باش: (یکی از آنها) مهمان نوازی است. «الخصال، ص ۴۳۱، ح ۱۱»

حوادث و بلايا

حدیث ۱

قال امير المؤمنين - عليه السلام - : فَإِنْ اتَّكَمَ اللَّهُ بِعَافِيَةٍ فَاقْبَلُوا، وَإِنْ أُتْبِتُمْ فَاصْبِرُوا. امير مؤمنان - عليه السلام - فرمودند: اگر خداوند به شما عافیت و سلامتی داد قدرشناس باشید و اگر به بلاء و گرفتاری مبتلا کرد صبور باشید. «نهج البلاغه، خطبه ۹۸»

حدیث ۲

قال امير المؤمنين - عليه السلام - : اِدْفَعُوا امْوَاجَ الْبَلَاءِ بِاللُّدْعَا. امير مؤمنان - عليه السلام - فرمودند: موجهای بلا را با دعا از خود دور کنید. «نهج البلاغه، خطبه ۱۴۶»

حدیث ۳

قال امير المؤمنين - عليه السلام - : عِنْدَ تَنَاهِي الْبَلَاءِ يَكُونُ الْفَرَجُ. امير مؤمنان - عليه السلام - فرمودند: پایان هر بلا، گشایش است. «بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲»

حدیث ۴

قال الامام علی - علیه السلام - : فی تقلبِ الأحوال، عَلِمَ جواهر الرجال. امام علی - علیه السلام - فرمودند: چهره واقعی انسانها در تحولات و گرفتاریها مشخص می گردد. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۲۸۶»

حدیث ۵

قال الامام الباقر - علیه السلام - : المؤمنُ یبتلی بکلِّ بلیةٍ و یموتُ بکلِّ میتةٍ اِلاَّ انه لا یقتلُ نفسُهُ. امام باقر - علیه السلام - فرمودند: مؤمن به هر گرفتاری و بلا مبتلا می گردد به بهر نوع مرگ می میرد، اما دست به خودکشی نمی زند. «بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۹۶»

حدیث ۶

قال امیرالمؤمنین - علیه السلام - : ما المُبتلی الذی قد اِشْتَدَّ به البلاءُ بِأَحْوَجِ إِلَى الدُّعَاءِ الذی لَا یَأْمَنُ البُلاءَ. امیرمؤمنان - علیه السلام - فرمودند: کسی که سخت گرفتار بلا شده است، از کسی که از بلا در امان نیست (هنوز بلا به او نرسیده)، نیازش به دعا بیشتر نمی باشد. «نهج البلاغه، حکمت ۳۰۲»

حدیث ۷

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : یَقُولُ اللهُ عزَّوجلَّ: یا دنیا تحزُّرُ علی عبدالمؤمنِ بأنواع البلاء... رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: خداوند می فرماید: ای دنیا، با انواع بلا و گرفتاری بر بنده مؤمن گردش کن، و از نظر معیشت بر او سخت گیر، تا اینکه بار اقامت به سوی ما بسته و قصد ماندن در دنیا را نکند. «بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۵۲»

حدیث ۸

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : اِذَا غَضِبَ اللهُ عَلَیْ أُمَّةٍ وَلَمْ یَنْزِلْ بِهَا العذابَ... رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هرگاه خدا بر امتی غضب کند و عذاب بر آنها نفرستد، آنها را به چند بلا مبتلا می کند: ارزانی را از آنها گرفته و عمرهایشان را کوتاه و بازارگانانشان را بی سود، درختهایشان را بیثمر، نهرها را بی آب، بارانها را بی موقع و انسانی بداخلاق را بر آنها حاکم می کند. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۴۱۵»

حدیث ۹

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : اِذَا عَمِلَتْ أُمَّتِی خَمْسَ عَشْرَةَ خِصْلَةً خَلَّ بِهَا البُلاءَ... رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هرگاه امت من پانزده کار را مرتکب شوند گرفتار بلا میگردند: امانت را غنیمت بدانند و زکات دادن را زیان شمارند، به خاطر رضایت همسر از مادر نافرمانی کنند، با دوست خوش رفتار و با پدر بد رفتار باشند. پست ترین افراد بر آنها ریاست کنند در حالی که مردم از ترس احترامشان کنند، آوازهای نامشروع در مساجد بلند شود... «خصال صدوق، ج ۲، ص ۵۹۴»

حدیث ۱۰

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : ما زلتُ أنا و منَ النَّبِيِّينَ مِنْ قَبْلِي و الْمُؤْمِنِينَ، مَبْتَلِينَ بِمَنْ يُؤْذِينَا... رسول اکرم - صلى الله عليه و آله - فرمودند: زمانی بر من و انبیاء پیشین و همچنین مؤمنان نگذشت، مگر اینکه ما را آزار رسانده اند و مؤمن اگر در قله کوه هم باشد آزار می بیند، برای اینکه مستحق پاداش خداوند شود. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۲۸»

حدیث ۱۱

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : قال اللهُ تَعَالَى: يا داوودُ قلْ لِعبادِي، يا عبادِي... رسول اکرم - صلى الله عليه و آله - فرمودند: خداوند به حضرت داود - علیه السلام - خطاب کرد: ای داود! به بندگانم بگو، ای بندگان من اگر راضی به قضا و شاکر بر نعمتها و صابر در برابر بلاهایم نیستید، بدنبال پروردگاری غیر از من بروید. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۶»

حدیث ۱۲

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : فَإِذَا أَحَبَّ اللهُ عَبْدًا، إِتْلَاءَ بِعَظِيمِ الْبَلَاءِ. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هرگاه خداوند بنده ای را دوست داشته باشد او را به بلایی بزرگ گرفتار می کند. «اصول کافی، ج ۳، ص ۳۷۷»

حدیث ۱۳

قال الامام الصادق - عليه السلام - : ما بلى الله العبادَ بشيءٍ أشدَّ عليهم من إخراجِ الدرَاهِمِ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: خداوند هیچ بلایی (امتحانی) را برای بندگانش، همانند گرفتاری (و امتحان) ثروتمند شدن قرار نداده است. «بحار الانوار، ج ۷۳، ص ۱۳۹»

حدیث ۱۴

قال الامام على بن الحسين - عليه السلام - : إِنِّي لَأَكْرَهُ أَنْ يُعَافَى الرَّجُلُ فِي الدُّنْيَا، وَلَا يُصِيبَهُ شَيْءٌ مِنَ الْمَصَائِبِ. امام زین العابدین - علیه السلام - فرمودند: کراهت دارم از مردی که در دنیا به عافیت بسر برد و هیچ مصیبتی از مصائب دنیا به او نرسد. «بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۷۶»

حدیث ۱۵

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لَنْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ حَتَّى تَعُدُّوا الْبَلَاءَ نِعْمَةً وَالرِّخَاءَ مُصِيبَةً. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: تا بلا را نعمت و آسایش را مصیبت ندانید، مؤمن نیستید. «تحف العقول، ص ۴۴۱»

حدیث ۱۶

قال الامام الصادق - عليه السلام - : يَتَّبِعِي لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَكُونَ فِيهِ خِصَالٌ... امام صادق - علیه السلام - فرمودند: سزاوار است که مؤمن دارای خصلتهایی باشد: در بحراناها و حوادث ثابت قدم و در بلاها صابر و در گشایش شاکر و به رزق خود قانع باشد. «تحف العقول، ص ۴۱۹»

حدیث ۱۷

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِذَا أَصَيْفَ الْبَلَاءِ إِلَى الْبَلَاءِ، كَانَ مِنَ الْبَلَاءِ عَافِيَةً. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: وقتی بلا بر بلا افزوده شد، (گرفتاری مؤمن زیاد گردید)، پس از آن دوران عافیت و نجات (از بلا) فرا می رسد. «تحف العقول، ص ۴۱۴»

حدیث ۱۸

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اَيُّوبَ - عليه السلام - مَعَ جَمِيعِ مَا يُبْتَلَى بِهِ لَمْ يَسْتُنْ لَهُ رَاحَةٌ... امام صادق - عليه السلام - فرمودند: ایوب - عليه السلام - با آن همه گرفتاری که داشت، بوی بدی از او پیدا نشد. و زشت رو نگردید. و کسی که به نزدش آمد و شد داشت از او وحشت نکرد، اما کناره گیری مردم از او به خاطر تنگدستی بود. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۲۶۲»

حدیث ۱۹

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِبْتُلِيَ اَيُّوبَ - عليه السلام - سَبْعَ سِنِينَ بِلَا ذَنْبٍ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: حضرت ایوب - عليه السلام - هفت سال به بلا مبتلا بود و حال آنکه گناهی نداشت. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۴۶»

حدیث ۲۰

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ فِيمَا نَاجَى اللهُ بِهِ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ اِنَّ: يا موسى - عليه السلام - ... امام صادق - عليه السلام - فرمودند: در نجوایی که خداوند با حضرت موسی - عليه السلام - داشت، فرمودند: ای موسی! مخلوقی را خلق نکردم که از بنده ای مؤمن نزد من محبوب تر باشد. هر گاه مبتلا به گرفتاری شده، آنگاه بر بلایم صابر و در برابر نعمتهایم سپاس گذار و به قضایم راضی بوده است. این بنده از جمله صدیقین در نزد من است. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۵»

حدیث ۲۱

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اَهْلَ الْحَقِّ لَمْ يَزَالُوا مُنْذُ كَانُوا فِي شِدَّةٍ، اَمَّا اِنَّ ذَالِكَ اِلَى مَدَّةٍ قَلِيلَةٍ وَّ عَافِيَةٍ طَوِيلَةٍ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: زمانی بر اهل حق نمی گذرد، مگر اینکه مدتی را در شدت و سختی باشند. اما این مدت کوتاه عافیت طولانی را بدنبال دارد. «بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۱۴»

حدیث ۲۲

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ، كُلَّمَا زِيدَ فِي اِيْمَانِهِ زِيدَ فِي بَلَائِهِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: مؤمن به منزله کفه ی ترازو است، هر چه بر ایمانش افزوده گردد، بر بلایش نیز افزوده می شود. «بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۱۰»

حدیث ۲۳

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اللهَ عَزَّوَجَلَّ يُبْتَلَى الْمُؤْمِنَ بِكُلِّ بَلِيَّةٍ، يُمِيتُهُ بِكُلِّ مَيْتَةٍ، وَلَا يُبْتَلَى بِذَهَابِ عَقْلِهِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: خداوند مؤمن را بهر بلائی گرفتار می کند و بهر مرگی می میراند اما هرگز به بی خردی (و دیوانگی) گرفتار نمی کند. «اصول کافی، ج ۵، ص ۹۱»

حدیث ۲۴

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اَلْمُؤْمِنُ لَا يَمْضِي عَلَيْهِ اَرْبَعُونَ لَيْلَةً، اِلَّا عَرَضَ لَهُ امْرٌ يَحْزُنُهُ، يُدَكِّرُ بِهِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: بر هیچ مؤمنی چهل شب نگذرد، مگر اینکه امری بر او عارض شده و او را اندوهگین کند و با این عمل متوجه خدا شود. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۴»

حدیث ۲۵

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اللَّهَ اِذَا اَحَبَّ عَبْدًا، غَتَّهٗ بِالْبَلَاءِ عَتًّا. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: هرگاه خداوند بنده ای را دوست بدارد، او را در گرداب بلا فرو می برد. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۲»

حدیث ۲۶

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ عِبَادًا فِي الْاَرْضِ مِنْ خَالِصِ عِبَادِهِ... امام صادق - عليه السلام - فرمودند: برای خداوند در زمین بنده هایی است که بنده های خالص اویند، اما هیچ نعمتی از آسمان فرود نمی آید مگر اینکه آنها را از آن منصرف نموده و بدست دیگران اندازد و هیچ بلائی فرود نیاید، مگر این که آنان از آن بهره مند شوند. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۲»

حدیث ۲۷

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ، جَعَلَ وَلِيَّهُ فِي الدُّنْيَا غَرَضًا لِعَدُوِّهِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: خداوند در دنیا، دوستان خود را هدف دشمن قرار می دهد. «اصول کافی، ج ۵، ص ۷۴»

حدیث ۲۸

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ عَظِيمَ الْاَجْرِ لَمَعَ عَظِيمُ الْبَلَاءِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: اجر و ثواب بزرگ همراه با بلای بزرگ است. «اصول کافی، ج ۳، ص ۳۷۶»

حدیث ۲۹

قال الامام الصادق - عليه السلام - : اِنَّ اَشَدَّ النَّاسِ بَلَاءً الْاَنْبِيَاءُ، ثُمَّ الَّذِيْنَ يَلُوْنُهُمْ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: گرفتارترین مردم پیامبران و سپس آنهایی هستند که از حیث فضیلت بعد از آنان قرار دارند. «بحار الانوار، ج ۱۵، ص ۵۳»

حدیث ۳۰

قال الامام الصادق - عليه السلام - : لَمْ يُوْمِنْ اِلَّا اللهُ مُؤْمِنٌ مِنْ هَزَاهِرِ الدُّنْيَا، وَلَكِنَّهُ اَمَنَّهُ مِنَ الْعَمَى فِيهَا وَالشَّقَاءِ فِي الْاٰخِرَةِ. امام صادق - عليه السلام - فرمودند: خداوند مؤمن را از فتنه ها و حوادث دنیا در امان قرار نداد، ولی از گمراهی در دنیا و بدبختی در آخرت نجات بخشید. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۹»

حدیث ۳۱

قال امیرالمؤمنین - علیه السلام - : انَّ البلاءَ لِظالمِ أدبٍ، و للمؤمن امتحانٌ، و لانبیاء درجَةٌ، و لاولیاء کرامَةٌ. امیرمؤمنان - علیه السلام - فرمودند: بلا برای ظالم ادب، برای مؤمن آزمایش، برای پیامبران مقام و برای اولیاء کرامت و بزرگواری است. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۵»

مشورت

حدیث ۱

قال الإمام الباقر - علیه السلام - : اتبع من یبکیک وهو لك ناصح، ولا تتبع من یضحکک وهو لك غاش. امام باقر - علیه السلام - فرمودند: از کسی که تو را می گریاند، اما خیرخواه توست پیروی کن و از کسی که تو را می خندانند، اما با تو یکرنگ نیست، پیروی مکن. «محاسن، ج ۲، ص ۴۴۰»

حدیث ۲

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : لا تشاور أحق، و لا تستعن بكذاب، و لا تثق بمودة ملول، فإن الكذاب یقرب لك البعید و یبعد لك القریب و الأحق یجهد لك نفسه و لا یبلغ ما ترید و الملول أوثق ما كنت به خذلك ... امام صادق - علیه السلام - فرمودند: با احق مشورت مکن و از دروغگو کمک مگیر و به دوستی آدم دل مرده تکیه مکن، زیرا دروغگو دور را نزدیک و نزدیک را دور در نظرت جلوه می دهد و احق خودش را برای تو خسته می کند اما به آنچه می خواهی نمی رساند و آدم دل مرده در زمانی که کاملاً به او اعتماد داری، تنهایت می گذارد و در اوج ارتباطت با او، از تو می برد. «تحف العقول، ص ۳۱۶»

حدیث ۳

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : لا تكونن أول مشیر و إیاك والرأى الفطیر و تجنب ارتجال الكلام و لا تشر علی مستبد برأیه و لا علی وغد و لا علی متلون و لا علی لجوج و خف الله فی موافقه هوی المستشیر ... امام صادق - علیه السلام - فرمودند: در مشورت نخستین کسی مباش که نظر می دهد و از اظهار رأی خام و ناپخته پرهیز و از ناسنجیده گویی دوری کن و طرف مشورت آدم خود رأی و سست اندیش و دمدمی مزاج و لجوج قرار مگیر و از خدا بترس و سعی نکن در مشورت مطابق میل و هوس مشورت کننده نظر دهی، زیرا که سعی در جلب رضایت او پستی است. «بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۱۰۴»

حدیث ۴

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : إذا أردت أمراً فلا تشاور فيه أحدا حتی تشاور ربك، قال: قلت له: وكيف اشاور ربی؟ قال: تقول: أستخیر الله مائة مرة، ثم تشاور الناس، فإن الله یجری لك الخیره علی لسان من أحب. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: هر گاه اراده کاری کردی، پیش از مشورت با پروردگارت با هیچ کس مشورت مکن. راوی می گوید: عرض کردم: چگونه با پروردگارم مشورت کنم؟ فرمودند: صد مرتبه می گویی: از خدا خیر (و راه درست) را می طلبم سپس با مردم مشورت می کنی در این صورت خداوند خیر و صلاح تو را بر زبان هر که دوست داشته باشد، جاری می سازد. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۸»

حدیث ۵

قال الإمام الرضا - عليه السلام - (لما ذكر عنده أبوه): كان عقله لا توازي به العقول و ربما شاور الاسود من سودانه، فقیل له: تشاور مثل هذا؟! فقال: إن الله تبارك وتعالى ربما فتح على لسانه. امام رضا - عليه السلام - (هنگامی که در حضور پدر بزرگوارش سخن به میان آمد)، فرمودند: هیچ خردی با خرد آن حضرت برابری نمی کرد با این حال گاه با یکی از غلامان سیاه خود مشورت می کرد به ایشان عرض شد: با چنین کسی مشورت می کنی؟ فرمودند: چه بسا که خدا تبارک و تعالی (نظر درست را) بر زبان او جاری کند. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۹»

حدیث ۶

قال الإمام الحسن - عليه السلام - : ما تشاور قوم إلا هدوا إلى رشدهم. امام حسن - عليه السلام - فرمودند: هیچ مردمی با هم مشورت نکردند مگر آن که راه درست (حل مشکلات) خود را پیدا کردند. «تحف العقول، ص ۲۳۳»

حدیث ۷

قال الإمام الصادق - عليه السلام - : إن المشورة لا تكون إلا بحدودها الأربعة ... فأولها أن يكون الذي تشاوره عاقلاً، والثانية أن يكون حراً متديناً، والثالثة أن يكون صديقاً مواخياً امام صادق - عليه السلام - فرمودند: مشورت جز با حدود چهارگانه آن تحقق نپذیرد، نخستین حد آن این است که کسی که با او مشورت می کنی خردمند باشد، دوم این که آزاده و متدین باشد، سوم این که دوست و برادروار باشد و چهارم اینکه راز خود را به او بگویی و او به اندازه خودت از آن راز آگاه باشد، اما آن را ببوشاند و به کسی نگوید. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۸»

حدیث ۸

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : لن يهلك امرؤ عن مشورة. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هیچ انسانی از مشورت کردن ناپود نمی شود. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۶»

حدیث ۹

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : الحزم أن تستشير ذا الرأي و تطيع أمره. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: دوراندیشی آن است که با صاحب نظر مشورت کنی و به نظر او عمل نمایی. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵»

حدیث ۱۰

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : لا مظاهره أوثق من المشاورة. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هیچ پشتیبانی قابل اعتمادتر از مشورت نیست. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۵»

حدیث ۱۱

قال رسول الله - صلى الله عليه و آله - : من استشاره أخوه المؤمن فلم يمحضه النصيحة سلبه الله لبه. رسول خدا - صلى الله عليه و آله - فرمودند: هر که برادر مؤمنش با وی مشورت کند و او صادقانه راهنمایش نکند، خداوند عقلش را از او بگیرد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۴»

حدیث ۱۲

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : مشاورة العاقل الناصح رشد ويمن وتوفيق من الله، فإذا أشار عليك الناصح العاقل فأياك والخلاف، فإن في ذلك العطب. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: مشورت کردن با خردمند خیرخواه، مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هر گاه خیرخواه خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۸»

حدیث ۱۳

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : تصدقوا على أخيكم بعلم يرشده ورأى يسدده. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: با دانشی که برادر شما را راهنمایی می کند و با نظری که راه درست را به او نشان می دهد، به وی صدقه بدهید. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵»

حدیث ۱۴

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله - : من غش المسلمين في مشورة فقد برئت منه. رسول خدا - صلى الله عليه وآله - فرمودند: هر که به مسلمانان در مشورتی خیانت کند، من از او بیزارم. «عیون أخبار الرضا - علیه السلام -، ج ۲، ص ۶۶»

حدیث ۱۵

قال الإمام علي - عليه السلام - : استشر عدوك العاقل، واحذر رأي صديقك الجاهل. امام علی - علیه السلام - فرمودند: با دشمن دانای خود مشورت کن و از نظر دوست نادان خود بپرهیز. «غرر الحکم، ح ۲۴۷۱»

حدیث ۱۶

قال الإمام علي - عليه السلام - : لا تستشر الكذاب، فإنه كالسراب يقرب عليك البعيد ويبعد عليك القريب. امام علی - علیه السلام - فرمودند: با دروغگو مشورت مکن، چون دروغگو، مانند سراب، دور را در نظرت نزدیک نشان می دهد و نزدیک را دور. «غرر الحکم، ح ۱۰۳۵۱»

حدیث ۱۷

قال الإمام علي - عليه السلام - : لا تشركن في رأيك جباناً، يضعفك عن الأمر ويعظم عليك ما ليس بعظيم. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هرگز در اندیشه خود ترسو را شریک مگردان، که اراده تو را در انجام کارها به ضعف می کشاند و آنچه را که بزرگ نیست در نظرت بزرگ می نمایاند. «غرر الحکم، ح ۱۰۳۴۹»

حدیث ۱۸

قال الإمام علي - عليه السلام - : لا تدخلن في مشورتك بخيلاً، فيعدل بك عن القصد ويعدك الفقر. امام علی - علیه السلام - فرمودند: در مشورت خود بخیل را داخل مگردان که تو را از حق و میانه روی باز می دارد و از فقر می ترساند. «غرر الحکم، ح ۱۰۳۴۹»

۱۰۳۴۸

حدیث ۱۹

قال الإمام علی - علیه السلام - : خیائنة المستسلم والمستشیر من أفضع الامور، وأعظم الشرور، و موجب عذاب السعیر. امام علی - علیه السلام - فرمودند: خیانت کردن به فرد تسلیم شده و مشورت کننده، از شنیع ترین کارها و بزرگترین بدیها است و موجب عذاب آتش افروخته می شود. «غرر الحکم، ح ۵۰۷۵»

حدیث ۲۰

قال الإمام علی - علیه السلام - : لا یستغنی العاقل عن المشاورة. امام علی - علیه السلام - فرمودند: خردمند، از مشورت کردن بی نیاز نیست. «غرر الحکم، ح ۱۰۶۹۳»

حدیث ۲۱

قال الإمام علی - علیه السلام - : إذا أنکرت من عقلک شیئا فاقصد برأی عاقل یریل ما أنکرته. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر گاه با فکر خود به جایی نرسیدی، از اندیشه خردمندی که مشکل تو را حل می کند پیروی کن. «غرر الحکم، ح ۴۱۵۶»

حدیث ۲۲

قال الإمام علی - علیه السلام - : ظلم المستشیر ظلم و خیائنة. امام علی - علیه السلام - فرمودند: ستم کردن به مشورت کننده، هم ظلم است و هم خیانت. «غرر الحکم، ح ۶۰۳۷»

حدیث ۲۳

قال الإمام علی - علیه السلام - : الاستشارة عين الهداية، وقد خاطر من استغنی برأیه. امام علی - علیه السلام - فرمودند: مشورت کردن، دیده راهیابی است و کسی که به رأی و نظر خویش اکتفا کند، خود را به خطر افکنده است. «نهج البلاغه، حکمت ۲۱۱»

حدیث ۲۴

قال الإمام علی - علیه السلام - : المشاورة راحة لك وتعب لغيرك. امام علی - علیه السلام - فرمودند: مشورت کردن، مایه راحتی تو و زحمت دیگری است. «غرر الحکم، ح ۱۸۵۷»

حدیث ۲۵

قال الإمام علی - علیه السلام - : المستشیر علی طرف النجاح. امام علی - علیه السلام - فرمودند: مشورت کننده، بر لبه پیروزی است. «غرر الحکم، ح ۱۲۱۷»

حدیث ۲۶

قال الإمام علي - عليه السلام - : المستشار متحصن من السقط. امام علي - عليه السلام - فرمودند: کسی که مشورت کند، از لغزیدن در خطاها مصون می ماند. «غرر الحکم، ح ۱۲۰۷»

حدیث ۲۷

قال الإمام علي - عليه السلام - : المشورة تجلب لك صواب غيرك. امام علي - عليه السلام - فرمودند: مشورت کردن، اندیشه های درست دیگران را برای تو کسب می کند. «غرر الحکم، ح ۱۵۰۹»

حدیث ۲۸

قال الإمام علي - عليه السلام - : بعثني رسول الله - صلى الله عليه وآله - علي اليمن، فقال و هو يوصيني: يا علي ما حار من استخار و لا ندم من استشار. امام علي - عليه السلام - فرمودند: رسول خدا - صلی الله علیه و آله - مرا به (امارت) یمن فرستاد و به من سفارش کرد: ای علی! کسی که از خدا طلب خیر کرد، سرگردان نشد و کسی که مشورت نمود، پشیمان نگشت. «أمالی شیخ طوسی، ص ۱۳۶»

حدیث ۲۹

قال الإمام علي - عليه السلام - : شاور في امورك الذين يخشون الله ترشد. امام علي - عليه السلام - فرمودند: در کارهای خود با افراد خدا ترس مشورت کن، تا راه درست را بیابی. «غرر الحکم، ح ۵۷۵۶»

حدیث ۳۰

قال الإمام علي - عليه السلام - : شاور ذوی العقول، تأمن الزلل والندم. امام علي - عليه السلام - فرمودند: با خردمندان مشورت کن، تا از لغزش و پشیمانی در امان مانی. «غرر الحکم، ح ۵۷۵۵»

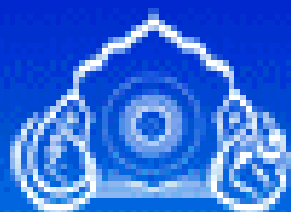
حدیث ۳۱

قال الإمام زين العابدين - عليه السلام - : حق المستشار إن علمت أن له رأيا أشرت عليه، وإن لم تعلم أرشدته إلى من يعلم. امام سجاد - عليه السلام - فرمودند: حق مشورت کننده این است، که اگر برای راهنمایی او نظری داری، راهنمایی کنی و اگر اطلاعی نداشته باشی او را به کسی که (در آن زمینه) آگاهی دارد، راهنمایی کنی. «الخصال، ص ۵۷۰»

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر

لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی، بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

